การวิเคราะห์ด้านอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ในภาษาไทย

ปริญญานิพนธ์

ของ

อุ่นอารี ตลาดเงิน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา

กุมภาพันธ์ 2555

การวิเคราะห์ด้านอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ในภาษาไทย

ปริญญานิพนธ์

ของ

อุ่นอารี ตลาดเงิน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา

กุมภาพันธ์ 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิเคราะห์ด้านอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ในภาษาไทย

บทคัดย่อ

ของ

อุ่นอารี ตลาดเงิน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา

กุมภาพันธ์ 2555

อุ่นอารี ตลาดเงิน. (2555). *การวิเคราะห์ด้านอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ของ เป็น ในภาษาไทย*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เรืองจรูญ, อาจารย์ ดร.ณัฐยา พิริยะวิบูลย์.

งานวิจัยนี้ มุ่งวิเคราะห์ *เป็น* ด้านอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ โดยวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังและปรากฏร่วมกับ *เป็น* และวิเคราะห์การทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามและ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายตามกรอบการปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* และตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว* ผลการวิจัยพบว่า *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ทำให้ความหมายแสดงสภาพที่เป็นสภาพปกติทั่วไปเปลี่ยนเป็นแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ที่มีลักษณะชั่วคราว จึงสามารถปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* และตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว* ได้ และในส่วนของการทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามเป็นสัมพันธกริยา ไม่มีความหมายในตัวเอง เป็นเพียงตัวเชื่อมระหว่างนามวลีอ้างถึงและภาคแสดงนามเท่านั้น ซึ่งมีตำแหน่งที่ $Pred^{\circ}$ ของ PredP (Bowers. 1993; & Baker. 2003) ในขณะที่ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ เป็นกริยามีความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ และกริยา *เป็น* จะย้ายจากตำแหน่ง $Pred^{\circ}$ ไปที่ตำแหน่ง V° ของ VP เพื่อให้ลักษณ์กริยาที่ไม่มีความหมาย [μV] ได้รับการตรวจสอบลักษณ์ตามข้อบังคับการตรวจสอบลักษณ์ เพราะกริยา *เป็น* มีลักษณ์กริยา$_{[+V]}$ ที่สอดคล้องกับลักษณ์ [μV] ของ V°

THE SEMANTICS- SYNTAX ANALYSIS OF *pen* IN THAI

AN ABSTRACT

BY

UNAREE TALADNGOEN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the

Master of Education Degree in Educational Linguistics

at Srinakharinwirot University

February 2012

Unaree Taladngoen. (2012). *The Semantics-Syntax Analysis of pen in Thai.* Master Thesis, M.Ed. (Educational Linguistics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Prof. Dr. Sugunya Ruangjaroon, Dr. Nattaya Piriyawiboon.

This paper aims to analyze the semantics and syntax of *pen* in Thai. Semantically, the impingement on sentence meaning with the presence of *pen* with an adjectival predicate is analyzed based on the compatibility with adverbial phrases of time, the aspectual markers: the progressive *kamlaŋ* and the perfective *læw* (Mutsui. 2007 & 2009; & Van Valin. 2005). Moreover, the different syntactic functions of *pen* which co-occur with a nominal predicate and an adjectival predicate are analyzed. It reveals that, due to its transitory property showing an inchoative-stative alternation, a sentence in which an adjectival predicate co-occurs with *pen* construing an inchoative-stative interpretation is more compatible and acceptable with adverbial phrases of time, the progressive *kamlaŋ* and the perfective *læw*. Syntactically, *pen* co-occurring with a nominal predicate functions as a meaningless copula mediating the relationship between $DP_{referent}$ and its $DP_{predicate}$ and generates under PredP as a head Pred (Bowers. 1993; & Baker. 2003). While *pen* co-occurring with an adjectival predicate functions as a verb construing an inchoative interpretation. Because of its [+V] feature, the verb *pen* moves from head Pred to the head V in order to have the [μV] feature of head V checked to satisfy syntactic Agree.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การวิเคราะห์ด้านอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ในภาษาไทย

ของ

อุ่นอารี ตลาดเงิน

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา เรืองจรูญ)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ณัฐยา พิริยะวิบูลย์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร. สุพัตรา ทองกัลยา)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา เรืองจรูญ)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ณัฐยา พิริยะวิบูลย์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. นัทธ์ชนัน นาถประทาน)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา เรืองจรูญ ซึ่งเสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งแม้กระทั่งเวลานอกราชการ ในการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น และแนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการทำปริญญานิพนธ์ทุกขั้นตอน พร้อมทั้งอ่าน ตรวจทาน และแก้ไขข้อบกพร่องในปริญญานิพนธ์ฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน รวมทั้งให้ความเมตตา ความเอ็นดู และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ณัฐยา พิริยะวิบูลย์ ที่สละเวลาและช่วยให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และแนะนำแหล่งค้นคว้าข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งแนะนำหนังสือที่มีประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลภาษาให้กับผู้วิจัย และช่วยอ่าน ตรวจทาน และแก้ไขข้อบกพร่องในปริญญานิพนธ์ฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. สุพัตรา ทองกัลยา อาจารย์ญาณิสา บูรณชัยทวี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริพร ปัญญาเมธีกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณกานต์ ลิขิตรัตนพร ที่ให้คำปรึกษาทุกด้านในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พร้อมทั้งปูพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับภาษาศาสตร์ในทุกแขนง ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาศาสตร์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งฝึกฝนให้ผู้วิจัยเกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน และขอขอบพระคุณอาจารย์ Nicole Lasas ที่ให้คำปรึกษาด้านภาษาอังกฤษอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอปณิธานตนว่าจะนำความรู้ด้านภาษาศาสตร์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและการเรียนการสอนภาษาต่อไป

พร้อมกันนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.นัทธ์ชนัน นาถประทาน ที่ช่วยให้ข้อเสนอแนะและข้อแนะนำเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่บุบผา บำรุงไร่และคุณพ่อศุภชัย ตลาดเงิน ที่ให้กำเนิดเลี้ยงดูและเอาใจใส่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ท่านเป็นทั้งกำลังใจและเพื่อนคู่คิดที่ดีที่สุดให้กับผู้วิจัย ผู้วิจัยขอบคุณพี่ชาย พี่สาว-พี่เขย และหลานสาว สำหรับกำลังใจที่ดีและความเข้าใจที่มีให้กับผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้าย ขอบคุณพี่ น้อง และผองเพื่อน สำหรับมิตรไมตรี และกำลังใจที่มีให้กันเสมอมา และเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยฝ่าฟันและก้าวไปข้างหน้าได้อย่างเต็มภาคภูมิ

อุ่นอารี ตลาดเงิน

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	**บทนำ**	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
	ความสำคัญของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
	สมมติฐานในการวิจัย	7
2	**เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	8
	สัมพันธกริยา	8
	ความหมายของสัมพันธกริยา	8
	สัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* ในภาษาไทย	12
	โครงสร้างวากยสัมพันธ์ของสัมพันธกริยา	15
	คำคุณศัพท์	17
	ความหมายแสดงสภาพและความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ	21
	กรอบแนวคิด PredP (Predication Phrase Structure)	26
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	38
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
	การวิเคราะห์ข้อมูล	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**	44
	การวิเคราะห์ *เป็น* ด้านอรรถศาสตร์	44
	การวิเคราะห์ *เป็น* ด้านวากยสัมพันธ์	52
	สัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ*	52
	เป็น สัมพันธกริยาที่ตำแหน่ง Pred°	60
	เป็น กริยาที่ตำแหน่ง V°	62
5	**สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	67
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	67
	วิธีดำเนินการวิจัย	67
	สรุปผลการวิจัย	73
	อภิปรายผลการวิจัย	73
	การคาดคะเนการใช้ภาษาจากผลการวิจัย	76
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	81
บรรณานุกรม		83
ประวัติย่อผู้วิจัย		88

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ความเป็นไปได้ของการปรากฏร่วมระหว่างสัมพันธกริยา *เป็น* กับคำคุณศัพท์....	3
2	ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังและปรากฏร่วมกับ *เป็น* และตัวอย่างประโยค	40
3	ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังและปรากฏร่วมกับ *เป็น* และตัวอย่างประโยค	69

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	โครงสร้างวากยสัมพันธ์ของสัมพันธกริยาตามกรอบของสโตเวล.....	15
2	โครงสร้างวากยสัมพันธ์ของสัมพันธกริยาตามกรอบของบาวเวอร์.....	16
3	โครงสร้างวากยสัมพันธ์ของสัมพันธกริยาตามกรอบของเดน ดิกเคน.....	17
4	โครงสร้างของภาคแสดงกริยา.....	27
5	โครงสร้างของภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์.....	27
6	ภาคแสดงคุณศัพท์และการแสดงความหมาย.....	45
7	โครงสร้างลึกของ Predicational sentence และ Specificational sentence)...	53
8	โครงสร้างภายในของประโยค Predicational sentence.....	55
9	โครงสร้างภายในของประโยค Specificational sentence.....	56
10	โครงสร้างภายในของประโยค Characterizational sentence ในภาษาไทย.....	58
11	โครงสร้างภายในของประโยค Identificational sentence ในภาษาไทย.....	59
12	ตำแหน่งของ *เป็น* ที่ Pred^{o}.....	60
13	*(26) นักเรียนคนนี้เป็นคนบ้า*.....	61
14	*(27ก) สิตานันท์ซื้อรองเท้าเป็นของขวัญวันเกิดของน้องสาว*.....	62
15	*(28) นักเรียนคนนี้บ้า* แสดงสภาพ.....	63
16	*(29) นักเรียนคนนี้เป็นบ้า* แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ.....	64
17	*(30ก) การฟังเพลงทำให้ฉันเป็นสุข*.....	65
18	*(16ข) เธอกลายเป็นหม้าย*.....	80

คำ/วลีที่ใช้ในงานวิจัย

PredP	Predication Phrase
การย้ายประธาน	Subject raising
การย้ายภาคแสดง	Predicate raising
การเลือกอาร์กิวเมนต์ทางอรรถศาสตร์	Semantic selection: S-selection
ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ	Inchoative-stative interpretation
ความหมายแสดงสภาพ	Stative interpretation
ภาคแสดงกริยา	Verbal predicate
ภาคแสดงคุณศัพท์	Adjectival predicate
ภาคแสดงนาม	Nominal predicate
ลักษณ์ที่ไม่มีความหมาย	Uninterpretable feature
วลีภาคแสดง	$XP_{predicate}$
วลีอ้างถึง	$XP_{referent}$
สัมพันธกริยา	Copula (COP)

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

นักภาษาศาสตร์หลายท่าน เช่น อิวาซากิและอิงคาภิรมย์ (Iwasaki; & Ingkaphirom. 2005: 221-229) คุโนะและวงษ์ขมทอง (Kuno; & Wongkhomthong. 1981: 65-109) และทาคาฮาชิและชินซาโตะ (Takahashi; & Shinzato. 2003: 131-145) จัดให้คำว่า *เป็น* ทำหน้าที่กริยา และเรียกคำกริยา *เป็น* ว่า สัมพันธกริยา มีตำแหน่งการปรากฏที่ตำแหน่งกริยาหลักของประโยค โดยโครงสร้างการปรากฏของสัมพันธกริยา *เป็น* มีโครงสร้างดังนี้

นามวลี$_1$ ***เป็น*** *นามวลี*$_2$

พิจารณาตัวอย่าง (1ก-ค)

(1) ก. คนนั้น***เป็น***บุคคลที่คุณต้องเอาเป็นตัวอย่าง
ข. นี่***เป็น***เครื่องพิมพ์ดีด
ค. ภาษาศาสตร์***เป็น***แขนงวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาอย่างเป็นวิทยาศาสตร์

(Kuno; & Wongkhomthong. 1981: 65)

จากโครงสร้างการปรากฏของสัมพันธกริยา *เป็น* ที่มีโครงสร้างแบบ *นามวลี*$_1$ ***เป็น*** *นามวลี*$_2$ แสดงให้เห็นว่า สัมพันธกริยา *เป็น* มีส่วนเติมเต็มที่เป็นได้เฉพาะนามวลีเท่านั้น ไม่สามารถปรากฏร่วมกับส่วนเติมเต็มที่เป็นคำคุณศัพท์ ซึ่งตรงกับข้อเสนอของมัสซึอิ (Matsui. 2007: 73; & 2009: 85) อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (Prasithrathsint. 2000) พระยาอุปกิตศิลปสาร (2545: 88) และ อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์ (2545: 173) ที่ว่า ในภาษาไทยเมื่อภาคแสดงของประโยคเป็นคำคุณศัพท์ไม่จำเป็นต้องมีสัมพันธกริยา *เป็น* หรือ *คือ* เข้ามาประกอบ ดังตัวอย่าง

(2) ก. นักเรียนคนนี้*[1]***เป็น/*คือ**ฉลาด
ข. พี่สาวฉัน***เป็น/*คือ**สวย
ค. เด็ก ๆ กินขนมเยอะจน***เป็น/*คือ**อ้วน

[1]เครื่องหมายดอกจัน (*) หน้าประโยคหมายความว่า ประโยคนั้นผิดไวยากรณ์

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบข้อมูลภาษาที่น่าสนใจเกี่ยวกับการปรากฏร่วมของคำคุณศัพท์กับสัมพันธกริยา *เป็น* ที่แสดงให้เห็นว่า สัมพันธกริยา *เป็น* สามารถปรากฏร่วมกับคำคุณศัพท์ได้ ดังตัวอย่าง

(3) ก. นักเรียนคนนี้***บ้า***
ข. นักเรียนคนนี้***เป็นบ้า***

(4) ก. พ่อแม่***ทุกข์***เพราะลูก ๆ ไม่รักกัน
ข. พ่อแม่***เป็นทุกข์***เพราะลูก ๆ ไม่รักกัน

(5) ก. ผู้ชายคนนี้***โสด***
ข. ผู้ชายคนนี้***เป็นโสด***

(6) ก. นักเรียนคนนี้***ใบ้***
ข. นักเรียนคนนี้***เป็นใบ้***

(7) ก. เรื่องที่เขาลือกันน่ะ**จริง**นะ
ข. เรื่องที่เขาลือกัน***เป็นจริง***นะ

(8) ก. ?[2]ฉัน***สุข***ทุกครั้งที่ได้อยู่กับครอบครัว
ข. ฉัน***เป็นสุข***ทุกครั้งที่ได้อยู่กับครอบครัว

(9) ก. *หล่อน***หม้าย***
ข. หล่อน***เป็นหม้าย***

เมื่อพิจารณาความแตกต่างของการปรากฏร่วมกับคำคุณศัพท์ของสัมพันธกริยา *เป็น* ในตัวอย่างที่ (3-9) พบว่า ตัวอย่าง (3-7) คำคุณศัพท์ *บ้า ทุกข์ โสด ใบ้* และ จริง สามารถปรากฏร่วมหรือไม่ปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยา *เป็น* ก็ได้ ในทางกลับกัน ตัวอย่าง (8-9) คำคุณศัพท์ *สุข* และ *หม้าย* ไม่สามารถปรากฏลำพังได้ ต้องปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยา *เป็น* ผู้วิจัยแสดงตารางความเป็นไปได้ของการปรากฏร่วมระหว่างสัมพันธกริยา *เป็น* กับคำคุณศัพท์ ดังตาราง 1

[2]เครื่องหมายปรัศนี (?) หน้าประโยค หมายความว่าคำ ประโยคนั้นเจ้าของภาษายังไม่ยอมรับ (less acceptable)

ตาราง 1 ความเป็นไปได้ของการปรากฏร่วมระหว่างสัมพันธกริยา *เป็น* กับคำคุณศัพท์

คำคุณศัพท์	**การปรากฏร่วมกับ *เป็น***		**ตัวอย่าง**
	ไม่ปรากฏร่วมกับ *เป็น*	**ปรากฏร่วมกับ *เป็น***	
1. บ้า	✓	✓	ก. นักเรียนคนนี้***บ้า*** ข. นักเรียนคนนี้***เป็นบ้า***
2. ทุกข์	✓	✓	ก. พ่อแม่***ทุกข์***เพราะลูก ๆ ไม่รักกัน ข. พ่อแม่***เป็นทุกข์***เพราะลูก ๆ ไม่รักกัน
3. โสด	✓	✓	ก. ผู้ชายคนนี้***โสด*** ข. ผู้ชายคนนี้***เป็นโสด***
4. ใบ้	✓	✓	ก. นักเรียนคนนี้***ใบ้*** ข. นักเรียนคนนี้***เป็นใบ้***
5. จริง	✓	✓	ก. เรื่องที่เขาลือกันน่ะ***จริง***นะ ข. เรื่องที่เขาลือกัน***เป็นจริง***นะ
6. สุข	?	✓	ก. ?ฉัน***สุข***ทุกครั้งที่ได้อยู่กับครอบครัว ข. ฉัน***เป็นสุข***ทุกครั้งที่ได้อยู่กับครอบครัว
7. หม้าย	X	✓	ก. *หล่อน***หม้าย*** ข. หล่อน***เป็นหม้าย***
8. ฉลาด	✓	X	ก. นักเรียนคนนี้***ฉลาด*** ข. *นักเรียนคนนี้***เป็นฉลาด***
9. สวย	✓	X	ก. พี่สาวของฉัน***สวย*** ข. *พี่สาวของฉัน***เป็นสวย***
10. อ้วน	✓	X	ก. เด็ก ๆ กินขนมเยอะจน***อ้วน*** ข. *เด็ก ๆ กินขนมเยอะจน***เป็นอ้วน***

จากตาราง 1 แสดงความเป็นไปได้ของการปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยา *เป็น* ของคำคุณศัพท์บางคำในภาษาไทย แสดงให้เห็นว่า สัมพันธกริยา *เป็น* สามารถปรากฏร่วมกับคำคุณศัพท์ได้ ไม่ได้จำกัดอยู่ที่การปรากฏร่วมกับคำนามเท่านั้น และคำคุณศัพท์สามารถทำหน้าที่ภาคแสดงคุณศัพท์

ของประโยคโดยปรากฏลำพัง หรือปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยา *เป็น* และทำหน้าที่ภาคแสดงของประโยคได้[3]

ผู้วิจัยเกิดคำถามว่าการปรากฏหรือไม่ปรากฏของ *เป็น* กับภาคแสดงคุณศัพท์นั้น มีผลต่อลักษณะด้านความหมายและลักษณะด้านวากยสัมพันธ์ของประโยคหรือไม่ เช่น ประโยค *นักเรียนคนนี้**บ้า*** มีความหมายต่างจากประโยค *นักเรียนคนนี้**เป็นบ้า*** หรือไม่ เพราะการปรากฏหรือไม่ปรากฏของ *เป็น* ย่อมต้องมีเหตุและผล ไม่ใช่ปรากฏขึ้นมาลอย ๆ รวมทั้ง *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม (Nominal predicate) และ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ (Adjectival predicate) มีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ต่างกันหรือไม่ เพราะผู้วิจัยมีความเห็นว่าหาก *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์แล้วทำให้ความหมายของประโยคแตกต่างจากประโยคที่มีภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังย่อมสะท้อนถึงลักษณะทางวากยสัมพันธ์ที่ต่างกัน เพราะจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับ *เป็น* พบว่า *เป็น* จัดเป็นสัมพันธกริยาที่ไม่มีความหมายในตัว เพียงแค่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประธานและภาคแสดงที่เป็นนามเท่านั้น (กำชัย ทองหล่อ. 2550: 23; ไขสิริ ปราโมช ณ อยุธยา. 2539: 268-269; บรรจบ พันธุเมธา. 2514: 162-163; และ พระยาอุปกิตศิลปสาร. 2545: 84-85) ดังนั้น *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์น่าจะมีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ที่ต่างจากสัมพันธกริยา *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม

ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาลักษณะความแตกต่างทางความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง และภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* พร้อมทั้งศึกษาหน้าที่

---

[3]นอกจากข้อมูลภาษาไทยมาตรฐานที่แสดงการปรากฏร่วมของสัมพันธกริยา *เป็น* กับคำคุณศัพท์แล้ว ผู้วิจัยยังพบข้อมูลภาษาไทยถิ่นเหนือ ซึ่งคำคุณศัพท์ *ว้อ* (มีความหมายว่า *บ้า* ในภาษาไทยมาตรฐาน) ต้องปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยา *เป็น* (*เป็น* ในภาษาไทยมาตรฐาน) ไม่สามารถปรากฏและทำหน้าที่ภาคแสดงคุณศัพท์ลำพังได้ ดังตัวอย่าง

(10) ก. มัน***เป็น***ว้อบ่ดีเข้าใกล้
มัน***เป็น***บ้า อย่าเข้าใกล้

ข. *มันว้อบ่ดีเข้าใกล้
มันบ้าอย่าเข้าใกล้

สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ. 2554: https://mail.google.com/mail/?shva=1#inbox/130a753941ca9bf3.

ในขณะที่ ภาษาถิ่นอีสานคำคุณศัพท์ *ป่วง* ซึ่งมีความหมายว่า *ไม่ปกติ บ้า ๆ บอ ๆ นิสัยแปลก ๆ* สามารถปรากฏลำพังหรือปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยา *เป็น* ก็ได้ ดังตัวอย่าง

(11) ก. แม่ใหญ่ลิบร้าเรา***ป่วง***แท้ๆมักกินข้าวกับผงชูรสดี้ดี เราบ่ย้านเป็นเบาหวานบ่
ยายลิบร้า แก***บ้า ๆ บอ ๆ*** ชอบกินผงชูรสมาก แกไม่กลัวเป็นเบาหวานหรือไง

ข. มื้อนี้ บ่แมนอ้ายบุญโฮม กินยาบ่สั่นขวดบ่ ลาวคือมา***เป็นป่วง ๆ*** จั่งซี้ เอาลาวไปป้วถะแหม
วันนี้ พี่บุญโฮมกินยาไม่ได้เขย่าขวดเหรอ ท่านทำไม***เป็นบ้า ๆ บอ ๆ*** อย่างนี้ รีบเอาท่านไปรักษาเร็ว

ชมรมศิลปวัฒนธรรมอีสาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2554: http://www.isan.clubs.chula.ac.th

ทางวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม และ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ว่ามีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์แตกต่างกันหรือไม่ และแตกต่างกันอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างทางความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง และภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น*

2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของการทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์[4]ของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม และ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ภายใต้กรอบทฤษฎีมินิมัลลิซึม (Minimalism Theory) ของชอมสกี้ (Chomsky. 1995)

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่ออธิบายและให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างทางความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง และภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น*

2. เพื่ออธิบายความแตกต่างของการทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม และ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์

โดยประเด็นทั้ง 2 ประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจศึกษานั้น ยังไม่พบนักภาษาศาสตร์ท่านใดอธิบายไว้ ไม่ว่าจะเป็นการปรากฏร่วมของภาคแสดงคุณศัพท์กับ *เป็น* หรือการทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ที่ต่างกันของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามและ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ทั้งนี้เพราะนักภาษาศาสตร์ส่วนใหญ่ มุ่งประเด็นไปที่การศึกษาความแตกต่างของการใช้สัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* เป็นหลัก

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ *เป็น* ด้านอรรถศาสตร์ โดยวิเคราะห์ลักษณะทางความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังและภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* จากนั้นวิเคราะห์ *เป็น* ด้านวากยสัมพันธ์ โดยวิเคราะห์การทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับ

---

[4]หน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ในงานวิจัยชิ้นนี้ หมายถึง การทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำในประโยค เช่น คำว่า *ขัน* ในประโยค *ไก่**ขัน**แต่เช้า* มีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์เป็น กริยา ในขณะที่ *ขัน* ในประโยค *หยิบ**ขัน**ใบนั้นให้หน่อย* มีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์เป็นกรรมตรงของกริยา *หยิบ*

ภาคแสดงนาม และ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลภาษาเชิงประจักษ์ (Empirical Data) ที่เป็นข้อมูลภาษาไทยมาตรฐาน ที่เจ้าของภาษาใช้สื่อสารจริงและปรากฏอยู่จริงในปัจจุบัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่พบบ่อยในงานวิจัยชิ้นนี้ ดังต่อไปนี้

1. **สัมพันธกริยา *เป็น*** หมายถึง สัมพันธกริยา *เป็น* ที่ไม่มีความหมายในตัว เป็นเพียงตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประธานและภาคแสดงนาม

2. **กริยา *เป็น*** หมายถึง กริยา *เป็น* ให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ปรากฏระหว่างประธานและภาคแสดงคุณศัพท์

3. **ความหมายแสดงสภาพ** (Stative Interpretation) ให้ความหมายแสดงสภาพที่เป็นสภาพหรือลักษณะปกติทั่วไป ไม่ปรากฏการเปลี่ยนแปลงสภาพ (Matsui. 2007: 78)

4. **ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ** (Inchoative-stative Interpretation) ให้ความหมายแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพ จากสภาพที่เป็นอยู่ไปสู่สภาพใดสภาพหนึ่ง (Matsui. 2007: 77-78)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ *เป็น* ด้านอรรถศาสตร์ โดยวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังและภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* โดยใช้กรอบการวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายของมัสซึอิ (Matsui. 2007; & 2009) และแวน วาลิน (Van Valin. 2005) ซึ่งได้แก่ การปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* และการปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว* ที่แสดงถึงการกระทำที่พึ่งเสร็จสิ้นหรือผ่านพ้นไป จากนั้นวิเคราะห์ *เป็น* ด้านวากยสัมพันธ์ โดยวิเคราะห์การทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ที่ต่างกันของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามและ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ พร้อมทั้งวาดแผนภาพต้นไม้ประกอบตามกรอบแนวคิด PredP (Predication Phrase Framework) ของบาวเวอร์ (Bowers. 1993) และ เบเกอร์ (Baker. 2003)

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง ให้ความหมายแสดงสภาพ ที่เป็นสภาพปกติทั่วไป ในขณะที่ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ที่มีลักษณะชั่วคราว

2. *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม ทำหน้าที่สัมพันธกริยา ไม่มีความหมายในตัวเอง ในขณะที่ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ทำหน้าที่กริยา มีความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอในแต่ละหัวข้อ ดังนี้

1. สัมพันธกริยา
    1.1 ความหมายของสัมพันธกริยา
    1.2 สัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* ในภาษาไทย
    1.3 โครงสร้างวากยสัมพันธ์ของสัมพันธกริยา
2. คำคุณศัพท์
3. ความหมายแสดงสภาพและความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ
4. กรอบแนวคิด PredP (Predication Phrase Structure) (Bower. 1993; & Baker. 2003)
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สัมพันธกริยา

1.1 ความหมายของสัมพันธกริยา

สัมพันธกริยา หรือ Copula verb หมายถึง กริยาแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประธาน (Subject) และภาคแสดง (Predicate) ในประโยค โดยสัมพันธกริยาไม่ได้เพิ่มความหมายให้กับเนื้อความในประโยค (Pustet. 2005: 4) ในภาษาไทย สัมพันธกริยายังหมายถึงวิกตรรถกริยา[1] (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546: 22) ซึ่งเป็นกริยาที่ไม่มีเนื้อความในตัว ต้องอาศัยเนื้อความของบทวิกัติการกหรือบทขยายความจึงจะได้ความครบถ้วน (กำชัย ทองหล่อ. 2550: 23; ไขสิริ ปราโมช ณ อยุธยา. 2539: 268-269; บรรจบ พันธุเมธา. 2514: 162-163; และ พระยาอุปกิตศิลปสาร. 2545: 84-85) ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่าสัมพันธกริยามีความเป็นสากล (Universal) แต่อาจมีลักษณะทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน 3 กรณีดังต่อไปนี้

กรณีแรก สัมพันธกริยาที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม ภาคแสดงคุณศัพท์ และบุพบทวลี เช่นในภาษาอังกฤษ ภาษาสเปน และภาษาฝรั่งเศส เป็นต้น

---

[1] อ่านว่า วิ-กะ-ตัด-ถะ-กริ-ยา

สัมพันธกริยา *be* ในภาษาอังกฤษ ดังตัวอย่าง

(1) ก. John is [$_{DP}$a teacher].

ข. John is [$_{AP}$tall].

ค. John is [$_{PP}$in the house].

สัมพันธกริยา *ser* และ *estar* ในภาษาสเปน (Zagona. 2003: 47) ดังตัวอย่าง

(2) ก. Maria es [$_{DP}$doctora].

Maria is (a) doctor.

ข. Susan es/está [$_{AP}$alta].

Susan is tall.

ค. La reunió es [$_{PP}$a las ocho].

The meeting is at eight o'clock.

ง. El lápiz está [$_{PP}$en la mesa].

The pencil is on the table.

สัมพันธกริยา *être* ในภาษาฝรั่งเศส (Laura K. Lawless. 2011: Online) ดังตัวอย่าง

(3) ก. Je suis [$_{DP}$étudiant].

I am a student.

ข. Il est [$_{AP}$beau].

He is handsome.

ค. Je suis [$_{PP}$à Paris].

I am in Paris.

อีกกรณีหนึ่ง สัมพันธกริยาสามารถปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์ แต่ไม่สามารถปรากฏร่วมกับบุพบทวลีได้ เช่น สัมพันธกริยา *da* และ *desu* ในภาษาญี่ปุ่น โดยพันธกริยา *da* ใช้ในภาษาพูดทั่วไป ในขณะที่สัมพันธกริยา *desu* แสดงถึงภาษาสุภาพ (Narahara. 2002: 3-6) ดังตัวอย่าง

(4) ก. Tanka-si wa [$_{DP}$bengosi] da.

Tanaka.Mr. TOP lawyer COP

Mr. Tanaka is a lawyer.

ข. Kyoo wa [$_{DP}$doyoobi] desu.
today TOP Saturday COP-POL
Today is Saturday.

ค. Kore wa [$_{AP}$hen] da.
This TOP strange COP
This is strange.

และกรณีสุดท้าย สัมพันธกริยาที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามเท่านั้น ไม่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ เช่นในภาษาเขมร ภาษาเวียดนาม ภาษาพม่า และภาษาจีน เป็นต้น

สัมพันธกริยา *kɨɨ* และ *ciə* ในภาษาเขมร (Paus. 1997: 119-131) ดังตัวอย่าง

(5) ก. Siəwphəw thom.ciən.kɛɛ *kɨɨ* [$_{DP}$siəwphəw pŏa khiew].
book biggest COP book colour blue
The biggest book is the blue book.

ข. Tidaa *kɨɨ*/*ciə* [$_{DP}$nea?.kruu knuŋ phum nih].
Tidaa COP teacher in village this
Tidaa is the/a teacher in this village.

ค. Tidaa (?*kɨɨ*) [$_{AP}$l?aa].
Tidaa COP good.
Tidaa is good.

สัมพันธกริยา *hpyi'* ในภาษาพม่า (Soe. 1999: 250-251) ดังตัวอย่าง

(6) ก. Thu.=hka.ka na-me=co [$_{DP}$dayai'ta] hypi' te.
Name SUB famous director be RLS
Thuka is a famous director.

สัมพันธกริยา *là* ในภาษาเวียดนาม (Vuong; & Moore. 1994: 16-17) ดังตัวอย่าง

(7) ก. Bạn tôi là [$_{DP}$cô giáo].
friend I.POSS COP a teacher
My friend is a teacher.

ข. Tôi [$_{AP}$mệt].

I tired

I am tired.

ค. *Tôi là [$_{AP}$mệt].

I COP tired

I am tired.

สัมพันธกริยา *shì* ในภาษาจีน (Handel. 2011: 8) ดังตัวอย่าง

(8) ก. Wǒ shì [$_{DP}$xuésheng].

I COP student

I am a student.

ข. Wǒ hěn [$_{AP}$gāoxìng].

I very happy

I am very happy.

ค. * Wǒ shì hěn [$_{AP}$gāoxìng].

I COP very happy

I am very happy.

แม้ว่าสัมพันธกริยาในแต่ละภาษาจะมีลักษณะทางวากยสัมพันธ์ที่ต่างกัน เช่น สัมพันธกริยา *be* ในภาษาอังกฤษ *ser* และ *estar* ในภาษาสเปน *être* ในภาษาฝรั่งเศส สามารถปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม ภาคแสดงคุณศัพท์ และบุพบทวลีได้ ในขณะที่สัมพันธกริยา *da* และ *desu* ในภาษาญี่ปุ่น ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์เท่านั้น ไม่ปรากฏร่วมกับบุพบทวลี และสัมพันธกริยา *kɨɨ* และ *ciə* ในภาษาเขมร *hpyi'* ในภาษาพม่า *là* ในภาษาเวียดนาม และ *shì* ในภาษาจีนที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามเท่านั้น ไม่สามารถปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์หรือบุพบทวลีได้ แต่สัมพันธกริยามีลักษณะทางอรรถศาสตร์ร่วมกันคือ สัมพันธกริยาไม่ได้เพิ่มความหมายให้กับประโยค เพียงแต่เป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประธานและภาคแสดงของประโยคเท่านั้น

สำหรับสัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* ในภาษาไทย เป็นที่เข้าใจกันว่าถูกจัดไว้ในกลุ่มที่ 3 นั่นคือ ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามเท่านั้น ไม่สามารถปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ได้ ทั้งนี้ ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยจะแสดงให้เห็นว่าสัมพันธกริยา *เป็น* จัดอยู่ในกลุ่มที่ 2 นั่นคือ สามารถปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์ได้

1.2 สัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* ในภาษาไทย

ในภาษาไทยมีสัมพันธกริยา 2 คำ คือสัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* ซึ่งมีลักษณะทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน ดังนี้

สัมพันธกริยา *เป็น* แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประธานกับภาคแสดง โดย สัมพันธกริยา *เป็น* ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม ที่บ่งลักษณะของประธาน โดย *เป็น* มีโครงสร้างประโยค (Kuno; & Wongkhomthong. 1981: 65-109) ดังนี้

นามวลี$_1$ ***เป็น*** *นามวลี*$_2$

ทั้งนี้ *นามวลี*$_1$ ที่ตำแหน่งประธานไม่สามารถสลับตำแหน่งกับ *นามวลี*$_2$ ที่ทำหน้าที่ภาคแสดงนามได้ (Kuno; & Wongkhomthong. 1981: 65; & Iwasaki; & Ingkaphirom. 2005: 221) ดังตัวอย่าง

(9) ก. เด็กคนนี้***เป็น***คนดี
ข. *คนดี***เป็น**เด็กคนนี้

(10) ก. สายฝน***เป็น***คนที่เพื่อน ๆ รัก
ข. *คนที่เพื่อน ๆ รัก***เป็น**สายฝน

(11) ก. นักเรียนที่มาใหม่***เป็น***ลูกครึ่งไทย-อังกฤษ
ข. *ลูกครึ่งไทย-อังกฤษ***เป็น**นักเรียนที่มาใหม่

จากตัวอย่าง (9-11ก) นามวลีในแต่ละคู่อันได้แก่ *เด็กคนนี้-คนดี สายฝน-คนที่เพื่อน ๆ รัก* และ *นักเรียนที่มาใหม่-ลูกครึ่งไทยอังกฤษ* มีความสัมพันธ์กันแบบประธานกับภาคแสดง (Subject-predicate) โดยนามวลีหลัง *เป็น* เป็นส่วนขยายความแสดงลักษณะของนามวลีหน้า *เป็น*

ในทางกลับกัน สัมพันธกริยา *คือ* จะปรากฏในประโยคที่ผู้พูดต้องการระบุหรือชี้ชัดว่าบุคคลหรือสิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึงนั้นคือใคร สิ่งใด หรือ อะไร หรือให้คำจำกัดความ (Identify) บุคคลหรือสิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึง (Kuno; & Wongkhomthong. 1981: 65-109) มีโครงสร้างประโยคดังนี้

นามวลี$_1$ ***คือ*** *นามวลี*$_2$ หรือ *นามวลี*$_2$ ***คือ*** *นามวลี*$_1$

จากโครงสร้างประโยคข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ประโยคที่ปรากฏสัมพันธกริยา *คือ นามวลี1* สามารถสลับตำแหน่งกับ *นามวลี*$_2$ ได้ ทั้งนี้เพราะ *นามวลี*$_1$ และ *นามวลี*$_2$ หมายความถึงบุคคลหรือสิ่งเดียวกัน ดังตัวอย่าง

(12) ก. คนที่ฉันรัก***คือ***จอห์น
ข. จอห์น***คือ***คนที่ฉันรัก

(13) ก. ประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา***คือ***คาร์เตอร์
ข. คาร์เตอร์***คือ***ประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา

(Kuno; & Wongkhomthong. 1981: 69)

เนื่องจากสัมพันธกริยา *คือ* ปรากฏในประโยคที่ใช้ระบุหรือชี้ชัดว่าผู้พูดต้องการระบุหรือชี้ชัดว่าเป็นบุคคลหรือสิ่งใด หรือให้คำจำกัดความกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดั้งนั้น ในประโยคที่ปรากฏสัมพันธกริยา *เป็น* จึงสามารถใช้สัมพันธกริยา *คือ* แทนได้ โดยที่ประโยคไม่ผิดไวยากรณ์ เมื่อผู้พูดต้องการสื่อความหมายให้เห็นถึงการระบุหรือชี้ชัดเจน (Iwasaki; & Ingkaphirom. 2005: 221-229; & Kuno; & Wongkhomthong. 1981: 65-109) ดังตัวอย่าง

(14) ก. คนนั้น***เป็น***บุคคลที่คุณต้องเอาเป็นตัวอย่าง
ข. คนนั้น***คือ***บุคคลที่คุณต้องเอาเป็นตัวอย่าง

(15) ก. นี่***เป็น***เครื่องพิมพ์ดีด
ข. นี่***คือ***เครื่องพิมพ์ดีด

(16) ก. ภาษาศาสตร์***เป็น***แขนงวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาอย่างเป็นวิทยาศาสตร์
ข. ภาษาศาสตร์***คือ***แขนงวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาอย่างเป็นวิทยาศาสตร์

(Kuno; & Wongkhomthong. 1981: 65)

เมื่อพิจารณาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของสัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* กับการปรากฏร่วมกับหน่วยคำปฏิเสธ *ไม่* การปรากฏร่วมกับกริยาช่วยแสดงทัศนภาวะ (Modality) การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ (Aspectual marker) และการเป็นคำตอบแบบสั้นให้กับคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ (Prasithrathsint. 2000; & Visonyanggoon. 2000) พบว่า สัมพันธกริยา *เป็น* มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์เช่นเดียวกับคำกริยา ในทางกลับกัน สัมพันธกริยา *คือ* ขาดคุณสมบัติของคำกริยา เพราะไม่สามารถปรากฏร่วมกับหน่วยคำปฏิเสธ *ไม่* กริยาช่วยแสดงทัศนภาวะ ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ หรือการเป็นคำตอบแบบสั้นให้กับคำถามตอบรับ-ปฏิเสธได้ ดังตัวอย่าง

การปรากฏร่วมกับหน่วยปฏิเสธ *ไม่*

(17) ก. เด็กคนนี้***ไม่กินข้าว***

ข. เด็กคนนี้***ไม่เป็น***คนดี

ค. *เด็กคนนี้***ไม่คือ**คนดี

การปรากฏร่วมกับกริยาช่วยแสดงทัศนภาวะ

(18) ก. นักเรียนที่เข้าใหม่***น่าจะวิ่ง***เร็ว

ข. นักเรียนที่เข้าใหม่***น่าจะเป็น***ลูกครึ่งไทย-อังกฤษ

ค. *นักเรียนที่เข้าใหม่***น่าจะคือ**ลูกครึ่งไทย-อังกฤษ

การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ

(19) ก. สายฝน***ยังคงกินข้าว***คนเดียว

ข. สายฝน***ยังคงเป็น***คนที่เพื่อน ๆ รัก

ค. *สายฝน***ยังคงคือ**คนที่เพื่อน ๆ รัก

การเป็นคำตอบแบบสั้นให้กับคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ

(20) ก. ถาม: สายฝน***กินข้าวไหม***

ตอบ: ***กิน***

ข. ถาม: เด็กคนนี้***เป็น***เด็กดี***ไหม***

ตอบ: ***เป็น***

ค. ถาม: จอห์น***คือ***คนที่คุณรักไหม

ตอบ: ****คือ***

จากตัวอย่าง (17-20) พบว่า สัมพันธกริยา *เป็น* มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์เช่นเดียวกับคำกริยา แต่สิ่งที่ทำให้สัมพันธกริยา *เป็น* แตกต่างจากกริยาทั่วไปคือ สัมพันธกริยา *เป็น* ไม่ได้เพิ่มความหมายให้กับประโยค ในขณะที่สัมพันธกริยา *คือ* ไม่มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของคำกริยา

คุโนะและวงษ์ขมทอง (Kuno; & Wongkhomthong: 1981: 65) สรุปความแตกต่างระหว่างสัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* ไว้ว่า สัมพันธกริยา *เป็น* ปรากฏในประโยค Chracterizational sentence ที่ภาคแสดงนามแสดงลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งของประธาน ในขณะที่สัมพันธกริยา *คือ* ปรากฏในประโยค Identificational sentence ที่ภาคแสดงนามระบุหรือชี้ชัดเจนว่าบุคคลหรือสิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึงคือบุคคลใด สิ่งใด หรืออะไร หรือให้คำจำกัดความ (Identify) สิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึง

1.3 โครงสร้างวากยสัมพันธ์ของสัมพันธกริยา

นักวิจัยหลายท่านได้วิเคราะห์โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของประโยคซึ่งปรากฏสัมพันธกริยาและเสนอโครงสร้างที่แตกต่างกัน ดังนี้

สโตเวล (Moro. 1997: 31; & Mikkelsen. 2005: 7; อ้างอิงจาก Stowell. 1978) และเฮกกี้ (Mikkelsen. 2005: 7; อ้างอิงจาก Heggie. 1988a) เสนอว่า ประโยคที่ปรากฏสัมพันธกริยา *be* มีส่วนเติมเต็มที่เป็นอนุพากย์ย่อย (Small Clause) โดยนามวลีที่อยู่ตำแหน่งซ้ายมือของอนุพากย์ย่อยทำหน้าที่ประธานของประโยค สามารถแสดงโครงสร้างได้ ดังภาพประกอบ 1

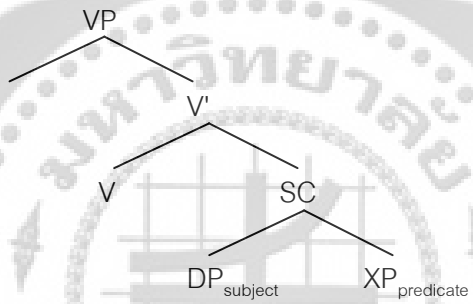

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างวากยสัมพันธ์ของสัมพันธกริยาตามกรอบของสโตเวล

จากโครงสร้างตามกรอบของสโตเวลดังภาพประกอบ 1 บาวเวอร์ (Bowers. 1993) ให้ความเห็นว่ากรอบแนวคิด SC ของสโตเวลยังขัดกับกรอบทฤษฎีเอ็กซ์บาร์ (X'-Theory) ดังนั้น บาวเวอร์จึงวิเคราะห์ประโยคซึ่งปรากฏสัมพันธกริยา *be* และเสนอไว้ว่า สัมพันธกริยา *be* มีส่วนเติมเต็มที่เรียกว่า Predication Phrase (PredP[2]) โดยความสัมพันธ์ระหว่างวลีหน้าและหลังสัมพันธกริยามีความสัมพันธ์แบบส่วนอ้างถึง (Referent) และภาคแสดง (Predicate) ซึ่งสามารถแสดงโครงสร้างได้ ดังภาพประกอบ 2

[2]บาวเวอร์ (Bowers. 1993) ใช้ตัวย่อ PrP แทน Predication Phrase

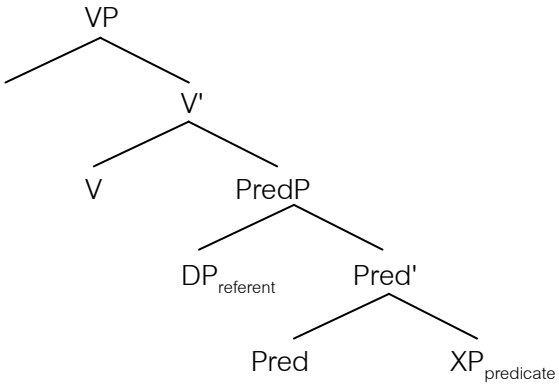

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างวากยสัมพันธ์ของสัมพันธกริยาตามกรอบของบาวเวอร์

PredP ไม่เพียงเป็นส่วนเติมเต็มของสัมพันธกริยา *be* เท่านั้น แต่ PredP ยังเป็นส่วนเติมเต็มของกริยา *consider* (consider-type complement) เช่น *They consider [$_{PredP}$John crazy]*. ที่นามวลี *John* และคุณศัพท์วลี *crazy* อยู่ภายใต้การโพรเจ็กชัน PredP ของคำหลัก Pred เช่นกัน

เบเกอร์ (Baker. 2003) เสนอเพิ่มเติมจากบาวเวอร์ว่า คำหลัก Pred ในภาษาอังกฤษมีลักษณะไร้รูป (Covert Pred$^{\circ}$) เพราะหากพิจารณาประโยค *They consider [$_{PredP}$John crazy]*. พบว่าไม่ปรากฏสัมพันธกริยา *be* แต่การที่ประโยคต้องการการโพรเจ็กชัน PredP ก็เพื่อกำหนด (License) สเปกซิฟายเออร์ [Spec, PredP] ซึ่งทำหน้าที่ประธานของประโยคให้กับภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์ เพราะภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์มีคุณสมบัติต่างจากภาคแสดงกริยา คือไม่สามารถกำหนดเสปกซิฟายเออร์ได้เองโดยตรง

นอกจากนี้ เดน ดิกเคน (den Dikken. 2006) เสนอว่าประโยคที่ปรากฏสัมพันธกริยามีโครงสร้างอยู่ภายใต้การโพรเจ็กชัน RP (Relator Phrase) ซึ่งคำหลัก Relator สามารถเป็นคำหน้าที่ (Functional category) ใดก็ได้ที่ช่วยเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างวลีหน้าและหลังตัวเชื่อมนั้น เช่น สัมพันธกริยา คำบุพบท หรือ กาล สามารถแสดงโครงสร้างได้ดังภาพประกอบ 3

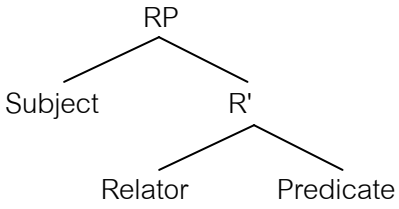

ภาพประกอบ 3 โครงสร้างวากยสัมพันธ์ของสัมพันธกริยาตามกรอบของเดน ดิกเคน

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กรอบแนวคิด RP ของเดน ดิกเคนอนุญาตให้คำหลัก R^{o} เป็นได้ทั้งสัมพันธกริยา คำบุพบท หรือ กาล ซึ่งกว้างเกินไป เมื่อเทียบกับกรอบแนวคิด PredP ของบาวเวอร์และเบเกอร์ ดังนั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์บนกรอบแนวคิด PredP ของบาวเวอร์และเบเกอร์เป็นหลัก เพราะเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างกรอบแนวคิด SC PredP และ RP แล้ว กรอบแนวคิด PredP สามารถวิเคราะห์ *เป็น* ได้ครอบคลุมมากที่สุด

2. คำคุณศัพท์

คำคุณศัพท์ (Adjective) คือ คำเนื้อหา (Lexical category) ปรากฏร่วมกับคำนามเพื่อบอกคุณสมบัติและลักษณะของคำนาม (Fromkin; Rodman; & Hyams. 2007: 74; & Radford. 2008: 33) ในทางอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ คำคุณศัพท์จะบอกลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งที่อ้างถึง (Referent) ด้วยการขยายความคำนาม (Attributive adjective) หรือการเป็นภาคแสดงในประโยค (Predicative adjective) (Dixon. 2004; & Post. 2008) สำหรับคำคุณศัพท์ในภาษาไทย ยังเป็นที่ถกเถียงกันว่ามีคำคุณศัพท์หรือไม่ ทั้งนี้ นักภาษาศาสตร์หลายท่านได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับคำซึ่งเรียกกันว่า *คำคุณศัพท์* ในภาษาไทยไว้แตกต่างกัน ดังนี้

วิจินต์ ภานุพงศ์ (2520) ใช้เกณฑ์ตำแหน่งการปรากฏ (Distribution) จัดให้คำว่า *เก่า ใหม่ อ้วน ผอม สวย ฉลาด* เป็นคำคุณศัพท์ เมื่อคำเหล่านี้ทำหน้าที่ขยายความคำนาม ปรากฏที่ตำแหน่งหลังคำนาม แต่คำเหล่านี้จะถูกจัดเป็นคำอกรรมกริยาย่อยเมื่อทำหน้าที่ภาคแสดงของประโยค ดังตัวอย่าง

(24) ก. เด็ก***อ้วน***คนนั้นโดนรถชน *อ้วน* ทำหน้าที่คุณศัพท์
ข. พี่สาวของฉัน***อ้วน*** *อ้วน* ทำหน้าที่อกรรมกริยาย่อย

(25) ก. เอารองเท้าคู่***เก่า***ไปทิ้งซะ *เก่า* ทำหน้าที่คุณศัพท์
ข. บ้านหลังนี้***เก่า***แล้ว *เก่า* ทำหน้าที่อกรรมกริยาย่อย

จากตัวอย่าง (24ก) และ (25ก) คำว่า *อ้วน* และ *เก่า* มีตำแหน่งปรากฏหลังคำนาม *เด็ก* และ *รองเท้า* ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากตำแหน่งการปรากฏหลังคำนาม คำว่า *อ้วน* และ *เก่า* จะทำหน้าที่คุณศัพท์ขยายความคำนามที่อยู่ข้างหน้า ในทางกลับกัน คำว่า *อ้วน* และ *เก่า* ในตัวอย่าง (24ข) และ (25ข) ทำหน้าที่ภาคแสดงของประโยค จึงจัดเป็นคำอกรรมกริยาย่อย

เช่นเดียวกัน ประภา สุขเกษม (Sookgasem. 1996) จัดให้ภาษาไทยมีคำคุณศัพท์ แต่ต่างกันที่ ประภา สุขเกษมใช้เกณฑ์ทางอรรถศาสตร์ (Semantic criterion) ในการจัดประเภทของคำคุณศัพท์ และแบ่งคำคุณศัพท์ออกเป็น 2 ประเภท คือ คำคุณศัพท์บอกคุณลักษณะ (Attributive adjective) และคำคุณศัพท์ภาคแสดง (Predicative adjective) คำคุณศัพท์ที่แบ่งตามเกณฑ์อรรถศาสตร์ของประภา สุขเกษม นั้นได้แก่ คำคุณศัพท์ที่บอกคุณภาพ สี รูปร่าง ขนาด อายุ อุณหภูมิ ระยะทาง เวลา และต้นกำเนิด ดังนั้น หากพิจารณาคำว่า *อ้วน* และ *เก่า* ในตัวอย่าง (24ก) และ (25ก) ตามเกณฑ์ด้านอรรถศาสตร์ของประภา สุขเกษม คำว่า *อ้วน* และ *เก่า* จัดเป็นคำคุณศัพท์บอกคุณลักษณะของคำนาม ในทางกลับกัน คำว่า *อ้วน* และ *เก่า* ในตัวอย่าง (24ข) และ (25ข) จัดเป็นคำคุณศัพท์ภาคแสดง

ในทางกลับกัน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (Prasithrathsint. 2000) จัดให้คำว่า *เก่า ใหม่ อ้วน ผอม สวย ฉลาด* เป็นคำกริยาคุณศัพท์ (Adjectival verb) เนื่องจากคำเหล่านี้มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์เช่นเดียวกับคำกริยา นั่นคือ สามารถทำหน้าที่เป็นภาคแสดงของประโยคได้ สามารถทำให้เป็นปฏิเสธด้วยการเติมหน่วยคำปฏิเสธ *ไม่* ได้ และสามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะและกริยาช่วยแสดงทัศนะได้ ดังตัวอย่าง

(26) ก. พี่สาวของฉัน***อ้วน*** *อ้วน* ทำหน้าที่ภาคแสดงคุณศัพท์
ข. พี่สาวของฉัน***ไม่อ้วน*** *อ้วน* ปรากฏกับหน่วยคำปฏิเสธ *ไม่*
ค. พี่สาวของฉัน***อ้วนแล้ว*** *อ้วน* ปรากฏกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว*
ง. พี่สาวของฉัน***คงจะอ้วน*** *อ้วน* ปรากฏกับกริยาช่วยแสดงทัศนะ *คงจะ*

แม้อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ จะใช้เกณฑ์ที่คำคุณศัพท์มีลักษณะทางวากยสัมพันธ์เช่นเดียวกับคำกริยาในการจัดให้ *คำคุณศัพท์* เป็น *คำกริยาคุณศัพท์* แต่มัสซึอิ (Matsui. 2007: 83-91) เสนอว่าภาษาไทยควรจัดให้มีคำคุณศัพท์ เพราะแม้คำคุณศัพท์จะมีลักษณะทางวากยสัมพันธ์เช่นเดียวกับคำกริยา แต่มีเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์อื่นที่แสดงให้เห็นว่าคำคุณศัพท์มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์แตกต่างจากคำกริยาอย่างชัดเจน และควรจัดให้มีคำคุณศัพท์ในภาษาไทย เกณฑ์ดังกล่าวได้แก่

การปรากฏในโครงสร้างประโยคแบบต่อเนื่องหรือกำลังดำเนินอยู่ การปรากฏในโครงสร้างประโยคคำสั่ง และ การทำหน้าที่กริยาวิเศษณ์ รายละเอียดดังต่อไปนี้

การปรากฏในโครงสร้างประโยคแบบต่อเนื่องหรือกำลังดำเนินอยู่ (Progressive construction) คำกริยาสามารถทำให้อยู่ในรูปของการกำลังดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่องได้ ในขณะที่คำคุณศัพท์ไม่สามารถทำได้ ดังตัวอย่าง

(27) ก. ณรงค์***กำลังพูด***
ข. ณรงค์***กำลังเมา***
ค. *ณรงค์***กำลังฉลาด**

(Matsui. 2007: 83-84)

การปรากฏในโครงสร้างประโยคคำสั่ง แม้ว่าทั้งคำกริยาและคำคุณศัพท์สามารถทำให้เป็นประโยคคำสั่งได้ด้วยการเติมหน่วยสร้างคำสั่ง (Imperative particle) จง และมีลักษณะทางความหมายและวากยสัมพันธ์ไม่ต่างกัน (Prasithrathsint. 2000) ดังตัวอย่าง

(28) ก. **จงพูด**เมื่อมีคนถาม
ข. **จงดี**ตลอดไป

มัสซึอิแย้งว่า คำกริยาและคำคุณศัพท์ที่ทำให้เป็นประโยคคำสั่งด้วยการเติมหน่วยสร้างประโยคคำสั่ง *สิ* ให้ลักษณะทางความหมายที่ต่างกัน ดังตัวอย่าง

(29) ก. พูด***สิ***
ข. เมา***สิ***
ค. ดี***สิ***

(Matsui. 2007: 84-85)

จากตัวอย่าง (29ก-ข) สามารถสื่อความหมายได้ 2 แบบ คือ เป็นการสั่งให้พูดและสั่งให้เมา และเป็นการเน้นย้ำว่า *พูดจริง ๆ* และ *เมาจริง ๆ* ในขณะที่ตัวอย่าง (29ค) ให้ความหมายว่าเป็นการเน้นย้ำว่า *ดีจริง ๆ* เท่านั้น ไม่สามารถให้ความหมายว่าเป็นการสั่งได้

การทำหน้าที่กริยาวิเศษณ์ (Adverb) คำคุณศัพท์สามารถทำหน้าที่กริยาวิเศษณ์แสดงอาการ (Adverb of manner) ได้โดยตรง ไม่ต้องปรากฏร่วมกับหน่วยแปลงเป็นกริยาวิเศษณ์ *อย่าง* รวมทั้ง การซ้ำคำคุณศัพท์ก็สามารถทำให้คำคุณศัพท์นั้นทำหน้าที่กริยาวิเศษณ์ได้ ในขณะที่คำกริยาไม่สามารถทำหน้าที่กริยาวิเศษณ์ได้โดยตรงหรือด้วยการซ้ำคำ แต่หากจะใช้คำกริยาอย่างคำกริยา

วิเศษณ์ คำกริยานั้นต้องปรากฏร่วมกับหน่วยคำแปลงเป็นกริยาวิเศษณ์ *อย่าง* หรือ *ด้วยความ* ดังตัวอย่าง

(30) ก. ณรงค์เต้นรำ***สวย***
ข. ณรงค์เต้นรำ***ส้วยสวย***
ค. ณรงค์เต้นรำ***อย่างสวย***

(31) ก. *ณรงค์ขับรถ***เมา**
ข. *ณรงค์ขับรถ***เม้าเมา**
ค. ณรงค์ขับรถ***อย่างเมา/ด้วยความเมา***

(Matsui. 2007: 88)

จากการทำหน้าที่กริยาวิเศษณ์โดยไม่ต้องปรากฏร่วมกับหน่วยคำแปลงเป็นกริยาวิเศษณ์ *อย่าง* หรือ *ด้วยความ* หรือการทำหน้าที่ขยายความคำนามได้โดยตรง ผู้วิจัยเสนอว่า คำที่บอกคุณลักษณะของคำนามด้วยการขยายความ หรือการเป็นภาคแสดงของประโยคคือ คำคุณศัพท์ในภาษาไทย เช่นเดียวกับวิจินต์ ภานุพงศ์ ประภา สุขเกษม และมัสซึอิ และเมื่อย้อนกลับไปในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พบว่า ในหนังสือแบบเรียนเร็ว เล่ม 3 บทที่ 15 มีหมวดคำคุณศัพท์ที่ทำหน้าที่ขยายความคำนามแต่ต่างกันที่ในหนังสือแบบเรียนเร็วเรียก *คำคุณศัพท์* ว่า *คำคุณ* (นววรรณ พันธุเมธา. 2009: 228) ดังตัวอย่าง

บทที่ 15
คำซึ่งอยู่กลางบอกว่าม้าอะไรวิ่งนั้น เรียกว่า *คำคุณ*
ให้นักเรียนสังเกตไว้

ม้า-วิ่ง	ม้า-ดำ-วิ่ง	ม้า-ขาว-วิ่ง
ม้า-ผอม-วิ่ง	ม้า-ดี-วิ่ง	ม้า-เทด-วิ่ง
ม้า-ไทย-วิ่ง	ม้า-กะเรียว-วิ่ง	ม้า-แดง-วิ่ง

(แบบเรียนเร็ว เล่ม 3 บทที่ 15)

ดังนั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยแบ่งคำคุณศัพท์ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) คำคุณศัพท์ทำหน้าที่ขยายความคำนาม มีตำแหน่งปรากฏหลังคำนาม เช่น คำคุณศัพท์ *โสด หม้าย* และ *บ้า* ที่ปรากฏในนามวลี *สาว**โสด** หญิง**หม้าย*** และ *คน**บ้า*** เป็นต้น และ 2) คำคุณศัพท์ทำหน้าที่ภาคแสดงของประโยค โดยแบ่งย่อยเป็น 2.1) ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง เช่น ภาคแสดงคุณศัพท์ *อ้วน สวย* และ *ฉลาด* ที่ปรากฏในประโยค *พี่สาวฉัน**อ้วน** บ้านหลังนี้**สวย*** และ *เด็กคนนี้**ฉลาด**จริง ๆ* และ

2.2) ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ดังตัวอย่าง *เด็กคนนี้**เป็นบ้า*** *ชายคนนี้**เป็นโสด*** และ *ข่าวลือ**เป็นจริง*** เป็นต้น

3. ความหมายแสดงสภาพ (Stative Interpretation) และ ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ (Inchoative-stative Interpretation) ของภาคแสดง

หลังจากที่ผู้วิจัยแบ่งภาคแสดงคุณศัพท์ตามกรอบวากยสัมพันธ์แล้ว ลำดับต่อไป ผู้วิจัยจะแบ่งภาคแสดงคุณศัพท์ตามกรอบการให้ความหมายของมัสซึอิ (Matsui. 2007; & 2009) ซึ่งจากข้อมูลภาษา ภาคแสดงคุณศัพท์แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ไม่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* 2) ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏหรือไม่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ก็ได้ และ 3) ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ต้องปรากฏร่วมกับ *เป็น* ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะมุ่งประเด็นไปที่ภาคแสดงคุณศัพท์กลุ่มที่ 2 คือสามารถปรากฏร่วมหรือไม่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ก็ได้ โดยผู้วิจัยตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับการปรากฏหรือไม่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ของภาคแสดงคุณศัพท์ไว้ว่า ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง ให้ความหมายแสดงสภาพ ที่เป็นสภาพปกติทั่วไป ในขณะที่ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ที่มีลักษณะชั่วคราว ซึ่งได้มีนักภาษาศาสตร์ 2 ท่านที่ให้ข้อเสนอที่สอดคล้องกับสมมติฐานของผู้วิจัยนั่นคือ มัสซึอิ (Matsui. 2007) และแวน วาลิน (Van Valin. 2005) ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

มัสซึอิ (Matsui. 2007: 91) เสนอว่า ในภาษาไทย การให้ความหมายแสดงสภาพหรือแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพขึ้นอยู่กับภาคแสดงของประโยค โดยภาคแสดงบ่งสภาพ (State-denoting predicate) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ กริยาแสดงสภาพ (Stative verb) กริยาแสดง การเปลี่ยนแปลงสภาพ (Inchoative-stative verb) และ คุณศัพท์ (Adjective) และภาคแสดง 3 ประเภทนี้ ให้ความหมายแตกต่างกัน โดยกริยาแสดงสภาพและคุณศัพท์ให้ความหมายแสดงสภาพ ในขณะที่กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพจะให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ

3.1 ความหมายแสดงสภาพ (Stative Interpretation) เป็นการให้ความหมายแสดงสภาพ ซึ่งเป็นสภาพปกติทั่วไป ไม่ปรากฏการเปลี่ยนแปลงสภาพ (Matsui. 2007: 75-78) ดังตัวอย่าง

(32) ก. ฝ้าย***รู้***ความจริง
ข. ณรงค์***เชื่อ***ภรรยาของเขา
ค. เธอ***สวย***

คำกริยาแสดงสภาพ *รู้* และ *เชื่อ* และ คำคุณศัพท์ *สวย* จากตัวอย่าง (32ก-ค) แสดงสภาพของ *ฝ้าย ณรงค์* และ *เธอ* ตามลำดับ ซึ่งเป็นสภาพปกติทั่วไป ไม่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพ (State change)

3.2 **ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ** (Inchoative-stative Interpretation) เป็นการให้ความหมายแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพของบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่เป็นอยู่ไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ต่างจากสภาพก่อนหน้า โดยสภาพก่อนหน้าเป็นสภาพที่ชั่วคราว เปลี่ยนแปลงได้ (Matsui. 2007: 73-94; & 2009: 91) ดังตัวอย่าง

(33) ก. สันติ***เมา***
ข. แดง***เมื่อย***

จากตัวอย่าง (33ก-ข) คำกริยา *เมา* และ *เมื่อย* เป็นคำกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ โดยก่อนที่ *สันติ* และ *แดง* จะอยู่ในสภาพ *เมา* และ *เมื่อย* ย่อมมีสภาพหรืออยู่ในสภาพที่ *ไม่เมา* และ *ไม่เมื่อย* มาก่อน และการเปลี่ยนแปลงสภาพ (Inchoative-stative alternation) ของ *สันติ* และ *แดง* เป็นผลอันเกิดมาจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และการทำกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดอาการเมาและเมื่อยตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม การให้ความหมายแสดงสภาพหรือแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพในภาษาไทยยังมีความคลุมเครือ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทแวดล้อม แต่สามารถแสดงให้เห็นความชัดเจนของการให้ความหมายแสดงสภาพและความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพได้ ดังนี้

มัสซิอิ (Matsui. 2007; & 2009) อธิบายเพิ่มเติมว่า การปรากฏของวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา เช่น *ใน...ชั่วโมง* และ *ใน...ปี* เป็นต้น สามารถแสดงให้เห็นความแตกต่างของการให้ความหมายแสดงสภาพและแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพได้ชัดเจนขึ้น โดยภาคแสดงคุณศัพท์และกริยาแสดงสภาพจะให้ความหมายที่แปลกไป (Semantically anomalous) เมื่อปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา แม้ประโยคจะไม่ผิดไวยากรณ์ก็ตาม ในขณะที่กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพสามารถปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลาได้ และช่วยแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

(34) ก. สันติ***ฉลาด*** ภาคแสดงคุณศัพท์
ข. ?สันติ***ฉลาดใน 1 ชั่วโมง***

(35) ก. ณรงค์***เชื่อ***ภรรยาของเขา กริยาแสดงสภาพ
ข. ?ณรงค์***เชื่อ***ภรรยาของเขา***ใน 1 ชั่วโมง***

(36) ก. สันติ***เมา*** กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ข. สันติ***เมาใน 1 ชั่วโมง***

เช่นเดียวกัน แวน วาลิน (Van Valin. 2005: 35-37) ใช้เกณฑ์การปรากฏร่วมกับ *in-phrase* เช่น *in an hour* เพื่อจัดประเภทของคำกริยาในภาษาอังกฤษ โดยคำคุณศัพท์ เช่น *tired tall good* หรือกริยาแสดงสภาพ เช่น *hate love believe* ไม่สามารถปรากฏร่วมกับ *in-phrase* ได้ แต่กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ เช่น *melt dry freeze* เป็นต้น สามารถปรากฏร่วมกับ *in-phrase* ได้ ดังตัวอย่าง

(37) ก. Max was tired. ภาคแสดงคุณศัพท์

ข. *Max was tired ***in an hour***.

(38) ก. Max hates Susan. กริยาแสดงสภาพ

ข. *Max hates Susan ***in an hour.***

(39) ก. The snow melted. แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ข. The snow melted ***in an hour***.

นอกจากการปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลาแล้ว การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* ที่แสดงความต่อเนื่องหรือกำลังดำเนินอยู่ของเหตุการณ์หนึ่ง ๆ (Progressive aspectual marker) ก็สามารถแสดงให้เห็นความแตกต่างของการให้ความหมายแสดงสภาพและแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ โดยภาคแสดงคุณศัพท์และกริยาแสดงสภาพไม่สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* ได้ เพราะภาคแสดงคุณศัพท์และกริยาแสดงสภาพให้ความหมายแสดงสภาพเป็นสภาพปกติทั่วไป ในขณะที่กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพสามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* ได้ เพราะแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพ (Matsui. 2009: 89-90) ดังตัวอย่าง

(40) ก. ณรงค์***ฉลาด*** ภาคแสดงคุณศัพท์

ข. ?ณรงค์***กำลังฉลาด***

(41) ก. ณรงค์***เชื่อ***ภรรยาของเขา กริยาแสดงสภาพ

ข. ?ณรงค์***กำลังเชื่อ***ภรรยาของเขา

(42) ก. ณรงค์***เมา*** กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ข. ณรงค์***กำลังเมา***

เช่นเดียวกับภาคแสดงคุณศัพท์และกริยาแสดงสภาพในภาษาไทย ภาคแสดงคุณศัพท์และกริยาแสดงสภาพในภาษาอังกฤษ ก็ไม่สามารถปรากฏในโครงสร้างแบบต่อเนื่องหรือกำลังดำเนินอยู่ (Progressive structure) ได้ ในขณะที่กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ สามารถปรากฏในโครงสร้างแบบต่อเนื่องหรือกำลังดำเนินอยู่ได้ ดังตัวอย่าง

(43) ก. Dana ***is tall***. ภาคแสดงคุณศัพท์
ข. *Dana ***is being tall***.

(44) ก. She ***hates*** spinach. กริยาแสดงสภาพ
ข. *She ***is hating*** spinach.

(45) ก. The snow ***melts***. กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ข. The snow ***is melting*** in the sun.

นอกจากนั้น ภาคแสดงคุณศัพท์และกริยาแสดงสภาพจะไม่สามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะสมบูรณ์ *พึ่ง/เพิ่ง* (Perfective aspectual marker) ในขณะที่กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพสามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *พึ่ง/เพิ่ง* ได้ ทั้งนี้เนื่องจากตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะสมบูรณ์ *พึ่ง/เพิ่ง* ให้ความหมายว่าเหตุการณ์นั้นพึ่งจบลงหรือผ่านพ้นไป ซึ่งนั่นแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพและพึ่งสิ้นสุดลง จึงสามารถปรากฏร่วมกับกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพได้ ดังตัวอย่าง

(46) ก. ณรงค์***ฉลาด*** ภาคแสดงคุณศัพท์
ข. ?ณรงค์***พึ่ง/เพิ่งฉลาด***

(47) ก. ณรงค์***เชื่อ***ภรรยาของเขา กริยาแสดงสภาพ
ข. ?ณรงค์***พึ่ง/เพิ่งเชื่อ***ภรรยาของเขา

(48) ก. ณรงค์***เมา*** กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ข. ณรงค์***พึ่ง/เพิ่งเมา***

แม้ว่ามัสซือจะให้ความเห็นว่า *พึ่ง/เพิ่ง* เป็นตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะสมบูรณ์ แสดงว่าเหตุการณ์พึ่งจบลงหรือผ่านพ้นไป แต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *พึ่ง/เพิ่ง* สามารถให้ความหมายแสดงถึงการเริ่มต้นหรือพึ่งเกิดขึ้นก็ได้ ผู้วิจัยจึงเสนอว่า ควรใช้ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว* ที่แสดงถึงเหตุการณ์พึ่งจบลงหรือสิ้นสุดลงที่ชัดเจนมากกว่าตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *พึ่ง/เพิ่ง* ดังที่ คเชนทร์ ตัญสิริ (2548: 139-168) ได้เสนอไว้ว่า ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว* สามารถแสดงความหมายได้หลาย

ความหมาย ซึ่งสามารถจัดประเภทเป็นได้ทั้ง ความหมายการณ์ลักษณะทางไวยากรณ์แบบสมบูรณ์ (Perfective) และความหมายความสมบูรณ์ของเหตุการณ์ (Perfect) อย่างไรก็ตาม ทุก ๆ ความหมายที่ *แล้ว* แสดงนั้นต่างมีความหมายโดยนัยร่วมกันคือ การเปลี่ยนแปลงสภาพ (Change of state) ดังตัวอย่าง

(49) ก. ณรงค์***ฉลาด*** ภาคแสดงคุณศัพท์
ข. ?ณรงค์***ฉลาดแล้ว***

(50) ก. ณรงค์***เชื่อ***ภรรยาของเขา กริยาแสดงสภาพ
ข. ?ณรงค์***เชื่อ***ภรรยาของเขา***แล้ว***

(51) ก. ณรงค์***เมา*** กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ข. ณรงค์***เมาแล้ว***

จากการที่ภาคแสดงคุณศัพท์และกริยาแสดงสภาพไม่สามารถปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* และตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *พึ่ง/เพิ่ง* และตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว* ซึ่งต่างจากกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพที่สามารถปรากฏร่วมได้ มัสซือ (Matsui. 2007; & 2009) สรุปได้ว่า ภาคแสดงคุณศัพท์และกริยาแสดงสภาพให้ความหมายแสดงสภาพที่เป็นสภาพปกติทั่วไป ไม่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง ในทางกลับกัน กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ จะแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพจากสภาพก่อนหน้ามาอยู่ในสภาพปัจจุบัน ดังนั้น กริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพจึงสามารถปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *พึ่ง/เพิ่ง* และตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว* ได้ แต่กริยาแสดงสภาพและภาคแสดงคุณศัพท์ไม่สามารถปรากฏได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำกรอบการวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ กริยาแสดงสภาพ และกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ซึ่งได้แก่ การปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* และตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว*[3] มาวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง และภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* เนื่องจากผู้วิจัยมีความเห็นว่า ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพเช่นเดียวกับกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ

[3]ในส่วนของการวิเคราะห์ *เป็น* ด้านอรรถศาสตร์ ซึ่งวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง และภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ผู้วิจัยใช้กรอบการปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว* แทนตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *พึ่ง/เพิ่ง* เนื่องจากตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว* ให้ความหมายว่าเหตุการณ์เพิ่งผ่านพ้นไปหรือเพิ่งจบลงที่ชัดเจนมากกว่าตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *พึ่ง/เพิ่ง*

4. กรอบแนวคิด PredP (Predication Phrase Structure) (Bowers. 1993; & Baker. 2003)

การวิเคราะห์ *เป็น* ด้านวากยสัมพันธ์นี้อยู่ภายใต้กรอบแนวคิด PredP ของบาวเวอร์ (Bowers. 1993) และเบเกอร์ (Baker. 2003: 31) ซึ่งเสนอไว้ว่า คำนามและคำคุณศัพท์ไม่สามารถทำหน้าที่ภาคแสดงของประโยคได้โดยตรง ซึ่งต่างจากคำกริยาที่สามารถทำหน้าที่ภาคแสดงหลักของประโยคได้โดยตรง ดังนั้นในบางภาษาเช่น ภาษาอังกฤษ จำเป็นต้องมีคำกริยา *be* เพื่อช่วยให้คำนามและคำคุณศัพท์สามารถทำหน้าที่ภาคแสดงหลักของประโยคได้ ดังตัวอย่าง

(52) ก. Chris ***hungers.***

ข. Chris ****hungry/*a skier.***

ค. Chris ***is*** hungry/a skier.

(Baker. 2003: 31)

จากตัวอย่าง (52ก) คำกริยา *hunger* สามารถทำหน้าที่ภาคแสดงกริยาของประโยคได้โดยตรงโดยไม่ต้องอาศัยคำกริยา *be* ในทางกลับกัน ตัวอย่าง (52ข) คำคุณศัพท์ *hungry* และคำนาม *a skier* ไม่สามารถทำหน้าที่ภาคแสดงหลักของประโยคได้ ต้องอาศัยคำกริยา *be* เพื่อช่วยให้คำทั้ง 2 คำทำหน้าที่ภาคแสดงของประโยคได้ ดังตัวอย่าง (52ค) *be hungry* และ *be a skier* ตามลำดับ

นอกจากความต้องการสัมพันธกริยา *be* เพื่อทำหน้าที่ภาคแสดงของประโยคแล้ว เบเกอร์ (Baker. 2003: 31, 34-35) กล่าวว่า ภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์มีโครงสร้างที่แตกต่างจากภาคแสดงกริยา โดยภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์อยู่ภายในโครงสร้าง PredP ซึ่งเป็นการโพรเจ็กชันของ Pred° ที่เป็นคำหลักหน้าที่ (Functional head) โดยภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์ทำหน้าที่แสดงลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งของประธาน ในขณะที่ภาคแสดงกริยาอยู่ภายในการโพรเจ็กชัน VP ของ V° ซึ่งคำกริยาเป็นคำเนื้อหา (Lexical head) โดยเบเกอร์ได้เสนอโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ PredP ของประโยคที่มีภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์ ซึ่งแตกต่างจากประโยคที่มีภาคแสดงกริยา ดังภาพประกอบ 4 และ 5 ตามลำดับ

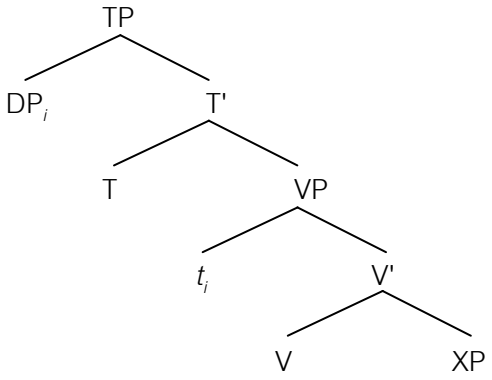

ภาพประกอบ 4 โครงสร้างของภาคแสดงกริยา (ดัดแปลงจากเบเกอร์ (Baker. 2003: 35))

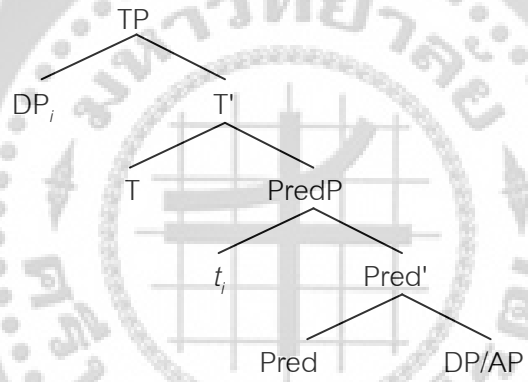

ภาพประกอบ 5 โครงสร้างของภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์ (ดัดแปลงจากเบเกอร์ (Baker. 2003: 35))

การที่ภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์ต้องการคำหลัก Pred ก็เพื่อให้ภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์ทำหน้าที่ภาคแสดงของประโยคได้ ทั้งนี้เพราะภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์ไม่สามารถทำหน้าที่ภาคแสดงของประโยคได้โดยตรง และไม่สามารถกำหนด (License) สเปกซิฟายเออร์ (Specifier) ที่ทำหน้าที่ประธานของประโยคได้เอง จึงต้องอาศัยคำหลัก Pred เป็นตัวกำหนดสเปกซิฟายเออร์ [Spec, PredP] ที่ทำหน้าที่ประธานของประโยคให้ โดยนามวลีที่ตำแหน่ง [Spec, PredP] จะทำหน้าที่ประธานของประโยค

เบเกอร์ (Baker. 2003: 36) อ้างว่าความสัมพันธ์ระหว่างนามวลีที่ตำแหน่ง [Spec, PredP] กับภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์ไม่ได้มีความสัมพันธ์เป็นอาร์กิวเมนต์ภายใน (Internal

Argument) ในทางกลับกัน นามวลี และคุณศัพท์วลีที่เป็นส่วนเติมเต็มของ Pred° มีค่าเท่ากับ (Semantically equivalent) นามวลีที่ปรากฏ ที่ตำแหน่ง [Spec, PredP] แต่ความสัมพันธ์ของวลีทั้ง 2 มีลักษณะเป็นส่วนอ้างถึงกับภาคแสดง (Referent and its predicate) โดยนามวลีที่ตำแหน่ง [Spec, PredP] เป็นนามวลีอ้างถึง ($DP_{referent}$) ในขณะที่นามวลีและคุณศัพท์วลีที่ตำแหน่งส่วนเติมเต็มของ Pred° เป็นภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์ ($DP/AP_{predicate}$)

นอกจากนี้ เบเกอร์กล่าวว่า ในภาษาอังกฤษ คำหลัก Pred อาจอยู่ในลักษณะไม่ปรากฏรูปให้เห็น (Covert Pred) แต่ในบางภาษา เช่น ภาษาเอโด (Edo)[4] เป็นภาษาที่คำหลัก Pred ปรากฏรูปให้เห็น (Overt Pred) ซึ่งคำหลัก Pred ในภาษาเอโดมีลักษณะทางวากยสัมพันธ์แตกต่างจากสัมพันธกริยา *be* ในภาษาอังกฤษ ดังนี้

สัมพันธกริยา ***yé*** และ ***rè*** ในภาษาเอโดทำหน้าที่เป็นคำหลัก Pred ซึ่งแตกต่างจากสัมพันธกริยา *be* ในภาษาอังกฤษ โดย ***yé*** ปรากฏเมื่อภาคแสดงของประโยคเป็นภาคแสดงคุณศัพท์ และ ***rè*** จะปรากฏเมื่อภาคแสดงของประโยคเป็นแสดงนาม

(53) ก. **È**m**èrí** ***yé*** m**ò**s**è**m**ò**s**è**.
Mary *PRED* $beautiful_A$
Mary is beautiful.

ข. **Ú**y**ì** ***rè*** **ò**kha**è**mw**è**n.
Uyi *PRED* $chief_N$
Uyi is a chief.

(Baker. 2003: 40)

สิ่งที่ทำให้สัมพันธกริยา ***yé*** และ ***rè*** แตกต่างจากสัมพันธกริยา *be* คือ ***yé*** และ ***rè*** ไม่สามารถทำหน้าที่กริยาช่วย (Auxiliary) ในโครงสร้างแสดงการกระทำต่อเนื่องได้ แต่สัมพันธกริยา *be* สามารถทำหน้าที่กริยาช่วยได้ ดังตัวอย่าง

(54) ก. Ozo ***is*** shouting. *be* ทำหน้าที่กริยาช่วย

[4]ภาษาเอโด (Edo) เป็นภาษาตระกูลโวลต้า-ไนเจอร์ (Volta-Niger) เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารในรัฐเอโด ประเทศไนจีเรีย (Wikipedia. 2011: http://en.wikipedia.org/wiki/Edo_language)

ข. *Òzó *yé lrè* sò. *yé* และ *rè* ไม่สามารถทำหน้าที่กริยาช่วยได้

Ozo *PRED* shout

Ozo is shouting.

(Baker. 2003: 40)

จากตัวอย่าง (54ข) ในภาษาเอโดจะไม่ใช้สัมพันธกริยา *yé* หรือ *rè* ในประโยคแสดงการกระทำต่อเนื่องหรือกำลังดำเนินอยู่ (Progressive structure) แต่จะใช้คำกริยาช่วย *ghá* (Baker. 2003: 40-41) ดังตัวอย่าง (55)

(55) Òzó *ghá* sò.

Ozo *PROG* shout.

Ozo is shouting.

(Baker. 2003: 41)

ในโครงสร้างประโยคแสดงเหตุ (Causative sentence) ที่มีกริยา *ya 'make'* เป็นกริยาก่อเหตุที่ต้องการส่วนเติมเต็มที่เป็นกริยาวลีเท่านั้น ดังนั้นเมื่อคุณศัพท์วลีหรือนามวลีที่ไม่ปรากฏร่วมกับ *yé* หรือ *rè* ปรากฏในประโยคจึงทำให้ประโยคแสดงเหตุผิดไวยากรณ์ ดังตัวอย่าง

(56) ก. Úyì yá èmátòn pèrhé.

Uyi make metal be.flat$_V$

Uyi made the metal be flat.

ข. *Úyì yá èmátòn pèrhè.

Uyi make metal flat$_A$

Uyi made metal flat.

ค. Úyì yá [$_{PredP}$ èmátọ̀n ?(dòó) *yé* [$_{AP}$ pèrhè]]

Uyi make metal INCEP *be* flat

Uyi made the metal to be flat.

(Baker. 2003: 41-42)

จากตัวอย่าง (56ข) ประโยคผิดไวยากรณ์เพราะคำคุณศัพท์ *pèrhè 'flat$_A$'* ปรากฏลำพัง แต่เมื่อเติม *yé* ซึ่งเป็นคำหลัก Pred เข้าไปดังตัวอย่าง (56ค) *yé* $_{AP}$*pèrhè 'be flat'* จึงทำให้ประโยคที่ได้ถูกไวยากรณ์

ดังนั้น ในภาษาเอโด *yé* และ *rè* จัดเป็นคำหลัก Pred ที่มีลักษณะปรากฏรูปให้เห็น (Overt Pred)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้ และนำเสนอ 2 ส่วน โดยส่วนแรกนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* และส่วนที่ 2 นำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้ความหมายแสดงสภาพและแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ดังนี้

จากการศึกษาที่ได้รับการกล่าวถึงเป็นอย่างมากของคุโนะและวงษ์ขมทอง (Kuno; & Wongkhomthong. 1981: 65-109) ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างของการใช้สัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* เรื่อง *Characterizational and Identificational Sentences in Thai* และสรุปไว้อย่างน่าสนใจว่า สัมพันธกริยา *เป็น* จะปรากฏในประโยค Characterizational sentence ซึ่งนามวลีหลัง *เป็น* แสดงลักษณะของนามวลีหน้า *เป็น* ในขณะที่สัมพันธกริยา *คือ* จะปรากฏในประโยค Identificational sentence ที่นามวลีหลัง *คือ* ระบุอย่างชัดเจนหรือให้คำจำกัดความว่าบุคคลหรือสิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึงคือใครหรืออะไร และอีก 22 ปีต่อมา ทาคาฮาชิและชินซาโต (Takahashi; & Shinzato. 2003: 131-145) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* เช่นกัน แต่ทำการศึกษาความแตกต่างของประโยคซึ่งปรากฏสัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* ตามแนวปริชาน (Cognitive approach) เรื่อง *On Thai Copulas, khUU1 and pen1: A Cognitive Approach* พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

จากการศึกษาของทาคาฮาชิและชินซาโต พบว่า การใช้สัมพันธกริยา *เป็น* ในประโยคแสดงให้เห็นถึงกระบวนการเสมือนเป็นการแสดงความคิด ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างช้าๆ (Slow/Thought-like Processing)[5] โดยหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการนี้คือ สัมพันธกริยา *เป็น* สามารถปรากฏร่วมกับกริยาช่วยแสดงทัศนภาวะบอกความน่าจะเป็นหรือความเป็นไปได้ (Epistemic modals) ได้ สามารถใช้กับประโยคที่เป็นการคาดเดาเหตุการณ์ได้ และสามารถปรากฏร่วมกับหน่วยคำปฏิเสธ *ไม่* ได้ ดังตัวอย่าง

(57) ก. คนนั้น***คงเป็น***คุณยะมะดะ
ข. ***ถ้า***เขา***เป็น***โจรจะทำอย่างไร
ค. เขา***ไม่เป็น***ครู

(Takahashi; & Shinzato. 2003: 135-137)

[5] เนื่องจากไม่พบการบัญญัติศัพท์ภาษาไทยของคำว่า Slow/Thought-like Processing ผู้วิจัยจึงแปลคำศัพท์ภาษาไทยของคำศัพท์นี้ตามความเข้าใจ

จากตัวอย่าง (57ก) กริยาช่วยแสดงทัศนภาวะ *คง* แสดงถึงความเป็นไปได้หรือความน่าจะเป็นว่าบุคคลที่ผู้พูดกล่าวถึงน่าจะเป็น *คุณยะมะดะ* และมีความเป็นไปได้ว่าผู้พูดอาจจะกล่าวถูกต้อง ในขณะที่คำว่า *ถ้า* ในตัวอย่าง (57ข) แสดงให้เห็นถึงการคาดเดาเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้นของผู้พูด และตัวอย่าง (57ค) มีการปรากฏของหน่วยคำปฏิเสธ *ไม่* หน้าสัมพันธกริยา *เป็น* เพื่อทำให้เป็นปฏิเสธ

ในขณะที่ประโยคที่ปรากฏสัมพันธกริยา *คือ* แสดงให้เห็นถึงกระบวนการเสมือนเป็นการแสดงความรู้สึก ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (Fast/Sensation-like Process)[6] ผู้พูดมีความมั่นใจในเหตุการณ์ที่เขากล่าวถึง โดยหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการนี้คือ สัมพันธกริยา *คือ* ไม่สามารถปรากฏร่วมกับกริยาช่วยแสดงทัศนภาวะแสดงความน่าจะเป็นหรือความเป็นไปได้ (Epistemic Modals) ได้ ไม่สามารถใช้สัมพันธกริยา *คือ* ในการกล่าวถึงเหตุการณ์ที่เป็นการคาดเดา และไม่สามารถทำเป็นปฏิเสธด้วยหน่วยคำปฏิเสธ *ไม่* ได้ ดังตัวอย่าง

(58) ก. *คนนั้น***คงคือ**คุณยะมะดะ
ข. ***ถ้า**เขา**คือ**โจรจะทำอย่างไร
ค. *เขา**ไม่คือ**ครู

(Takahashi; & Shinzato. 2003: 135-137)

จากการศึกษาความแตกต่างของการใช้สัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* ตามแนวปริชาน ทาคาฮาชิและชินซาโต (Takahashi; & Shinzato. 2003: 131-145) ยังคงสรุปไว้อย่างสอดคล้องกับการศึกษาตามคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ของคุโนะและวงษ์ขมทอง (Kuno; & Wongkhomthong. 1981: 65-109) นั่นคือ สัมพันธกริยา *เป็น* จะใช้ในประโยค Characterizational sentence ในขณะที่สัมพันธกริยา *คือ* จะใช้ในประโยค Identificational sentece ดังตัวอย่าง

(59) ก. จอห์น**เป็น**คนที่ฉันรัก Characterizational sentence
ข. คนที่ฉันรัก**คือ**จอห์น Identificational sentence

เช่นเดียวกัน สุกัญญา เรืองจรูญ (Ruangjaroon. 2007: 129) เสนอว่า ในประโยคเคลฟท์ต่าง (Contrastive Cleft) จะปรากฏสัมพันธกริยา *เป็น* ทำหน้าที่กริยาหลักของอนุพากย์เคลฟท์ และมีส่วนเติมเต็มที่เป็นนามวลีซึ่งผ่านการแปลงเป็นนามด้วยหน่วยแปลงเป็นนาม *คน* ดังตัวอย่าง

(60) นิกที่**เป็น**คนทำจานแตก

(Ruangjaroon. 2007: 128)

[6] เนื่องจากไม่พบการบัญญัติศัพท์ภาษาไทยของคำว่า Fast/Sensation-like Processing ผู้วิจัยจึงแปลคำศัพท์ภาษาไทยของคำศัพท์นี้ตามความเข้าใจ

จากตัวอย่าง (60) *ที่* เป็นตัวบ่งชี้เฉพาะ (Definite marker) จะปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยา *เป็น* เท่านั้น ซึ่งสุกัญญากล่าวว่าประโยคดังตัวอย่าง (60) จะปรากฏในบริบทตัวอย่างเช่น แม้รู้สึกโกรธและอยากรู้มากว่าลูกชาย 3 คน ได้แก่ นิก นัด และ นิว ใครเป็นคนที่ทำจานแตก จึงมองหน้าลูกชายทั้ง 3 คนด้วยความโกรธ จนในที่สุด นัดก็ตะโกนออกมาว่า *นิก(นั่นแหละ)ที่เป็นคนทำจานแตก* เพื่อบอกให้แม่ทราบว่า ใน 3 คนนี้ นิกเป็นคนทำไม่ใช่เขาหรือนิว เป็นต้น

หรือในบริบทที่ผู้พูดและคู่สนทนากล่าวถึงบุคคลที่ 3 ที่ชื่อ *นิก* แต่ *นิก* ซึ่งผู้พูดและคู่สนทนารู้จักมี 2 คน คือคนหนึ่งเป็นอาจารย์และอีกคนเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปลาย เพื่อให้แน่ใจว่า *นิก* ที่ผู้พูดและคู่สนทนากล่าวถึงเป็น *นิก* คนเดียวกัน *คำตอบ*$_1$ จะเป็นคำตอบของบริบทนี้ (Ruangjaroon. 2007: 127) ดังตัวอย่าง

(61) ถาม: คุณพูดถึง***นิกไหน***
ตอบ$_1$: นิก***ที่เป็น***อาจารย์
ตอบ$_2$: *นิก***เป็น**อาจารย์

นอกจากนี้ ในประโยคเคลฟท์ที่ระบุชัดเจนว่าบุคคลหรือสิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึงคือใครหรืออะไร (Identificational Cleft) จะปรากฏสัมพันธกริยา *คือ* ซึ่งมีนามวลี (Cleftee) เป็นประธานของสัมพันธกริยา *คือ* ในขณะที่อนุพากย์เคลฟท์ (Cleft clause) เป็นคุณานุประโยค (Relative clause) ที่มีนามวลีเป็นคำหลักของอนุพากย์และตามด้วยตัวนำเติมเต็ม (Complementizer) *ที่* (Ruangjaroon. 2007: 141) ดังตัวอย่าง

(62) รอน***คือ***คนที่นิดแอบชอบ

(Ruangjaroon. 2007: 141)

จากตัวอย่าง (62) นามวลี *รอน* เป็นประธานของสัมพันธกริยา *คือ* ในขณะที่นามวลี *คน* เป็นคำหลักของอนุพากย์เคลฟท์ตามด้วย *ที่* ซึ่งเป็นตัวนำส่วนเติมเต็มของคุณานุประโยค *ที่นิดแอบชอบ*

จากการศึกษาเกี่ยวกับสัมพันธกริยา *เป็น* และ คือ ของนักภาษาศาสตร์ทั้ง 2 ท่าน แม้จะผ่านมาถึง 22 ปี แสดงให้เห็นว่า การศึกษาเกี่ยวกับสัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* ยังคงมุ่งประเด็นไปที่การพยายามอธิบายถึงความแตกต่างระหว่างการใช้สัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* ซึ่งปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามเท่านั้น ไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำคุณศัพท์ได้ แต่อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลภาษาในปัจจุบัน ผู้วิจัยพบว่าสัมพันธกริยา *เป็น* สามารถปรากฏร่วมกับคำคุณศัพท์ได้ แต่ไม่พบว่าสัมพันธกริยา *คือ* สามารถปรากฏร่วมกับคำคุณศัพท์ได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าควรวิเคราะห์ต่อในส่วนของการปรากฏร่วมระหว่างภาคแสดงคุณศัพท์กับสัมพันธกริยา *เป็น* เพราะในฐานะนักภาษาศาสตร์ทำให้ไม่อาจมองข้ามหรือปฏิเสธได้ว่าภาคแสดงคุณศัพท์ในภาษาไทยสามารถปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยา *เป็น* ได้ และการปรากฏของ *เป็น* ไม่ทำให้ประโยคผิดไวยากรณ์

ในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้ความหมายแสดงสภาพและแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ผู้วิจัยพบว่า ในแต่ละภาษาเลือกโครงสร้างประโยคที่แสดงสภาพและแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพที่แตกต่างกัน เช่นในภาษาไทยความหมายแสดงสภาพและแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพแสดงให้เห็นได้จากภาคแสดงของประโยค ซึ่งต่างจากภาษาฝรั่งเศส และภาษาวาโซ ดังนี้

ผู้วิจัยพบการศึกษาของรอย (Roy. 2004: 30-56) ที่ทำการศึกษาเรื่อง *Predicate Nominals in Eventive Predication* จากการศึกษาของรอยพบว่า ในภาษาฝรั่งเศส ภาคแสดงนามที่ปรากฏร่วมกับคำนำหน้านาม (Variant with article) จะให้ความหมายแสดงสภาพที่มีลักษณะถาวร (Permanent property) ในขณะที่ ภาคแสดงนามที่ไม่ปรากฏร่วมกับคำนำหน้านาม (Bare predicate) ให้ความหมายแสดงสภาพที่มีลักษณะชั่วคราว (Transitory property) เปลี่ยนแปลงได้ แต่ภาคแสดงนามทั้ง 2 ชนิดก็ยังต้องปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยา ***être*** ไม่สามารถละได้ รอยได้แสดงให้เห็นความแตกต่างของการให้ความหมายแสดงสภาพถาวรและสภาพชั่วคราว ด้วยเกณฑ์ดังต่อไปนี้

การปรากฏร่วมกับส่วนขยายความบอกช่วงเวลา (Temporal modification) ภาคแสดงนามที่ปรากฏร่วมกับคำนำหน้านาม ให้ความหมายแสดงสภาพที่มีลักษณะถาวร จะไม่สามารถปรากฏร่วมกับส่วนขยายความบอกช่วงเวลา ในขณะที่ ภาคแสดงนามที่ไม่ปรากฏร่วมกับคำนำหน้านามให้ความหมายแสดงสภาพที่มีลักษณะชั่วคราว สามารถปรากฏร่วมกับส่วนขยายความบอกช่วงเวลาได้ ดังตัวอย่าง

(63) ก. *Paul est ***un médecin le jour***, et ***un chanteur la nuit***.
Paul is ***a doctor the day***, and ***a singer the night***
Paul is a doctor by day and a singer by night.

ข. Paul est ***médecin le jour***, et ***chanteur la nuit***.
Paul is ***doctor the day***, and ***singer the night***
Paul is a doctor by day and a singer by night.

(Roy. 2004: 33)

จากตัวอย่าง (63ก) คำนาม *médecin* และ *chanteur* ปรากฏร่วมกับคำนำหน้านาม *un* แสดงถึงลักษณะถาวร จึงไม่สามารถใช้กับประโยคที่มีส่วนขยายความบอกช่วงเวลาที่มีลักษณะชั่วคราว *le jour* และ *la nuit* ได้ ในทางกลับกัน ตัวอย่าง (63ข) คำนาม *médecin* และ *chanteur* ไม่ปรากฏร่วมกับคำนำหน้านามให้ความหมายแสดงถึงลักษณะชั่วคราว จึงใช้กับประโยคที่ปรากฏส่วนขยายความบอกช่วงเวลา *le jour* และ *la nuit* ได้

ในโครงสร้างประโยคอดีตกาล ภาคแสดงนามที่ปรากฏร่วมกับคำนำหน้านาม *un médecin* ในตัวอย่าง (64ก) จะให้ความหมายบอกเป็นนัยว่า *Paul* เคยเป็นหมอและได้เสียชีวิตแล้ว ในขณะที่ภาคแสดงนาม *médecin* ที่ไม่ปรากฏร่วมกับคำนำหน้านามในตัวอย่าง (64ข) ไม่ได้บอกเป็นนัยว่า *Paul* เสียชีวิต แต่เขาเคยเป็นหมอในอดีต และในปัจจุบันไม่ได้เป็นหมอแล้ว อาจเกษียณอายุก็เป็นได้

(64) ก. Paul ***é***tait ***un médecin.***
Paul be.PAST ***a doctor***
Paul was a doctor. (now he is dead.)

ข. Paul ***é***tait ***médecin.***
Paul be.PAST ***doctor***
Paul was a doctor. (he is now retired, etc…)

(Roy. 2004: 34)

ภาคแสดงนามที่ปรากฏร่วมกับคำนำหน้านามจะไม่สามารถปรากฏได้ในประโยคที่ให้ความหมายแสดงการขัดจังหวะ หรือความไม่ต่อเนื่องของเหตุการณ์ (Interruptive reading) แต่ภาคแสดงนามที่ไม่ปรากฏร่วมกับคำนำหน้านามสามารถปรากฏได้ ดังตัวอย่าง

(65) ก. *Paul sera ***un professeur trois fois dans sa vie.***
Paul be.FUT ***a professor three times in his life***
Paul will be a professor three times in his life.

ข. Paul sera ***professeur trois fois dans sa vie***.
Paul be.FUT ***professor three times in his life***
Paul will be a professor three times in his life.

(Roy. 2004: 34)

จากตัวอย่าง (65ก) คำนาม *professeur* ปรากฏร่วมกับคำนำหน้านาม *un* ซึ่งแสดงถึงลักษณะถาวร จึงไม่สามารถใช้กับประโยคที่แสดงถึงความไม่ต่อเนื่องของเหตุการณ์ ซึ่งสังเกตได้จากการปรากฏของวิเศษณ์วลี *trois fois dans sa vie 'tree times in his life'* ที่แสดงให้เห็นว่า *Paul* ไม่ได้มีอาชีพเป็นอาจารย์ แต่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์เพียง 3 ครั้งในชีวิต ซึ่งอาจเป็นเพราะเขาได้รับเชิญให้เป็นอาจารย์บรรยายพิเศษก็ได้ ในทางกลับกัน คำนาม *professeur* ไม่ปรากฏร่วมกับคำนำหน้านามให้ความหมายแสดงถึงลักษณะชั่วคราว จึงใช้กับประโยคที่แสดงถึงความไม่ต่อเนื่องของเหตุการณ์ดังตัวอย่าง (65ข) ได้

จากการศึกษาของรอย สามารถสรุปได้ว่าการปรากฏหรือไม่ปรากฏของคำนำหน้านามในภาษาฝรั่งเศสมีผลต่อความหมายของภาคแสดงนาม นั่นคือ ภาคแสดงนามที่ปรากฏร่วมกับคำนำหน้านามให้ความหมายแสดงสภาพที่มีลักษณะถาวร ในขณะที่ภาคแสดงนามที่ไม่ปรากฏร่วมกับคำนำหน้านามให้ความหมายแสดงสภาพที่มีลักษณะชั่วคราว ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าสอดคล้องกับการศึกษาของผู้วิจัยในส่วนของการวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายระหว่างการแสดงสภาพและแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง กับภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* แต่ต่างกันที่ในภาษาไทย การปรากฏของ *เป็น* มีผลทำให้ภาคแสดงคุณศัพท์เปลี่ยนความหมายจากแสดงสภาพเป็นแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ

นอกจากนี้ ในงานวิจัยของ บอชนัก กรินเซล และ หยู (Bochnak; Grinsell; & Yu. 2011: Online) ได้ทำการศึกษาเรื่อง *Copula Agreement and the Stage-level/Individual-level Distinction in Washo*[7] ในภาษาวาโช พบว่า ภาษาวาโชมีสัมพันธกริยา 2 รูป คือ สัมพันธกริยา ***é?*** ปรากฏร่วมกับหน่วยเติมหน้า *k-* เช่น *k'****é?****i 'it is'* และ สัมพันธกริยา ***é?*** ไม่ปรากฏของหน่วยเติมหน้า *k-* เช่น *?****é?****i 'it is'* ซึ่งการปรากฏหรือไม่ปรากฏของ *k-* กับสัมพันธกริยา ***é?*** นักวิจัยทั้ง 3 ท่านได้ใช้เกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์และเกณฑ์ทางอรรถศาสตร์ในการอธิบาย ดังนี้

เกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ หน่วยเติมหน้าสัมพันธกริยา *k-* จะปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยา ***é?*** ในประโยคที่มีภาคแสดงนาม โดยรวมถึงคำนามที่ได้จากการแปลงเป็นนาม ด้วยหน่วยแปลงเป็นนาม *de-* และ *t'-* ดังตัวอย่าง (66ก) แต่หน่วยเติมหน้าสัมพันธกริยา *k-* จะไม่ปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยา ***é?*** ในประโยคที่มีภาคแสดงคุณศัพท์ ดังตัวอย่าง (66ข)

(66) ก. t'**é:**liwhu dókto ***k'é?****i*

[7]ภาษาวาโช (Washo) เป็นภาษาอินเดียนแดง (Native American) ที่พูดโดยชาววาโชในแถบชายฝั่งแคลิฟอร์เนีย-เนวาดา (California-Nevada) บริเวณลุ่มแม่น้ำทรักกี้ (Truckee) และลุ่มแม่น้ำคาร์สัน (Carson) โดยเฉพาะบริเวณทะเลสาบทาโฮ (Tahoe Lake) (Wikipedia. 2011: http://en.wikipedia.org/wiki/Washo_language)

T'é:liwhu dokto *k-ʔ-eʔ-i*

man doctor *K-3.SBJ-COP-IPFV*

The man is a doctor.

ข. t'é:liwhu *ʔilkáykayiʔi*

t'é:liwhu *ʔil-káykay-iʔ-i*

man *ATTR-tall-ATTR-IPFV*

The man is tall.

(Bochnak; Grinsell; & Yu. 2011: Online)

การปรากฏของหน่วยเติมหน้าสัมพันธกริยา *k-* ร่วมกับสัมพันธกริยา *éʔ* ในภาษาวาโชแสดงให้เห็นว่า *k-* จะปรากฏก็ต่อเมื่ออาร์กิวเมนต์ของประโยคเป็นนามวลีทั้งประธานและภาคแสดง ซึ่ง บอชนัก กรินเซล และ หยู สรุปว่าในทางวากยสัมพันธ์การปรากฏหรือไม่ปรากฏของหน่วยเติมหน้าสัมพันธกริยา *k-* จะสัมพันธ์กับการเลือกอาร์กิวเมนต์ (Argument selection) ซึ่ง *k-* จะเลือกปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยา *éʔ* เฉพาะในประโยคที่อาร์กิวเมนต์เป็นนามหรือนามวลีเท่านั้น

เกณฑ์ทางอรรถศาสตร์ หน่วยเติมหน้าสัมพันธกริยา *k-* จะปรากฏร่วมกับสัมพันธกิรยา *éʔ* เมื่อภาคแสดงของประโยคให้ความหมายที่แสดงสภาพ หรือลักษณะถาวรของบุคคลหนึ่ง (Individual-level predication) ดังตัวอย่าง (67ก) ในขณะที่หน่วยเติมหน้าสัมพันธกริยา *k-* จะไม่ปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยา *éʔ* เมื่อภาคแสดงให้ความหมายลักษณะชั่วคราว เปลี่ยนแปลงได้ (Stage-level predication) ดังตัวอย่าง (67ข)

(67) ก. Tim rinuwašilew *k'éʔi* */ *ʔéʔi*

Tim rinu- wašilew *k-ʔ-eʔ-i* */ *ʔ-éʔ-i*

Tim Reno-from *K-3.SBJ-COP-IPFV / *3.SBJ-COP-IPFV*

Tim is from Reno.

ข. Tim rinuya *ʔéʔi* */ * k'éʔi*

Tim rinu- a *ʔ-éʔ-i* */ * k-ʔ-eʔ-i*

Tim Reno-LOC *3.SBJ-COP-IPFV / *K-3.SBJ-COP-IPFV*

Tim is in Reno.

(Bochnak; Grinsell; & Yu. 2011: Online)

จากการศึกษาของบอชนัก กรินเซล และหยู สามารถสรุปได้ว่า การปรากฏของหน่วยเติมหน้าสัมพันธกริยา *k-* ร่วมกับสัมพันธกริยา *ɛ́ʔ* จะแสดงสภาพที่มีลักษณะถาวร ในขณะที่สัมพันธกริยา *ɛ́ʔ* ที่ปรากฏลำพังให้ความหมายแสดงลักษณะที่ชั่วคราว

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้ความหมายแสดงสภาพหรือแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ พบว่า แม้ในแต่ละภาษาจะเลือกโครงสร้างที่แสดงให้เห็นถึงความหมายแสดงสภาพหรือแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพที่ต่างกัน แต่ลักษณะที่ประโยคแสดงสภาพและแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพมีร่วมกันคือความสามารถในการปรากฏร่วมหรือไม่ปรากฏร่วมกับส่วนขยายความที่บอกช่วงเวลาชั่วคราวได้ โดยประโยคแสดงสภาพไม่สามารถปรากฏร่วมกับส่วนขยายความบอกช่วงเวลาได้ ในขณะที่ประโยคที่แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพสามารถปรากฏร่วมกับส่วนขยายความบอกช่วงเวลาได้

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการให้ความหมายแสดงสภาพและแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพจะเห็นได้ว่า ในแต่ละภาษาเลือกโครงสร้างประโยคที่ให้ความหมายแสดงสภาพและแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพที่แตกต่างกัน เช่น การปรากฏของคำนำหน้านามไม่ชี้เฉพาะ *un* หรือ *une* ร่วมกับคำนามในภาษาฝรั่งเศสแสดงถึงสภาพที่มีลักษณะถาวร ในทางกลับกัน นามวลีที่ปรากฏลำพังไม่ปรากฏร่วมกับคำนำหน้านามแสดงถึงลักษณะชั่วคราว หรือในภาษาวาโช การปรากฏของหน่วยเติมหน้า *k-* (Prefix *k-*) ร่วมกับสัมพันธกริยา *ɛ́ʔ* แสดงถึงสภาพที่มีลักษณะถาวร ในทางกลับกัน สัมพันธกริยา *ɛ́ʔ* ที่ปรากฏลำพังจะแสดงถึงลักษณะหรือสภาพที่ชั่วคราว

สำหรับภาษาไทย ผู้วิจัยเสนอว่า ภาคแสดงคุณศัพท์บางคำสามารถเปลี่ยนจากความหมายแสดงสภาพทั่วไปเป็นแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพได้ เมื่อปรากฏร่วมกับ *เป็น* ดังจะได้อภิปรายต่อไป

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วนมีดังนี้

ส่วนที่ 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ *เป็น* ด้านอรรถศาสาตร์ โดยวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายของประโยคที่ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง และประโยคที่ภาคแสดงคุณศัพท์ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ตามกรอบวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายแสดงสภาพและความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพของมัสซึอิ (Matsui. 2007; & 2009) และ แวน วาลิน (Van Valin. 2005) ได้แก่ การปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* และการปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว*

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ *เป็น* ด้านวากยสัมพันธ์ โดยวิเคราะห์ความแตกต่างของการทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม และ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ตามกรอบแนวคิด PredP ของบาวเวอร์ (Bowers. 1993) และเบเกอร์ (Baker. 2003) พร้อมทั้งวาดแผนภาพต้นไม้แสดงโครงสร้างวากยสัมพันธ์ประกอบ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาษาเชิงประจักษ์ (Empirical Data) ที่เป็นภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งเจ้าของภาษาใช้สื่อสารจริง และเป็นข้อมูลภาษาที่ปรากฏอยู่จริงในปัจจุบัน โดยใช้วิธีการ Direct elicitation ซึ่งตัวอย่างประโยคที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์มาจากตัวผู้วิจัยเป็นอันดับแรก

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นเจ้าของภาษาและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน จากนั้น ผู้วิจัยนำตัวอย่างประโยคที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งกับเจ้าของภาษา จำนวน 10 คน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลภาษาที่เป็นตัวอย่างประโยคที่ได้จากแหล่งข้อมูลอื่น เช่น หนังสือหรือสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ บทความออนไลน์ หรือข้อความแสดงความคิดเห็นของผู้ใช้บล็อก (Blog) และบทสนทนาที่ปรากฏในชีวิตประจำวัน เป็นต้น เพื่อให้เห็นความชัดเจนในการใช้ภาษามากยิ่งขึ้น

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลภาษาตามสมมติฐานการวิจัยที่ว่า

1. ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง ให้ความหมายแสดงสภาพที่เป็นสภาพปกติทั่วไป ในขณะที่ ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ที่มีลักษณะชั่วคราว

2. *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม ทำหน้าที่สัมพันธกริยา ไม่มีความหมายในตัวเอง ในขณะที่ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ทำหน้าที่กริยา มีความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ

โดยผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ขั้นที่ 1 เก็บข้อมูลภาษาเชิงประจักษ์ โดยใช้วิธีการ Direct elicitation ซึ่งตัวอย่างประโยคที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์มาจากตัวผู้วิจัยเป็นอันดับแรกในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นเจ้าของภาษาและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน จากนั้น ผู้วิจัยนำตัวอย่างประโยคที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งกับเจ้าของภาษา จำนวน 10 คน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลภาษาที่เป็นตัวอย่างประโยคที่ได้จากแหล่งข้อมูลอื่น เช่น หนังสือหรือสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ บทความออนไลน์ หรือข้อความแสดงความคิดเห็นของผู้ใช้บล็อก (Blog) และบทสนทนาที่ปรากฏในชีวิตประจำวัน เป็นต้น โดยพบว่าภาคแสดงคุณศัพท์สามารถปรากฏร่วมกับ *เป็น* ได้ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังและปรากฏร่วมกับ *เป็น* และตัวอย่างประโยค

คำคุณศัพท์	**ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**[1]	**ลักษณะด้านวากยสัมพันธ์**	
		ภาคแสดงคุณศัพท์	***เป็น* + ภาคแสดงคุณศัพท์**
ง่อย	ว.[2] อาการที่แขนหรือขาพิการเคลื่อนไหวไม่ได้อย่างปรกติ	มือและเท้าของสมศักดิ์***ง่อย***	มือและเท้าของสมศักดิ์***เป็นง่อย***
เงา	ว. เป็นมัน	สีของรถคันนี้***เงาวับ***	สีของรถคันนี้***เป็นเงาวับ***
จริง	ว. เป็นอย่างนั้นแน่แท้ ไม่กลับเป็นอย่างอื่น	เรื่องที่เขาลือกันน่ะ***จริง***	เรื่องที่เขาลือกันน่ะ***เป็นจริง***
ทุกข์	ว. ไม่สบายกายไม่สบายใจ	พ่อแม่ของเขา***ทุกข์***	พ่อแม่ของเขา***เป็นทุกข์***
นวล	ว. ผ่องเป็นยองใย งามผุดผ่อง	ผิวหน้าของเธอ***นวล***และผุดผ่อง	ใบเหลียงใช้ตำพอกใบหน้าช่วยลอกฝ้าให้ใบหน้า***เป็นนวลใย***
บ้า	ว. เสียสติ วิกลจริต	นักเรียนคนนี้***บ้า***	นักเรียนคนนี้***เป็นบ้า***
ใบ้	ว. ไม่สามารถจะพูดเป็นถ้อยคำที่คนทั่ว ๆ ไปเข้าใจได้ นิ่ง ไม่พูด	ผู้ชายคนนั้น***ใบ้***	ผู้ชายคนนั้น***เป็นใบ้***

[1]ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดด และคำหนึ่งคำสามารถมีความหมายได้หลายความหมาย ผู้วิจัยจึงตรวจสอบความหมายของคำคุณศัพท์ที่นำมาใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้กับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546) เพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจตรงกัน

[2]ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546) ตัวย่อ ว. หมายถึงคำวิเศษณ์ แต่คำวิเศษณ์ในที่นี้หมายรวมถึงคำวิเศษณ์ที่ขยายความกริยา และคำคุณศัพท์ที่ทำหน้าที่ขยายความคำนาม

ตาราง 2 (ต่อ)

คำคุณศัพท์	**ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**	**ลักษณะด้านวากยสัมพันธ์**	
		ภาคแสดงคุณศัพท์	***เป็น* + ภาคแสดงคุณศัพท์**
ปกติ	ว. ธรรมดา เป็นไปตามเคย ไม่แปลกไปจากธรรมดา	อาการของเขา***ปกติ***ดี	อาการของ***เป็นปกติ***
เปลี้ย	ว. ขาดกำลังที่จะเคลื่อนไหวได้ตามปรกติ	แขนขาของเขา***เปลี้ย***	แขนขาของเขา***เป็นเปลี้ย***
ฝ้า	ว. ขุ่นมัวไม่ผ่องใส	กระจกบานนี้***ฝ้า***มาก	กระจกบานนี้***เป็นฝ้า***มาก
มันวาว	ว. เป็นเงา สุกใส มีแสงกลอกกลิ้งอยู่ข้างใน	พื้นของบ้านไม้หลังนี้***มันวาว***	พื้นของบ้านไม้หลังนี้***เป็นมันวาว***
โมฆะ	ว. ไม่มีผล	?ข้อตกลงนี้***โมฆะ***	ข้อตกลงนี้***เป็นโมฆะ***
รอง	ว. ด้อยกว่า	เกมการเล่นของทีมเอ***รอง*** (จากทีมบี) อยู่มาก	เกมการเล่นของทีมเอ***เป็นรอง*** (จากทีมบี) อยู่มาก
ลาย	ว. เป็นจุด ๆ เป็นแต้ม ๆ เป็นดวง ๆ หรือเป็นเส้น ๆ	แขนของเด็ก ๆ ***ลาย***ไปหมด เพราะยุงกัด	เด็ก ๆ เกาแขนจน***เป็นลาย*** เพราะคันที่ยุงกัด
สุข	ว. สบายกาย สบายใจ	?นักเรียนคนนี้***สุข***	นักเรียนคนนี้***เป็นสุข***
โสด	ว. เดี่ยว โดด ไม่มีคู่ ยังไม่มีสามีหรือภรรยา	ผู้ชายคนนั้น***โสด***	ผู้ชายคนนั้น***เป็นโสด***

ตาราง 2 (ต่อ)

คำคุณศัพท์	**ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**	**ลักษณะด้านวากยสัมพันธ์**	
		ภาคแสดงคุณศัพท์	***เป็น* + ภาคแสดงคุณศัพท์**
หม้าย	ว. ไร้คู่ครองเพราะผัวหรือเมียตายจากไปและยังไม่ได้แต่งงานใหม่ และรวมถึงเพราะหย่าขาดจากกัน	-	ผู้หญิงคนนั้นเป็นหม้าย
ใหญ่	ว. มีอำนาจ มีอิทธิพล	เขา***ใหญ่***ในซอยนี้	เขา***เป็นใหญ่***ในซอยนี้
อิสระ	ว. เป็นไทแก่ตัว ไม่ขึ้นแก่ใคร ไม่สังกัดใคร	เขา***อิสระ***	เขา***เป็นอิสระ***
กังวล**	ก. ห่วงใย มีใจพะวงอยู่	จรูญศรี***กังวล*** เพราะกลัวว่าลูกจะลำบาก	จรูญศรี***เป็นกังวล*** เพราะกลัวว่าลูกจะลำบาก
งง**	ก. ฉงน คิดไม่ออกเพราะยุ่งยากซับซ้อน	ทุกคน***งง***กับพฤติกรรมแปลก ๆ ของเขามาก	ทุกคน***เป็นงง***กับพฤติกรรมแปลก ๆ ของเขามาก
ห่วง**	ก. กังวลถึง มีใจพะวงอยู่	จรูญศรี***ห่วง***ลูกสาวมาก	จรูญศรี***เป็นห่วง***ลูกสาวมาก

หมายเหตุ **คำว่า *กังวล งง และ ห่วง* ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 จะจัดให้ 3 คำเป็นคำกริยา แต่ผู้วิจัยพบว่า ผู้พูดเจ้าของภาษาใช้คำกริยา *กังวล* งง และ *ห่วง* ร่วมกับคำกริยา *เป็น* อย่างแพร่หลาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำคำทั้ง 3 มาวิเคราะห์ลักษณะความแตกต่างทางความหมายด้วย

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ *เป็น* ด้านอรรถศาสตร์ โดยวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง และภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* โดยภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังแสดงสภาพที่เป็นสภาพปกติทั่วไป ส่วนภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพจากสภาพก่อนหน้าไปสู่สภาพปัจจุบัน ที่มีลักษณะชั่วคราว โดยใช้กรอบการวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายของภาคแสดงทั้ง 2 ประเภท ได้แก่ การปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* และการปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว*

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ *เป็น* ด้านวากยสัมพันธ์ โดยวิเคราะห์ความแตกต่างของการทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม และ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ตามกรอบแนวคิด PredP ของบาวเวอร์ (Bowers. 1993) และเบเกอร์ (Baker. 2003) พร้อมทั้งแสดงแผนภาพต้นไม้ประกอบ

ขั้นที่ 4 สรุปการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ ผู้วิจัยเสนอการวิเคราะห์สัมพันธกริยา *เป็น* 2 ประเด็นหลักและนำเสนอในแต่ละประเด็น ดังนี้

1. **การวิเคราะห์ *เป็น* ด้านอรรถศาสตร์** ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างด้านความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังและภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังแสดงสภาพปกติทั่วไป ในขณะที่ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ที่มีลักษณะชั่วคราว

2. **การวิเคราะห์ *เป็น* ด้านวากยสัมพันธ์** ในส่วนนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแตกด้านวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม และ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ เสนอว่า *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามทำหน้าที่สัมพันธกริยา ที่ไม่มีความหมายในตัวเอง มีตำแหน่งปรากฏที่ $Pred^{\circ}$ ของโพรเจ็กชัน PredP ช่วยเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนามวลีอ้างถึงและภาคแสดงนามเท่านั้น โดยภาคแสดงนามบอกลักษณะ (Characteristic property) ของนามวลีอ้างถึง ในขณะที่ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ทำหน้าที่กริยา ให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ และกริยา *เป็น* จะปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์เท่านั้น โดยกริยา *เป็น* จะย้ายจากตำแหน่ง $Pred^{\circ}$ ไปที่ตำแหน่ง V° เพื่อให้ลักษณ์กริยาที่ไม่มีความหมาย [**μ**V] (Uninterpretable feature) ของ V° ได้รับการตรวจสอบลักษณ์ตามข้อบังคับการตรวจสอบลักษณ์ ทั้งนี้เพราะกริยา *เป็น* มีลักษณ์กริยา$_{[+V]}$ ที่สอดคล้องกับลักษณ์ [**μ**V] ของ V° (Chomsky. 2000)

รายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ *เป็น* ด้านอรรถศาสตร์

จากข้อมูลภาษาที่ภาคแสดงคุณศัพท์สามารถปรากฏร่วมกับ *เป็น* ได้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังให้ความหมายแสดงสภาพที่เป็นลักษณะปกติทั่ว ๆ ไป ในทางกลับกัน ภาคแสดงคุณศัพท์บางตัวที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพที่มีลักษณะชั่วคราว สามารถแสดงแผนภาพความสัมพันธ์ระหว่างภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังกับภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* กับการแสดงความหมาย ดังภาพประกอบ 6

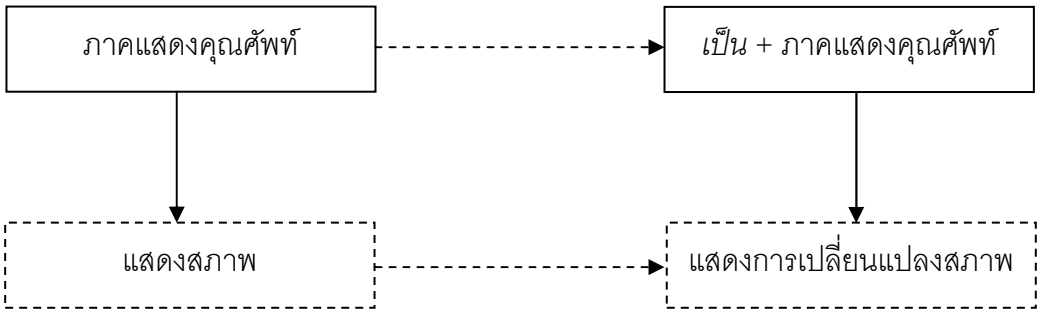

ภาพประกอบ 6 ภาคแสดงคุณศัพท์และการแสดงความหมาย

ผู้วิจัยใช้กรอบการวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายซึ่งได้แก่ การปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* และ การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว* (Matsui. 2007; & 2009; & Van Valin. 2005) ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของการให้ความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง และภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังนี้

การปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา

วิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา (Adverbial phrases of time) เช่น *ในตอนเช้า/สาย/ค่ำ ช่วงเช้า/สาย/ค่ำ* หรือ *อีกไม่นาน* แสดงช่วงระยะเวลาที่เป็นจุดเริ่มต้นแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงแบบชั่วคราว ดังนั้นเมื่อปรากฏวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลาในประโยคที่ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง ซึ่งให้ความหมายที่แสดงสภาพปกติทั่วไป ไม่ได้แสดงให้เห็นว่ามีการเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงสภาพ ประโยคที่ได้จึงมีลักษณะทางความหมายที่แปลก แม้จะไม่ผิดหลักไวยากรณ์ ในขณะที่วิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา สามารถปรากฏร่วมกับประโยคที่ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* และให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ โดยวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลาแสดงให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงสภาพของบุคคลหนึ่งบุคคลใดในช่วงเวลานั้น พิจารณาตัวอย่าง

(1) ก. นักเรียนคนนี้***บ้า*** แสดงสภาพ
ข. ?นักเรียนคนนี้***บ้าในตอนเช้า***

(2) ก. ผู้หญิงคนนี้***โสด*** แสดงสภาพ
ข. ?***อีกไม่นาน***ผู้หญิงคนนี้***จะโสด***

(3) ก. นักเรียนคนนี้***เป็นบ้า*** แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ข. นักเรียนคนนี้***มักเป็นบ้าในตอนเช้า***

(4) ก. ผู้หญิงคนนี้***เป็นโสด*** แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ข. ***อีกไม่นาน***ผู้หญิงคนนี้***จะเป็นโสด***

ตัวอย่าง (1-2ก) ภาคแสดงคุณศัพท์ *บ้า* และ *โสด* ปรากฏลำพัง ให้ความหมายแสดงสภาพโดยนามวลี *นักเรียนคนนี้* และ *ผู้หญิงคนนี้* อยู่ในสภาพ *บ้า* และ *โสด* ซึ่งเป็นสภาพปกติทั่วไปของบุคคลทั้ง 2 โดยการให้ความหมายแสดงสภาพจะไม่เกี่ยวข้องกับช่วงระยะเวลาหรือระยะเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป นั่นคือ ไม่ว่าจะปัจจุบันนี้หรือต่อไปในอนาคต สภาพของ *นักเรียนคนนี้* และ *ผู้หญิงคนนี้* ก็คือ *บ้า* และ *โสด* นอกจากนี้ ดังนั้น เมื่อปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา *ในตอนเช้า* และ *อีกไม่นาน* ดังตัวอย่าง (1-2ข) จึงทำให้ประโยคมีลักษณะทางความหมายที่แปลกแม้จะไม่ผิดไวยากรณ์ก็ตาม

ในทางกลับกัน ตัวอย่าง (3-4ก) ภาคแสดงคุณศัพท์ *บ้า* และ *โสด* ปรากฏร่วมกับ *เป็น* คือ *เป็นบ้า* และ *เป็นโสด* แล้วให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงสภาพสัมพันธ์กับช่วงระยะเวลาที่แสดงว่ามีการเริ่มเปลี่ยนแปลงสภาพในช่วงเวลาดังกล่าว ดังนั้น วิเศษณ์วลี *ในตอนเช้า* และ *อีกไม่นาน* ที่ปรากฏในตัวอย่าง (3-4ข) จึงช่วยให้ลักษณะความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ การแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพของภาคแสดง *เป็นบ้า* และ *เป็นโสด* ยังสามารถอธิบายได้ว่า จากตัวอย่าง (3ข) ภาคแสดง *เป็นบ้า* ปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา *ในตอนเช้า* แสดงให้เห็นว่า *นักเรียนคนนี้* อาจมีอาการของโรคจิตชนิดหนึ่ง และผู้พูดคาดเดาเหตุการณ์ได้ว่าอาการเป็นบ้าของนักเรียนคนนี้จะกำเริบขึ้นได้ เช่นเดียวกับตัวอย่าง (4ข) ภาคแสดง *เป็นโสด* ปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา *อีกไม่นาน* ซึ่งเป็นไปได้ว่า *ผู้หญิงคนนี้* จะเป็นโสดในเร็ว ๆ นี้เพราะว่าเธอกำลังจะเลิกกับแฟนหนุ่ม ไม่ได้หมายถึงสถานภาพการสมรสที่มีสถานะ *โสด* มาตั้งแต่เกิด

พิจารณาภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* และแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพจากบริบท (Discourse context) ดังต่อไปนี้

> *...คนทั่วไป<u>มีโอกาส</u>**<u>เป็นบ้า</u>**<u>จาก</u>โรคจิตที่พบบ่อยที่สุด คือ โรคจิตเภท (schizophrenic) เท่ากับ 0.7% (1/100 หรือ 100 คนเป็นโรค 1 คน) คนที่ถูกข่มเหงทางเพศ มีโอกาสเป็นโรคจิตเภทเกือบเท่ากับ 1.9% (2/100 หรือ 100 คนเป็นโรค 2 คน)...*
>
> *วัลลภ พรเรืองวงศ์. 2553:* http://health2u.exteen.com/20101103/entry.

จากบริบทข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า แม้ไม่ปรากฏวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา แต่ปรากฏกริยาวลี *มีโอกาส* ที่แสดงถึงความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพของภาคแสดง *เป็นบ้า* ที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น จากบริบทมีความหมายว่าคนทั่วไปไม่ได้เกิดมาแล้วมีลักษณะหรือสภาพ *บ้า* แต่มีโอกาสที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพมาเป็นบ้าด้วยปัจจัยหลายประการ ผู้เขียนบทความจึงใช้กริยาวลี *เป็นบ้า* เพราะหากผู้เขียนบทความใช้ภาคแสดงคุณศัพท์ *บ้า* ลำพัง จะให้ความหมายที่บอกว่าคนทั่วไปมีลักษณะหรือสภาพ *บ้า* อยู่แล้ว ดังตัวอย่าง

> *...คนทั่วไป*มีโอกาส**บ้า**จากโรคจิตที่พบบ่อยที่สุด คือ โรคจิตเภท (schizophrenic) เท่ากับ 0.7% (1/100 หรือ 100 คนเป็นโรค 1 คน) คนที่ถูกข่มเหงทางเพศ มีโอกาสเป็นโรคจิตเภทเกือบเท่ากับ 1.9% (2/100 หรือ 100 คนเป็นโรค 2 คน)...*

นอกจากนี้ บริบทจากบทความออนไลน์อีกหนึ่งบริบทที่แสดงให้เห็นว่าภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ดังนี้

> *...เป็นโสดรักษายังไงดีครับ คือว่าผม**เป็นโสดมานานแล้ว** เกิดจากสาเหตุอะไรก็ไม่ทราบอาการเหงาเป็นบางครั้ง โดยเฉพาะตอนที่อยู่คนเดียว แต่หากอาการกำเริบจะเหงามากเป็นพิเศษ หมอที่รักษาบอกว่า โรคนี้โอกาสหายยากหมอก็สุดปัญญาจะรักษา ผมยังมีความหวังอีกไหมครับ ใครทราบวิธีรักษารบกวนแนะนำหน่อยครับ...*
>
> *Anupak. 2554: http://www.pantip.com/cafe/siam/topic/F11298367/F11298367.html.*

จากบริบทข้างต้น ภาคแสดง *เป็นโสด* แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพว่า *การเป็นโสด* ของผู้เขียนไม่ใช่สถานภาพโสดที่ติดตัวมาแต่กำเนิด แต่หมายความว่า ปัจจุบันได้เปลี่ยนสถานภาพจากมีแฟนมา *เป็นโสด* เนื่องจากเลิกกับแฟนและเมื่อปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลี *มานานแล้ว* ทำให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพชัดเจนยิ่งขึ้น

การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง*

ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* (Progressive aspectual marker) แสดงว่าเหตุการณ์หนึ่งกำลังดำเนินหรือเกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง นอกจากนี้ ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* ยังแสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นยังไม่สมบูรณ์ (Visonyanggoon. 2000: 195-196)

เนื่องจากภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง แสดงสภาพปกติทั่วไป เมื่อปรากฏร่วมกับ *กำลัง* จะทำให้ลักษณะทางความหมายแปลก ทั้งนี้ เพราะการให้ความหมายแสดงสภาพ ไม่สามารถอยู่ในรูปของการกำลังดำเนินอยู่หรือการกระทำที่ต่อเนื่องได้ รวมทั้งภาคแสดงคุณศัพท์ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหว (Movement) ในขณะนั้น ดังตัวอย่าง

(5) ก. พ่อแม่ของเขา***ทุกข์*** แสดงสภาพ
ข. ?พ่อแม่ของเขา***กำลังทุกข์***[1]

(6) ก. ผู้ชายคนนี้***ใหญ่***[2]ในซอยนี้ แสดงสภาพ
ข. ?ผู้ชายคนนั้น***กำลังใหญ่***ในซอยนี้

ในทางกลับกัน ภาคแสดงคุณศัพท์ปรากฏร่วมกับ *เป็น*[3] แสดงให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลานั้น ดังนั้น จึงสามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* ได้ เพราะการเปลี่ยนแปลงสภาพสัมพันธ์กับการดำเนินอยู่หรือการดำเนินอย่างต่อเนื่องของเหตุการณ์ ดังตัวอย่าง

(7) ก. พ่อแม่ของเขา***เป็นทุกข์*** แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ข. พ่อแม่ของเขา***กำลังเป็นทุกข์***

(8) ก. ผู้ชายคนนี้คนนี้***เป็นใหญ่***ในซอยนี้ แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ข. ผู้ชายคนนี้***กำลังเป็นใหญ่***ในซอยนี้

จากตัวอย่าง (7-8) ภาคแสดง *เป็นทุกข์* และ *เป็นใหญ่* ให้ความหมายแสดงสภาพชั่วคราวและมีการเปลี่ยนแปลงสภาพ จึงสามารถปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* ได้ จากบริบท (7ข) อธิบายได้ว่า ผู้พูดกล่าวในทำนองที่ว่า เขารู้จักกับพ่อแม่ของนักเรียนชายคนหนึ่งซึ่งเป็นเด็กที่เกเรและหนีเรียนอยู่บ่อย ๆ นักเรียนชายคนนี้ไม่สามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้ ผู้พูดจึงกล่าวว่า *พ่อแม่ของเขากำลังเป็นทุกข์* เพราะลูกชายคนเดียวไม่ได้ดังใจ เช่นเดียวกัน ตัวอย่าง (8ข) ภาคแสดง *เป็นใหญ่* ให้ความหมายว่า *ผู้ชายคนนี้* เปลี่ยนแปลงจากคนที่ไม่มีอำนาจหรือไม่มีอิทธิพลมา *เป็นใหญ่ในซอยนี้* คือมีอิทธิพลและมีอำนาจ

---

[1] ประโยคตัวอย่าง (5ข) เจ้าของภาษายอมรับได้ แต่ความหมายไม่ได้แสดงถึงการกำลังดำเนินอยู่หรือความต่อเนื่องของเหตุการณ์ แต่กลับแสดงถึงสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ณ ขณะที่ผู้พูดกำลังพูด ดังนั้น ประโยคตัวอย่าง (5ข) จึงไม่ได้แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพ แต่แสดงถึงสภาพที่เป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน

[2] *ใหญ่* ในบริบทนี้หมายความว่า มีอำนาจ มีอิทธิพล (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546)

[3] อุดม วโรฒมม์สิกขดิตถ์ (2548: 178) กล่าวไว้ว่า โดยปกติ *กำลัง* ไม่สามารถปรากฏร่วมกับ *เป็น* ได้ แต่ในกรณีที่มีการเติม *กำลัง* เข้าไปข้างหน้า *เป็น* นั่นแสดงให้เห็นว่าสภาพที่เป็นอยู่นั้นมีลักษณะชั่วคราว

พิจารณาบริบทซึ่งผู้เขียนบทความใช้กริยาวลี *กำลังเป็นสุข* เพื่อแสดงให้เห็นว่าความรู้สึกที่ *กำลังเป็นสุข* นั้นแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ดังนี้

> *...ยิ้มเป็นภาษาสากล ทุกชาติ ทุกภาษา ไม่ว่าใครก็ตามเมื่อได้ยิ้ม ย่อมเป็นเครื่องหมายแสดงถึงมิตรภาพ และความรู้สึกที่**กำลังเป็นสุข** ไม่ว่าจะยิ้มเอง หรือได้เห็นรอยยิ้มของใครก็ตาม…*
>
> *6 เคล็ดลับร่าเริงสดใสทำได้ไม่ยาก. 2550:* http://www.jobjob.co.th/th/Hot_Guide/148/6.

การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว*

ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว* (Perfective aspectual marker) ให้ความหมายว่าเหตุการณ์พึ่งจบหรือผ่านพ้นไป ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าการปรากฏของตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะสมบูรณ์ *แล้ว* แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพที่พึ่งสิ้นสุดลง ดังนั้น ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังให้ความหมายแสดงสภาพที่แสดงสภาพปกติทั่วไป เมื่อปรากฏร่วมกับ *แล้ว* จึงให้ความหมายที่แปลก ในทางกลับกัน ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพ เมื่อปรากฏร่วมกับ *แล้ว* จึงให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพที่ชัดเจน ดังตัวอย่าง

(9) ก. ผู้ชายคนนั้น***ทุกข์*** แสดงสภาพ
ข. ?ผู้ชายคนนั้น***ทุกข์แล้ว***

(10) ก. เรื่องที่เขาลือกันน่ะ***จริง*** แสดงสภาพ
ข. ?เรื่องที่เขาลือกันน่ะ***จริงแล้ว***

(11) ก. ผู้ชายคนนั้น***เป็นทุกข์*** แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ข. ผู้ชายคนนั้น***เป็นทุกข์แล้ว***

(12) ก. เรื่องที่เขาลือกันน่ะ***เป็นจริง*** แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ข. เรื่องที่เขาลือกันน่ะ***เป็นจริงแล้ว***

จากตัวอย่าง (9ก) ภาคแสดงคุณศัพท์ *ทุกข์* แสดงสภาพที่ *ผู้ชายคนนั้น* เป็นอยู่ และเป็นสภาพที่ปกติมาตั้งแต่ต้น ไม่ได้แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ดังนั้นการปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว* ดังตัวอย่าง (9ข) จะแสดงถึงความสมบูรณ์ของเหตุการณ์ และในตัวอย่าง (10) ภาคแสดงคุณศัพท์ จริง ที่แสดงว่าเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า เรื่องที่เขาลือกันนั้นเป็นเรื่องจริงโดยไม่ต้องพิสูจน์อะไร ในทางกลับกัน ภาคแสดง *เป็นทุกข์* ดังตัวอย่าง (11) จะให้ความหมายที่ว่า *ผู้ชายคนนั้น*

ไม่ได้เป็นทุกข์มาก่อน แต่พึ่งเปลี่ยนแปลงมาสู่สภาวะที่เป็นทุกข์จึงปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะสมบูรณ์ *แล้ว* ได้ และตัวอย่าง (12) ภาคแสดง *เป็นจริง* ปรากฏร่วมกับ *แล้ว* แสดงให้เห็นว่าข่าวที่ลือกันนั้นอาจยังไม่แน่ใจว่าเป็นจริงหรือไม่ แต่ตอนนี้กลายเป็นจริงไปเสียแล้ว พิจารณาบริบทประกอบ ดังนี้

นักข่าวสายบันเทิงคนหนึ่งได้ไปสัมภาษณ์ดาราชายชื่อดังคนหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องความรัก

นักข่าว: *ตอนนี้เรื่องความรักเป็นยังไงคะ*

ดาราชาย: *ผม**<u>เป็นโสดแล้ว</u>**ครับ ผมเลิกกับแฟนมาได้ไม่นาน ก็ยังไม่มีใคร ผมทำงานตลอด ถามว่าเหงาไหม...ก็เหงา แต่ก็ต้องเลือกระหว่างงานกับความรัก...*

จากบริบทตัวอย่าง ภาคแสดง *เป็นโสด* ไม่ได้แสดงสภาพหรือสถานภาพสมรสของผู้พูด แต่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพจากการมีแฟนมาเป็นโสด เพราะเลิกรากับแฟนสาว เมื่อไม่นานมานี้

จากการปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะแสดงการกระทำต่อเนื่อง *กำลัง* และตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะสมบูรณ์ *แล้ว* ที่แสดงว่าเหตุการณ์พึ่งจบหรือผ่านพ้นไปของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วม *เป็น* ผู้วิจัยสรุปว่า เมื่อ *เป็น* ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ทำให้ความหมายแสดงสภาพที่สภาพหรือลักษณะปกติทั่วไปเปลี่ยนเป็นแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ จึงสามารถปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* และตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะสมบูรณ์ *แล้ว* ได้ พร้อมทั้งบริบทแวดล้อมช่วยแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงสภาพ (Inchoative-stative alternation) ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งการแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพจะแสดงให้เห็นความไม่ปกติของสถานการณ์หนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ซึ่งผู้พูดและผู้ฟังสังเกตได้ สามารถคาดเดาได้ หรือเชื่อมโยงความ (Presuppose) ได้จากเหตุการณ์ที่เกิดก่อนหน้า

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาภาษาที่ใช้กันเฉพาะกลุ่ม เช่น ภาษาเกย์ ผู้วิจัยพบคำที่น่าสนใจคือคำว่า *เงือก* ในภาษาไทยมาตรฐาน *เงือก* หมายถึง สัตว์น้ำในนิยาย เล่ากันว่าท่อนบนเป็นคน ท่อนล่างเป็นปลา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2542: ออนไลน์) แต่ในภาษาเกย์ คำว่า *เงือก* หมายความว่า หน้าตาไม่ดี ดูไม่ได้ ไม่หล่อ ไม่สวยซะเลย หรือเป็นคุณศัพท์อธิบายและขยายความถึงหน้าของผู้หญิงหรือกะเทยที่แต่งหน้าจัดแล้วโดนแดดจนหน้าเป็นมัน เครื่องสำอางลอกเป็นคราบ บางกลุ่มเรียก *สังขยา* (www.pantip.com. 2552: Online) ดังตัวอย่าง

(13) ก. น้องคนนี้หน้า***เงือก***เชียว

ข. ไปตากแดดที่ไหนมาหน้า***เป็นเงือก***หมดแล้ว

จากตัวอย่าง (13ก) คำว่า *เงือก* แสดงสภาพที่บอกว่าผู้ที่ถูกกล่าวถึงหน้าตาไม่สวย หรือแต่งหน้าจัด แต่ในตัวอย่าง (13ข) คำว่า *หน้าเป็นเงือก* ให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพจากที่แต่งหน้าสวยงาม พอโดนแดดหน้าก็เป็นมัน เครื่องสำอางหลุดลอก เป็นต้น

เช่นเดียวกัน ภาษาของวัยรุ่นหรือผู้ใช้บล็อก (Blog) ทางอินเตอร์เนตในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ปรากฏการใช้ *เป็น* ร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพดังตัวอย่าง

(14) ก. แอบเห็นแววตาซึมตอนแรก***เป็นแป๊ว ๆ*** และมีรอยยิ้มที่มุมปาก

(http://www.oknation.net/blog/print.php?id=641303.)

ข. กระทู้อ่อนด้อยจน***เป็นง่อย*** เลยต้องถอยไปตั้งหลักใหม่

(http://topicstock.pantip.com/chalermthai/topicstock/2010/01/A8790750/A8790750.html.)

ค. แฟนไปเที่ยวเชียงใหม่หลายวันก็เลย***เป็นนอย ๆ*** เพราะกลัวว่าแฟนจะไปปิ๊งเด็กดอย

(http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=7adce9e13203afdd.)

ง. พักนี้รั้มออกจะเรื่อยเฉื่อยจนเลย***เป็นเนือย ๆ*** มากเหมือนไม่มีอะไรจะเขียน

(http://www.oknation.net/blog/print.php?id=493856)

จ. ปัญหาขาดสารไอโอดีนจน***เป็นเอ๋อ***หรือคอพอก สามารถป้องกันได้ด้วยการกินอาหารทะเล หรือใช้เกลือเสริมไอโอดีนปรุงอาหารเป็นประจำ

(http://www.oknation.net/blog/diamond/2010/10/09/entry-3.)

ฉ. ผมเองตอนถูกเธอบอกเลิกใหม่ๆ ก็มีอาการสะเบิ้กสะเจิ้งไปพักหนึ่ง ตอนนี้***เป็นเวิ่นเว้อ***แทน

(http://myemptyworld.blogspot.com/2005/05/blog-post_24.html)

เมื่อพิจารณาตัวอย่าง (14ก-ฉ) จะพบว่า มีตัวบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่าการปรากฏของกริยา *เป็น* ร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ซึ่งได้แก่ *แล้ว จน* และ *ก็เลย* เป็นต้น

ลำดับต่อไป ผู้วิจัยพิจารณาการทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ที่ต่างกันของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม และ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2. การวิเคราะห์ *เป็น* ด้านวากยสัมพันธ์

ก่อนที่ผู้วิจัยจะวิเคราะห์การทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามและ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความแตกต่างของโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* และ *คือ* เพื่ออธิบายถึงสาเหตุที่สัมพันธกริยา *คือ* ไม่เคยปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์เลย แม้ว่าภาคแสดงคุณศัพท์เหล่านั้นจะสามารถปรากฏร่วมกับ *เป็น* ได้ก็ตาม รายละเอียดดังนี้

2.1 สัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ*

พิจารณาตัวอย่างข้อมูลภาษา (15-21ก) ที่แสดงให้เห็นว่าสัมพันธกริยา *เป็น* สามารถปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ได้ ในทางกลับกัน เมื่อพิจารณาตัวอย่างข้อมูลภาษา (15-21ข) กลับพบว่าสัมพันธกริยา *คือ* ไม่สามารถปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ได้

(15) ก. นักเรียนคนนี้***เป็นบ้า***
ข. *นักเรียนคนนี้***คือบ้า**

(16) ก. พ่อแม่***เป็นทุกข์***เพราะลูก ๆ ไม่รักกัน
ข. *พ่อแม่***คือทุกข์**เพราะลูก ๆ ไม่รักกัน

(17) ก. ผู้ชายคนนี้***เป็นโสด***
ข. *ผู้ชายคนนี้***คือโสด**

(18) ก. นักเรียนคนนี้***เป็นใบ้***
ข. *นักเรียนคนนี้***คือใบ้**

(19) ก. เรื่องที่เขาลือกันน่ะ***เป็นจริง***นะ
ข. *เรื่องที่เขาลือกัน***คือจริง**นะ

(20) ก. ฉัน***เป็นสุข***ทุกครั้งที่ได้อยู่กับครอบครัว
ข. *ฉัน***คือสุข**ทุกครั้งที่ได้อยู่กับครอบครัว

(21) ก. หล่อน***เป็นหม้าย***
ข. *หล่อน***คือหม้าย**

ผู้วิจัยนำข้อเสนอของมิกเกลเซ่น (Mikkelsen. 2005: 169-185) เกี่ยวกับการเลือกอาร์กิวเมนต์ทางอรรถศาสตร์ (Semantic selection: S-selection) ของ *เป็น* ที่ปรากฏในประโยค Predicational sentence หรือ Characterizational sentence และ *คือ* ที่ปรากฏในประโยค Specificational sentence หรือ Identificational sentence[4] ที่สัมพันธ์กับกรอบการย้ายภาคแสดง (Predicate raising) ซึ่งมิกเกลเซ่นเสนอไว้ว่า Predicational sentence และ Specificational sentence มีโครงสร้างลึกเดียวกัน ดังภาพประกอบ 7

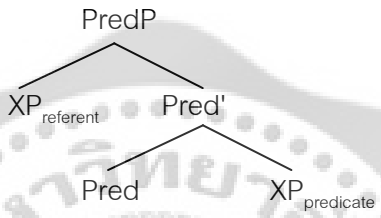

ภาพประกอบ 7 โครงสร้างลึกของ Predicational sentence และ Specificational sentence (Mikkelsen. 2005: 167)

ความแตกต่างของ ประโยค Predicational sentence และ ประโยค Specificational sentence ต่างกันที่การเลือกอาร์กิวเมนต์ทางอรรถศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประโยค Predicational sentence วลีอ้างถึง ($XP_{referent}$) จะเลือกอาร์กิวเมนต์ที่เป็นนามวลี ($DP_{referent}$) เท่านั้น ในขณะที่ วลีภาคแสดง ($XP_{predicate}$) สามารถเป็นได้ทั้ง นามวลี ($DP_{predicate}$) คุณศัพท์วลี ($AP_{predicate}$) และ บุพบทวลี ($PP_{predicate}$) ดังตัวอย่าง

(22) ก. John is a teacher.
ข. John is tall.
ค. John is in his house.

---

[4]ผู้วิจัยไม่แปลประโยค Predicational sentence และประโยค Specificational sentence เป็นภาษาไทย เนื่องจากไม่พบการบัญญัติศัพท์ทั้ง 2 คำ ในพจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546) แต่เป็นที่เข้าใจกันดีว่า ประโยคดังตัวอย่าง (a) เรียกว่าประโยค Predicational sentence หรือ Characterizational sentence และประโยค (b) เรียกว่าประโยค Specificational sentence หรือ Identificational sentence

a. John is a teacher. Predicational sentence หรือ Characterizational sentence
b. The teacher is John Specificational sentence หรือ Identificational sentence

ในทางกลับกัน ประโยค Specificational sentence ทั้งวลีอ้างถึงและวลีภาคแสดงจะเลือกอาร์กิวเมนต์ที่เป็นนามวลีเท่านั้น ดังตัวอย่าง

(23) ก. The teacher is John.

ข. *tall is John.

ค. *In the house is John.

จากความแตกต่างของการเลือกอาร์กิวเมนต์ทางอรรถศาสตร์ของประโยค Predicational sentence และประโยค Specificational sentence ในภาษาอังกฤษ สัมพันธ์กับกรอบการย้ายภาคแสดงของโมโรว่า[5] ประโยค Predicational sentence และ Specification sentence ต่างกัน ตรงที่ว่าระหว่างวลีอ้างถึงและวลีภาคแสดงส่วนใดเป็นส่วนที่ย้ายไปที่ตำแหน่ง [Spec, TP] เพื่อทำหน้าที่ประธานของประโยค มิกเกลเซ่น (Mikkelsen. 2005: 169-185) อธิบายไว้อย่างละเอียด ดังนี้

ในประโยค Predicational sentence นามวลีอ้างถึงเป็นส่วนที่ย้ายไปที่ตำแหน่ง [Spec, TP] เพื่อทำหน้าที่ประธานของประโยค และเพื่อตอบสนองความต้องการของกาล (T) ที่มีลักษณ์ (Feature) [EPP, μnom] และเพื่อให้ลักษณ์ทั้ง 2 ลักษณ์ของกาลได้รับการตรวจสอบลักษณ์ ดังนั้น นามวลีอ้างถึงซึ่งเป็นนามวลีที่อยู่ใกล้กาลมากที่สุดจึงต้องเป็นส่วนที่ย้ายไปที่ตำแหน่ง [Spec, TP] ซึ่งสามารถแสดงโครงสร้างได้ดังภาพประกอบ 8

[5]ในงานของโมโร (Moro. 1997) เรียก Predicational sentence ว่า Canonical copular sentence และเรียก Specificational sentence ว่า Inverse copular sentence

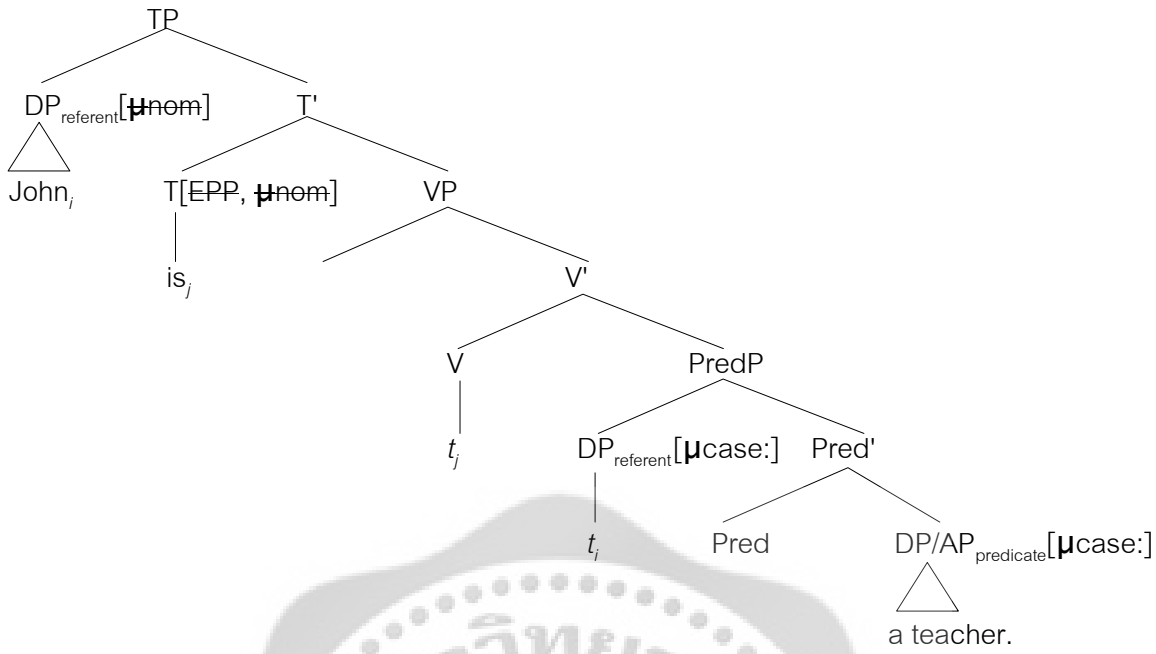

ภาพประกอบ 8 โครงสร้างภายในของประโยค Predicational sentence

สัญลักษณ์ [μnom] หมายถึง ลักษณ์กรรตุการกที่ไม่มีความหมาย (Uninterpretable nominative case) [EPP] หมายถึง ลักษณ์การโพรเจ็กชันแบบขยาย (Extended Projection Principle) จากโครงสร้างต้นไม้ในภาพประกอบ 8 ตำแหน่งกาลมีลักษณ์ [EPP, μnom] ที่ยังไม่ได้รับการตรวจสอบลักษณ์ จึงต้องการวัตถุที่มีลักษณ์สอดคล้องกับลักษณ์ [EPP, μnom] ของกาล ดังนั้น นามวลีอ้างถึงซึ่งเป็นนามวลีที่อยู่ใกล้กาลมากที่สุดจึงเป็นวัตถุที่เหมาะสมที่สุดที่ย้ายไปผสาน (Merge) กับลักษณ์ [μnom] ของกาล จากนั้นนามวลีอ้างถึงจึงย้าย (Move) ไปที่ตำแหน่ง [Spec, TP] เพื่อทำให้ลักษณ์ [EPP] ของกาลได้รับการตรวจสอบลักษณ์ เมื่อลักษณ์ได้รับการตรวจสอบแล้ว มิกเกลเซ่นใช้สัญลักษณ์ [~~EPP~~, ~~μnom~~] เพื่อลบลักษณ์ทั้ง 2 ออกจากขั้นตอนการปฏิบัติการ ประโยคลักษณะเช่นนี้เรียกว่า การย้ายประธาน (Subject Raising)

ที่ตำแหน่งภาคแสดง ($DP/AP_{predicate}$) ของประโยค Predicational sentence พบว่า ยังมีลักษณ์ที่ไม่มีความหมาย [μcase:] มิกเกลเซ่นเสนอว่า ภาคแสดงของประโยคให้มีลักษณ์การกปริยาย (Default case) นั่นคือ กรรมการก (Accusative case)

ในทางกลับกัน ประโยค Specificational sentence มิกเกลเซ่นเสนอว่า ที่ตำแหน่งกาลมีลักษณ์ [EPP, μnom, μtop] และเนื่องจากประโยค Specificational sentence ภาคแสดงนาม

เป็นตัวระบุและบ่งชี้ถึงสิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึง จึงมีลักษณ์หัวเรื่อง [top][6] ดังนั้น เพื่อให้ลักษณ์ทั้ง 3 ลักษณ์ของกาลได้รับการตรวจสอบลักษณ์ ภาคแสดงนามจึงต้องเป็นส่วนที่ไปผสานกับลักษณ์ [μnom, μtop] ของกาล จากนั้นภาคแสดงนามจึงย้ายไปที่ตำแหน่ง [Spec, TP] เพื่อทำให้ลักษณ์ [EPP] ของกาลได้รับการตรวจสอบลักษณ์ และสาเหตุที่นามวลีอ้างถึงไม่สามารถย้ายไปที่ตำแหน่ง [Spec, TP] ได้ เพราะนามวลีอ้างถึงไม่มีลักษณ์หัวเรื่อง [-top] ดังนั้น แม้ว่านามวลีอ้างถึงจะอยู่ใกล้กาลมากกว่าภาคแสดงนาม ก็ไม่สามารถย้ายไปที่ตำแหน่ง [Spec, TP] ได้ เพราะมีลักษณ์ไม่สอดคล้องกับลักษณ์ [μtop] ของกาล ประโยคลักษณะเช่นนี้เรียกว่า การย้ายภาคแสดง (Predicate Raising) สามารถแสดงโครงสร้างได้ดังภาพประกอบ 9

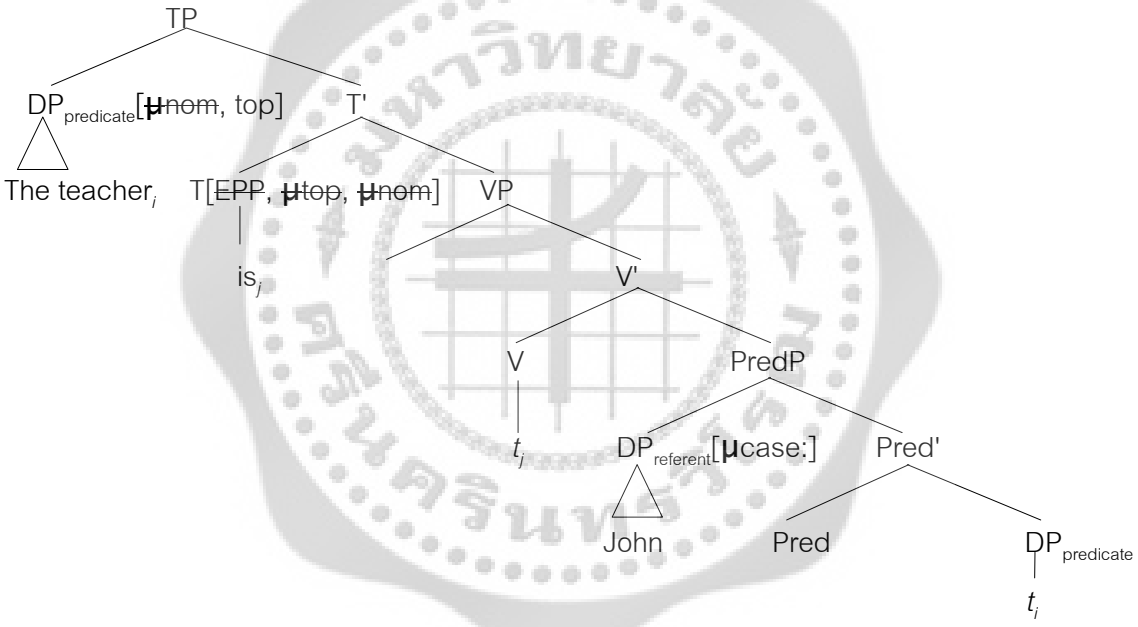

ภาพประกอบ 9 โครงสร้างภายในของประโยค Specificational sentence

มิกเกลเซ่นอธิบายเพิ่มเติมไว้ด้วยว่า ภาคแสดงคุณศัพท์ไม่สามารถผสานกับลักษณ์ [EPP, μnom, μtop] ของกาลและไม่สามารถย้ายไปที่ตำแหน่ง [Spec, TP] ได้ แม้ว่าภาคแสดงคุณศัพท์จะมีลักษณ์หัวเรื่อง [top] ก็ตาม นั่นเป็นเพราะภาคแสดงคุณศัพท์มีลักษณ์ที่ไม่สอดคล้องกับลักษณ์ [EPP]

[6][top] หมายความว่ามีลักษณ์หัวเรื่อง (Topic) นั่นคือ เป็นส่วนที่เป็นใจความหลักของประโยค

ของกาล เพราะลักษณ์ [EPP] ต้องการวัตถุที่มีลักษณ์ [+นาม][7] เท่านั้น แต่คุณศัพท์มีลักษณ์ [-นาม] จึงไม่สามารถย้ายไปที่ตำแหน่ง [Spec, TP] ได้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ประโยค Characterizational sentence และประโยค Identificational sentence ในภาษาไทย เทียบเคียงกับการวิเคราะห์ประโยค Predicational sentence และ Specificational sentence ของมิกเกลเซ่น และเสนอว่า

ประโยค Characterizational sentence ในภาษาไทย ซึ่งปรากฏ *เป็น* เป็นกริยาหลักของประโยคมีความคล้ายคลึงกับประโยค Predicational sentence[8] ในภาษาอังกฤษ นั่นคือ วลีอ้างถึงเลือกเฉพาะอาร์กิวเมนต์นามวลี ในขณะที่ วลีภาคแสดงเลือกทั้งอาร์กิวเมนต์นามวลีและคุณศัพท์วลี แต่ไม่เลือกอาร์กิวเมนต์บุพบทวลี ดังตัวอย่าง

(24) ก. [$_{\text{นามวลีอ้างถึง}}$ดำ] ***เป็น*** [$_{\text{ภาคแสดงนาม}}$คนบ้า]

ข. [$_{\text{นามวลีอ้างถึง}}$ดำ] ***เป็น*** [$_{\text{ภาคแสดงคุณศัพท์}}$บ้า]

ค. [$_{\text{นามวลีอ้างถึง}}$ดำ] ***เป็น*** *[$_{\text{บุพบทวลี}}$ที่บ้าน]

เหตุผลที่วลีอ้างถึงของประโยค Characterizational sentence ต้องเป็นนามวลีเท่านั้น สามารถอธิบายได้ว่า ในภาษาไทย ที่ตำแหน่งกาลมีลักษณ์ [EPP, **μ**nom] ที่ไม่มีความหมายและยังไม่ได้รับการตรวจสอบลักษณ์เช่นเดียวกับกาลในภาษาอังกฤษ จึงต้องการวัตถุที่มีลักษณ์สอดคล้องกับลักษณ์ [EPP, **μ**nom] ของกาล ดังนั้น นามวลีอ้างถึงจึงเป็นวัตถุที่เหมาะสมที่สุดที่ย้ายไปผสานกับลักษณ์ [**μ**nom] ของกาล จากนั้นนามวลีอ้างจึงย้ายถึงไปที่ตำแหน่ง [Spec, TP] เพื่อทำให้ลักษณ์ [EPP] ของกาลได้รับการตรวจสอบลักษณ์ ในทางกลับกัน ภาคแสดงของประโยคไม่ได้ย้ายไปที่ตำแหน่งใด แต่ยังคงปรากฏในตำแหน่งเดิม (in-situ) จึงเป็นได้ทั้งนามวลีและคุณศัพท์วลี ที่ทำหน้าที่แสดงลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งของนามวลีอ้างถึง สามารถแสดงโครงสร้างของประโยค Characterizational sentence ในภาษาไทยได้ดังภาพประกอบ 10

---

[7]มิกเกลเซ่น (Mikkelsen. 2005) เปรียบว่าลักษณ์ [EPP] ของกาลมีลักษณะช่างเลือก (Picky) คือจะเลือกเฉพาะวัตถุที่มีลักษณ์ [+นาม] เท่านั้น

[8]คุโนะและวงษ์ขมทอง (Kuno & Wongkhomthong. 1981) เสนอว่า ในภาษาไทย ประโยคที่ปรากฏสัมพันธกริยา *เป็น* หมายถึงประโยค Characterizational sentence หรือ Predicational sentence ในขณะที่ประโยคที่ปรากฏสัมพันธกริยา *คือ* หมายถึงประโยค Identificational sentence หรือ Specificational sentence

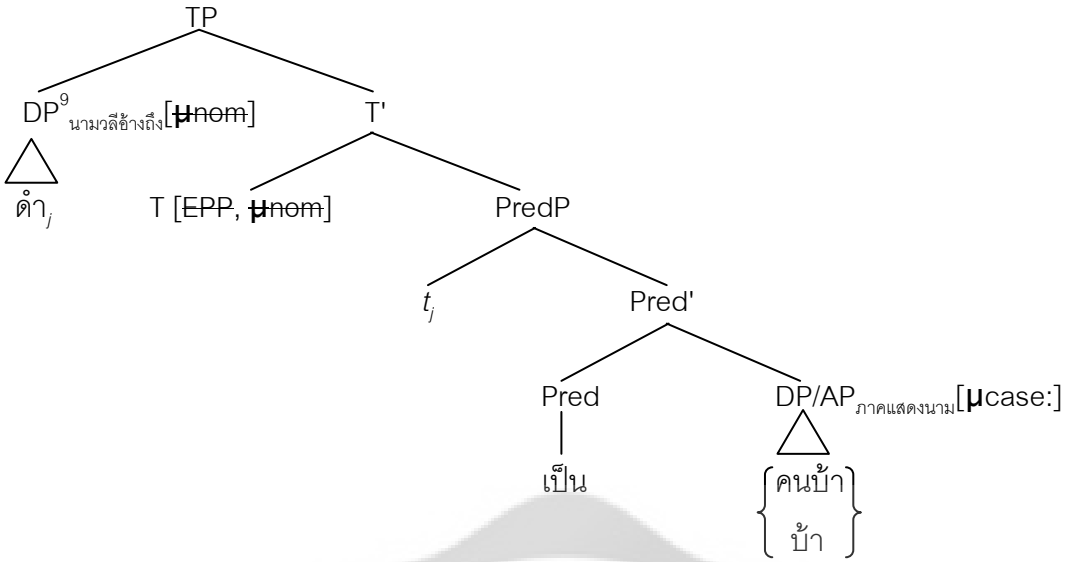

ภาพประกอบ 10 โครงสร้างภายในของประโยค Characterizational sentence ในภาษาไทย

ในทางกลับกัน ประโยค Identificational sentence ในภาษาไทยที่ปรากฏ ***คือ*** เป็นกริยาหลักของประโยค มีลักษณะคล้ายกับประโยค Specificational sentence ในภาษาอังกฤษ นั่นคือ วลีอ้างถึงและวลีภาคแสดงจะเลือกเฉพาะอาร์กิวเมนต์ที่เป็นนามวลีเท่านั้น ไม่สามารถเป็นคุณศัพท์วลีหรือบุพบทวลีได้ ดังตัวอย่าง

(25) ก. [นามวลีอ้างถึงขาว] ***คือ*** [ภาคแสดงนามคนบ้าที่ฆ่าแดง]

ข. [ภาคแสดงนามคนบ้าที่ฆ่าแดง] ***คือ*** [นามวลีอ้างถึงขาว]

ค. *[ภาคแสดงคุณศัพท์บ้า] ***คือ*** [นามวลีอ้างถึงขาว]

ง. *[บุพบทวลีที่บ้าน] ***คือ*** [นามวลีอ้างถึงขาว]

ในภาษาไทย ประโยค Identificational sentence ที่ตำแหน่งกาลมีลักษณ์ [EPP, μnom, μtop] เช่นเดียวกับประโยค Specificational sentence ในภาษาอังกฤษ ดังนั้น เพื่อให้ลักษณ์ทั้ง 3 ลักษณ์ของกาลได้รับการตรวจสอบลักษณ์ วัตถุที่มีลักษณ์ [nom, top] ต้องไปผสานกับลักษณ์ [μnom, μtop] ของกาลก่อนที่จะย้ายไปที่ตำแหน่ง [Spec, TP] เพื่อให้ลักษณ์ [EPP] ของกาลได้รับ

[9]จากทฤษฎีตัวกำหนดวลี (Determiner Phrase-Hypothesis: DP-Hypothesis) เสนอว่า หมวดคำหน้าที่ (Functional categories) เช่น คำนำหน้านาม (determiner) สามารถเป็นคำหลักของการโพรเจ็กชันระดับวลี DP เช่นเดียวกับกาลวลี (TP) และ ตัวนำส่วนเติมเต็มวลี (CP) โดยตัวกำหนดวลีมีส่วนเติมเต็มเป็นคำนาม โครงสร้างลึกสากล (Universal underlying structure) ของตัวกำหนดวลีคือ Dem > Num > A > N (Piriyawiboon. 2009; อ้างอิงจาก Cinque, 2005) แต่ในภาษาไทยโครงสร้างผิวของตัวกำหนดวลีคือ N > A > Num + CL > Dem เช่น *เด็กอ้วน 2 คนนั้น* ซึ่งเกิดจากการย้ายคำหลักไปที่ตำแหน่งสเปกซิฟายเออร์และย้ายแต่ละโพรเจ็กชันตามกันไป (Piped-piping) จนได้โครงสร้างผิวแบบ N > A > Num + CL > Dem รายละเอียดเพิ่มเติมในงานวิจัยของณัฐยา พิริยะวิบูลย์ (Piriyawiboon. 2009) เรื่อง *On the Structure of Classifiers in Non-Quantified Contexts in Mandarin and Thai*

การตรวจสอบลักษณ์ แต่ประโยค Identificational sentence ในภาษาไทย ทั้งนามวลีอ้างถึงและภาคแสดงนามมีลักษณ์หัวเรื่อง [+top] เหมือนกัน เพราะนามวลีทั้ง 2 วลี สามารถสลับตำแหน่งกันได้ เนื่องจากนามวลีทั้ง 2 วลีหมายความถึงบุคคลเดียวกันหรือสิ่งเดียวกัน ดังนั้นการที่นามวลีใดทำหน้าที่ประธานของประโยคหมายความว่าผู้พูดต้องการเน้นย้ำไปที่สิ่งนั้น และวลีนั้นจะมีลักษณ์หัวเรื่อง [top] สามารถแสดงโครงสร้างของประโยค Identificational sentence ในภาษาไทยได้ดังภาพประกอบ 11

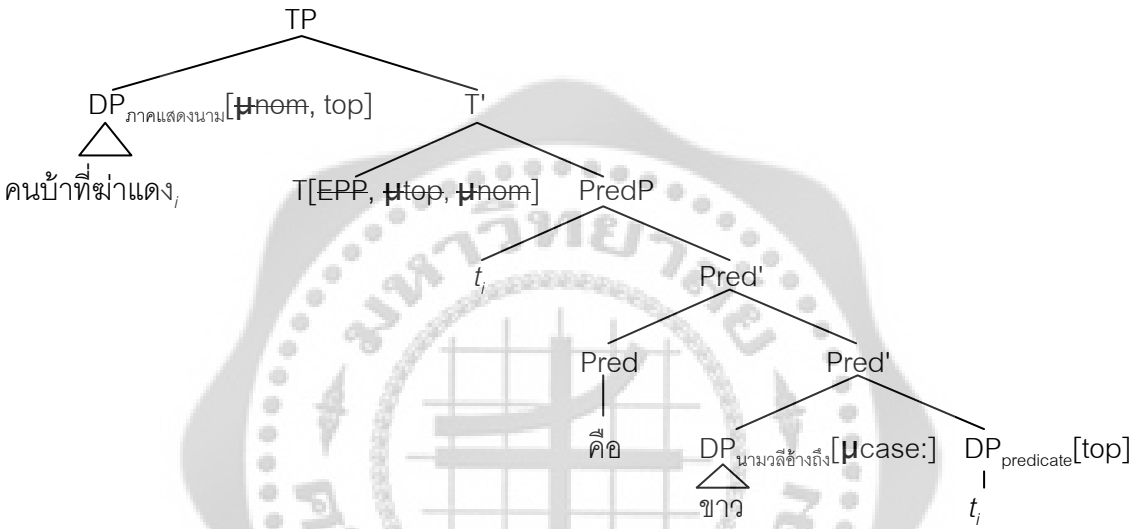

ภาพประกอบ 11 โครงสร้างภายในของประโยค Identificational sentence ในภาษาไทย

จากภาพประกอบ 11 ภาคแสดงนาม *คนบ้าที่ฆ่าแดง* ทำหน้าที่ประธานของประโยคที่ตำแหน่ง [Spec, TP] นั่นหมายความว่าประโยคนี้ผู้พูดต้องการเน้นไปที่ *คนบ้าที่ฆ่าแดง* ดังนั้น ภาคแสดงนามจึงมีลักษณ์หัวเรื่อง [top] และเป็นส่วนที่ผสานกับลักษณ์ [μnom, μtop] ของกาลแล้วจึงย้ายไปที่ตำแหน่ง [Spec, TP] เพื่อให้ลักษณ์ [EPP] ของกาลได้รับการตรวจสอบลักษณ์

จากการที่ทั้งวลีอ้างถึงและภาคแสดงของประโยค Identificational sentence มีลักษณ์หัวเรื่อง [top] และสามารถผสานกับลักษณ์ [μnom, μtop] ของกาลและย้ายไปที่ตำแหน่ง [Spec, TP] เพื่อทำหน้าที่ประธานของประโยคได้ ผู้วิจัยสรุปว่า ทั้งวลีอ้างถึงและภาคแสดงจึงต้องเป็นคำนามหรือนามวลีเท่านั้น ไม่สามารถเป็นคุณศัพท์ได้ เพราะลักษณ์ [EPP] ของกาลต้องการวัตถุที่มีลักษณ์ [+นาม] เท่านั้น แต่คุณศัพท์มีลักษณ์ [-นาม] ซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการของลักษณ์ [EPP] ของกาล ดังนั้น สัมพันธกริยา *คือ* จึงไม่เคยปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์

2.2 *เป็น* สัมพันธกริยาที่ตำแหน่ง Pred°

เบเกอร์ (Baker. 2003) เสนอว่า ภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์ มีโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์แตกต่างจากภาคแสดงกริยา โดยภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์อยู่ภายในการโพรเจ็กชันระดับวลีของ Pred° ที่เรียกว่า PredP โดย คำหลักที่ตำแหน่ง Pred° เป็นคำหน้าที่ (Functional category) ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับ PredP ของเบเกอร์มาพิจารณา *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามในภาษาไทย พบว่า

เป็น ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม เป็นสัมพันธกริยา ที่ไม่มีความหมายในตัวเอง เป็นเพียงตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนามวลีอ้างถึง และภาคแสดงนามเท่านั้น โดยสัมพันธกริยา *เป็น* จะปรากฏที่ Pred° ของ PredP และแม้ว่าสัมพันธกริยา *เป็น* จะมีลักษณะทางวากยสัมพันธ์เช่นเดียวกับคำกริยา แต่สัมพันธกริยา *เป็น* ไม่มีความหมายในตัวเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจัดให้สัมพันธกริยา *เป็น* เป็นเพียงคำไวยากรณ์ (Functional category) ซึ่งแตกต่างจากคำกริยาที่เป็นคำเนื้อหา (Lexical category) และมีความหมายในตัวเอง สามารถวาดแผนภาพต้นไม้แสดงโครงสร้างของสัมพันธกริยา *เป็น* ที่ตำแหน่ง Pred° ได้ดังภาพประกอบ 12

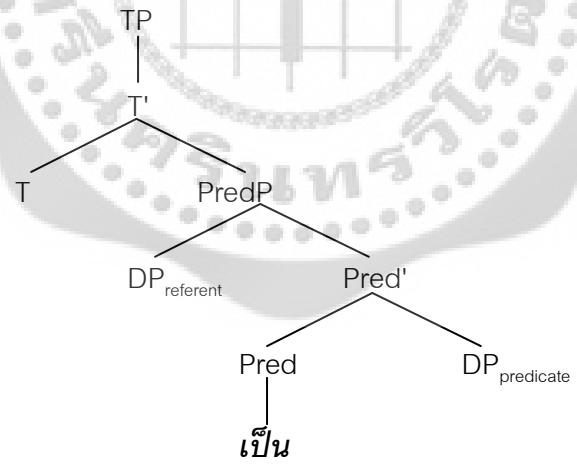

ภาพประกอบ 12 ตำแหน่งของ *เป็น* ที่ Pred°

จากโครงสร้างต้นไม้ในภาพประกอบ 12 สัมพันธกริยา *เป็น* ปรากฏที่ตำแหน่ง Pred° ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนามวลีอ้างถึงและภาคแสดงนามเท่านั้น พิจารณาโครงสร้างต้นไม้ของประโยค (26) ซึ่งสัมพันธกริยา *เป็น* ปรากฏที่ Pred° ของ PredP ดังภาพประกอบ 13

(26) นักเรียนคนนี้***เป็นคนบ้า***

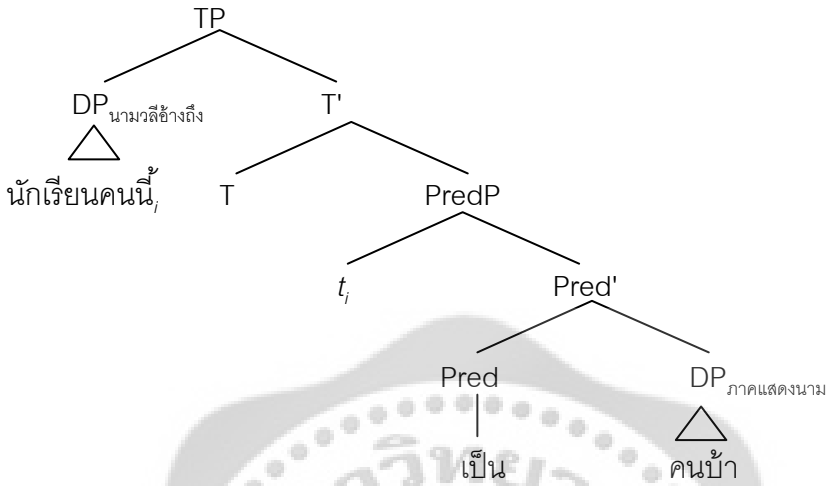

*ภาพประกอบ 13 (26) นักเรียนคนนี้**เป็นคนบ้า***

พิจารณาประโยคที่มีคำกริยาเช่น *พิจารณาให้ เลือก แต่งตั้ง ใช้* หรือ *เอา* เป็นกริยาหลักของประโยค และมีส่วนเติมเต็มที่ซับซ้อน (Complex complement) ที่ประกอบด้วยกรรมตรง (Direct object) และส่วนขยายกรรมตรง (Object predicate) โดยระหว่างกรรมตรงและส่วนขยายความกรรมตรงปรากฏ สัมพันธกริยา *เป็น* คั่นอยู่ ดังตัวอย่าง (27ก-ค)

(27) ก. สิตานันท์***เลือก***ร้องเท้า***เป็น***ของขวัญวันเกิดของน้องสาว
ข. ครูประจำชั้น***พิจารณาให้***ปิยพงษ์***เป็น***หัวหน้าห้อง
ค. สมาชิกชมรมรำไทย***แต่งตั้ง***กุ้งนาง***เป็น***หัวหน้าชมรม

จากตัวอย่าง (27ก-ค) นามวลี *รองเท้า ปิยพงษ์* และ *กุ้งนาง* เป็นกรรมตรงของกริยา *เลือก พิจารณาให้* และ *แต่งตั้ง* ตามลำดับ ในขณะที่นามวลี *ของขวัญวันเกิดของน้องสาว หัวหน้าห้อง* และ *หัวหน้าชมรม* เป็นส่วนขยายความกรรมตรง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างนามวลีแต่ละคู่ ได้แก่ *รองเท้า-ของขวัญวันเกิดของน้องสาว ปิยพงษ์-หัวหน้าห้อง* และ *กุ้งนาง-หัวหน้าชมรม* พบว่ามีความสัมพันธ์และมีค่าเท่ากัน (Semantically equivalent) โดยมีสัมพันธกริยา *เป็น* เป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนามวลีแต่ละคู่ แต่เมื่อพิจารณาลักษณะทางความหมาย พบว่า สัมพันธกริยา *เป็น* ไม่ได้เพิ่มความหมายให้กับประโยค ผู้วิจัยจัดให้สัมพันธกริยา *เป็น* ในประโยค (26ก-ค) มีตำแหน่ง

ที่ Pred° ที่เป็นเพียงตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนามวลีหน้าและหลังสัมพันธกริยา *เป็น* เท่านั้น สามารถวาดแผนภาพต้นไม้แสดงโครงสร้างของสัมพันธกริยา *เป็น* ที่ตำแหน่ง Pred° ในประโยคที่มีส่วนเติมเต็มซับซ้อน โดยเลือกแสดงแผนภาพต้นไม้ของประโยค (27ก) ดังภาพประกอบ 14

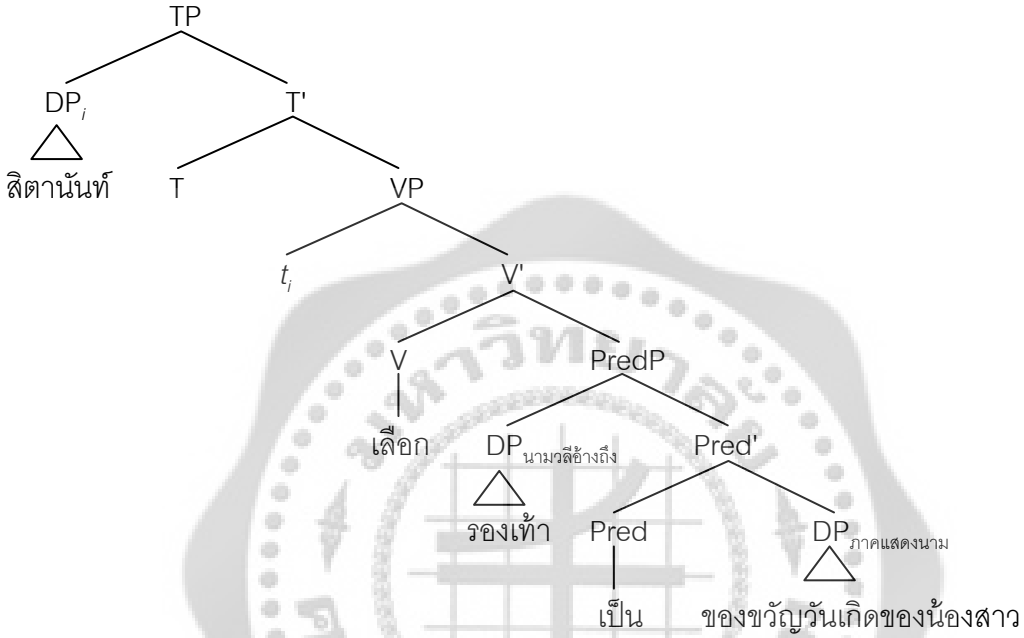

ภาพประกอบ 14 *(27ก) สิตานันท์**เลือก**ร้องเท้า**เป็น**ของขวัญวันเกิดของน้องสาว*

2.3 *เป็น* กริยาที่ตำแหน่ง V°

ภาคแสดงคุณศัพท์โดยปกติแล้วไม่ปรากฏร่วมกับสัมพันธกริยา *เป็น* ที่ตำแหน่ง Pred° มีลักษณะไม่ปรากฏรูปให้เห็น[10] (Covert Pred°) แต่ภาคแสดงคุณศัพท์ก็ยังคงอยู่ภายในการโพรเจ็กชัน PredP ของ Pred° โดยมี Pred° ช่วยเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนามวลีอ้างถึงและภาคแสดงคุณศัพท์ โดยภาคแสดงคุณศัพท์แสดงลักษณะหรือสภาพของนามวลีอ้างถึง จากตัวอย่าง (28) สามารถแสดงแผนภาพต้นไม้ได้ดังภาพประกอบ 15

(28) นักเรียนคนนี้***บ้า*** แสดงสภาพ

[10]เบเกอร์ (Baker. 2003: 39-40) กล่าวว่าคำหลัก Pred ในประโยคในบางภาษาอาจปรากฏรูปให้เห็น (Overt Pred) แต่ในบางภาษาก็อยู่ในลักษณะไม่ปรากฏรูป (Covert Pred) ซึ่งหากคำหลัก Pred ปรากฏรูปให้เห็นในประโยคก็จะสามารถสังเกตได้เพราะคำหลัก Pred จะปรากฏร่วมกับคำนามและคำคุณศัพท์เท่านั้น

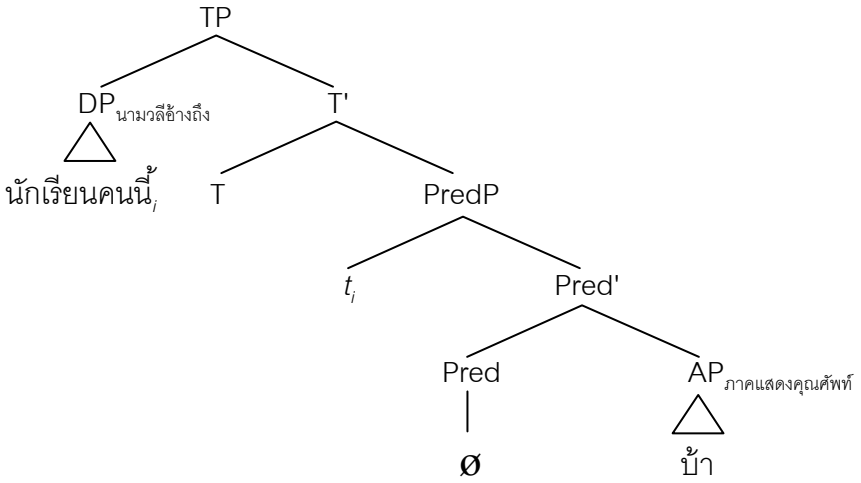

ภาพประกอบ 15 *(28) นักเรียนคนนี้**บ้า*** แสดงสภาพ

จากประโยคตัวอย่าง *(28) นักเรียนคนนี้**บ้า*** ที่ภาคแสดงคุณศัพท์ *บ้า* ปรากฏลำพัง แสดงสภาพ แต่เมื่อภาคแสดงคุณศัพท์ *บ้า* ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ดังประโยค (29) ทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนไป โดยประโยคใหม่ให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ดังตัวอย่าง

(29) นักเรียนคนนี้***เป็นบ้า*** แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ

จากประโยค (29) การปรากฏของ *เป็น* ทำให้ประโยคเปลี่ยนจากแสดงสภาพเป็นแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ผู้วิจัยกำหนดให้ *เป็น* ที่ปรากฏในประโยค (29) เป็นกริยา มีความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ที่มีลักษณ์กริยา$_{[+v]}$ ดังนั้น ในโครงสร้างวากยสัมพันธ์ กริยา *เป็น* จึงย้ายจากตำแหน่ง Pred^{o} ไปที่ตำแหน่ง V^{o} ของ VP สามารถแสดงแผนภาพต้นไม้แสดงการย้ายคำกริยา *เป็น* จากตำแหน่ง Pred^{o} ไปยังตำแหน่ง V^{o} ดังภาพประกอบ 16

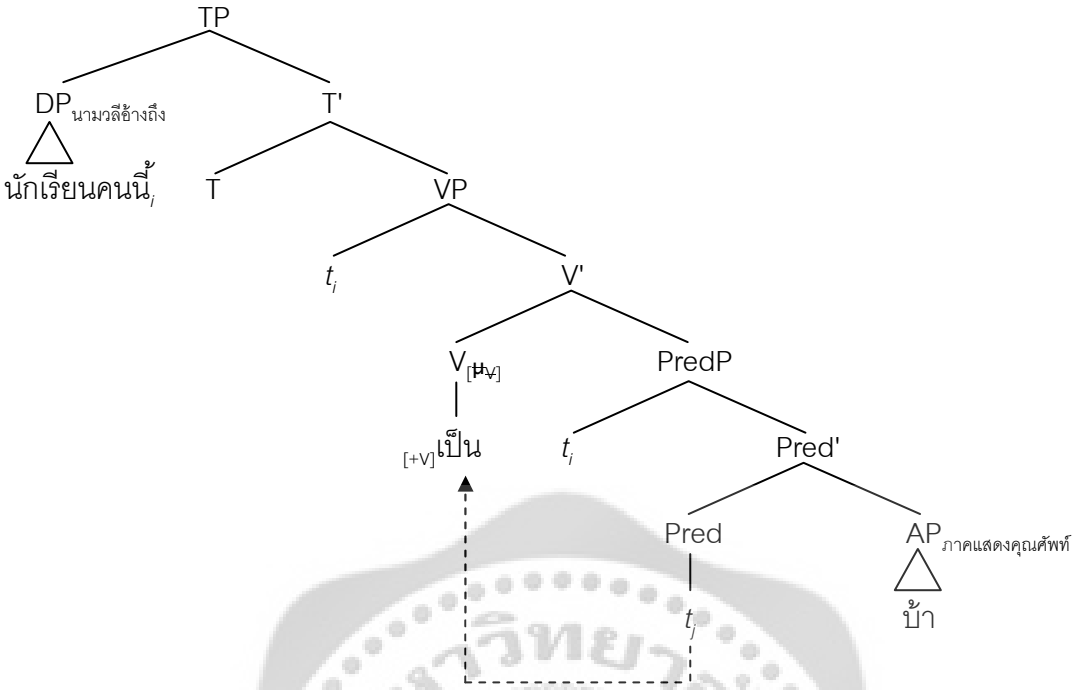

ภาพประกอบ 16 *(29) นักเรียนคนนี้**เป็นบ้า*** แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ

จากภาพประกอบ 16 กริยา *เป็น* ซึ่งมีความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ย้ายจากตำแหน่ง Pred° ไปที่ตำแหน่ง V° สามารถอธิบายได้ว่า ที่ตำแหน่ง V° มีลักษณ์กริยาที่ไม่มีความหมาย [μV] จึงต้องการวัตถุที่มีลักษณ์สอดคล้องกันมาผสานเพื่อให้ลักษณ์ [μV] ของ V° ได้รับการตรวจสอบลักษณ์ ตามข้อบังคับการตรวจสอบลักษณ์ (Checking requirement) ดังนั้น กริยา *เป็น* ซึ่งมีลักษณ์กริยา$_{[+V]}$ สอดคล้องกับลักษณ์ [μV] ของ V° จึงย้ายจากตำแหน่ง Pred° ไปที่ตำแหน่ง V°

เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างต้นไม้ดังภาพประกอบ 15 และ 16 จะเห็นได้ว่าในภาษาไทยประโยคที่ปรากฏภาคแสดงคุณศัพท์ ที่ตำแหน่ง Pred° มีลักษณะทั้งที่ปรากฏรูปและไม่ปรากฏรูป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอว่า Pred° ของภาคแสดงคุณศัพท์จะมีลักษณะไม่ปรากฏรูปเมื่อภาคแสดงคุณศัพท์นั้นแสดงสภาพทั่วไป แต่เมื่อภาคแสดงคุณศัพท์นั้นปรากฏร่วมกับ *เป็น* และให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ที่ตำแหน่ง Pred° จะมีลักษณะปรากฏรูป *เป็น* และเนื่องจาก *เป็น* มีลักษณะกริยา$_{[+V]}$ จึงต้องย้ายไปที่ตำแหน่ง V° ดังภาพประกอบ 16 ข้างต้น

นอกจากนี้ ในประโยคก่อเหตุที่ปรากฏกริยาก่อเหตุ เช่น *ทำให้* ซึ่งต้องการส่วนเติมเต็มที่แสดงถึงการเปลี่ยนสภาพ (Causative-inchoative sentence) ดังนั้น ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* จึงเป็นส่วนเติมเต็มของกริยา *ทำให้* ที่เหมาะสมที่สุด ดังตัวอย่าง

(30) ก. การฟังเพลง***ทำให้***ฉัน***เป็นสุข***

ข. ?การฟังเพลง***ทำให้***ฉัน***สุข***

ดังนั้น จากตัวอย่าง (30ก) อนุพากย์ *ฉันเป็นสุข* ซึ่งเป็นส่วนเติมเต็มของกริยาก่อเหตุ *ทำให้* อยู่ภายใต้การโพรเจ็กชัน PredP ของ Pred° โดยกริยา *เป็น* เป็นกริยารับผลจากกริยาก่อเหตุ *ทำให้* และแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ดังนั้น กริยา *เป็น* จึงย้ายจากตำแหน่ง Pred° ไปที่ตำแหน่ง V° สามารถแสดงแผนภาพต้นไม้ของประโยค (30ก) ได้ดังภาพประกอบ 17

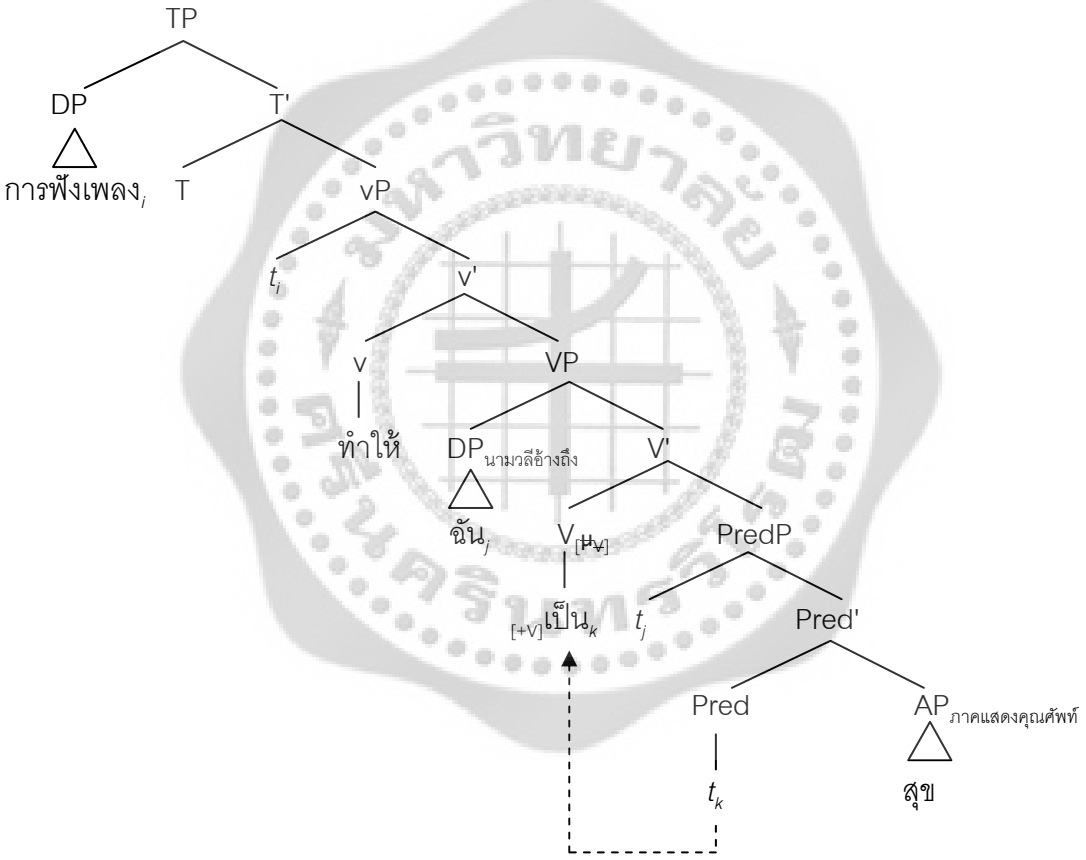

ภาพประกอบ 17 (30ก) การฟังเพลงทำให้ฉันเป็นสุข

จากการวิเคราะห์ *เป็น* ด้านอรรถศาสตร์และด้านวากยสัมพันธ์ พบว่าการปรากฏของ *เป็น* ร่วมกับภาคแสดงนามหรือภาคแสดงคุณศัพท์ สอดคล้องกับการทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ที่ต่างกัน ดังนี้

เป็น ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม ทำหน้าเป็นสัมพันธกริยา ที่ไม่มีความหมายในตัวเอง เป็นเพียงตัวเชื่อมที่ช่วยเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนามวลีอ้างถึงและภาคแสดงนามเท่านั้น ในโครงสร้างวากยสัมพันธ์ สัมพันธกริยา *เป็น* เป็นคำหน้าที่ และปรากฏที่ตำแหน่ง Pred° ของ PredP

ในทางกลับกัน *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ทำหน้าที่กริยา มีความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ โดยกริยา *เป็น* มีลักษณ์กริยา$_{[+V]}$ ในโครงสร้างวากยสัมพันธ์ กริยา *เป็น* เป็นคำเนื้อหา และย้ายจากตำแหน่ง Pred° ไปที่ตำแหน่ง V° ของ VP ซึ่งสามารถอธิบายปรากฏการณ์การย้ายกริยา *เป็น* จาก Pred° ไปที่ V° ได้ว่า ที่ตำแหน่ง V° มีลักษณ์กริยาที่ไม่มีความหมาย [**μ**V] จึงต้องการวัตถุที่มีลักษณ์สอดคล้องกันมาผสานเพื่อให้ลักษณ์ [**μ**V] ของ V° ได้รับการตรวจสอบลักษณ์ ดังนั้น กริยา *เป็น* ซึ่งมีลักษณ์กริยา$_{[+V]}$ สอดคล้องกับลักษณ์ [**μ**V] ย้ายจากตำแหน่ง Pred° ไปที่ตำแหน่ง V° และทำให้ลักษณ์ [**μ**V] ของ V° ได้รับการตรวจสอบลักษณ์ตามข้อบังคับการตรวจสอบลักษณ์

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลภาษาออกเป็น 2 เรื่องหลัก ได้แก่

1. การวิเคราะห์ *เป็น* ด้านอรรถศาสตร์ โดยวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังและปรากฏร่วมกับ *เป็น* ตามกรอบการวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายของมัสซึอิ (Matsui. 2007; & 2009) และแวน วาลิน (Van Valin. 2005)

2. การวิเคราะห์ *เป็น* ด้านวากยสัมพันธ์ โดยวิเคราะห์ความแตกต่างของการทำหน้าที่วากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม และ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ โดย *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามทำหน้าที่สัมพันธกริยา ที่ไม่มีความหมาย มีตำแหน่งปรากฏที่ Pred° ของ PredP เป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนามวลีอ้างถึงและภาคแสดงนามเท่านั้น ในขณะที่ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ทำหน้าที่กริยา มีความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ และกริยา *เป็น* จะปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์เท่านั้น และในโครงสร้างวากยสัมพันธ์กริยา *เป็น* จะย้ายจากตำแหน่ง Pred° ไปที่ตำแหน่ง V° ของ VP เพื่อให้ลักษณ์กริยาที่ไม่มีความหมายของ [**μ**V] ของ V° ได้รับการตรวจสอบลักษณ์ เนื่องจากกริยา *เป็น* มีลักษณ์กริยา$_{[+V]}$ สอดคล้องกับลักษณ์ [**μ**V]

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างทางความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง และภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น*

2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของการทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม และ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์

2. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย

1. กรอบการวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง และภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ของมัสซือ (Matsui. 2007; & 2009) และแวนวาลิน (Van Valin. 2005) ซึ่งได้แก่ การปรากฏร่วมกับกริยาวิเศษณ์บ่งช่วงเวลา การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* และการปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว*

2. กรอบการวิเคราะห์การทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกันของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม และ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ได้แก่ กรอบแนวคิด PredP ของบาวเวอร์ (Bowers. 1993) และเบเกอร์ (Baker. 2003) พร้อมทั้งวาดแผนภาพต้นไม้แสดงโครงสร้างวากยสัมพันธ์ประกอบ

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาษาเชิงประจักษ์ โดยใช้วิธีการ Direct elicitation ซึ่งตัวอย่างประโยคที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์มาจากตัวผู้วิจัยเป็นอันดับแรกในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นเจ้าของภาษาและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน จากนั้น ผู้วิจัยนำตัวอย่างประโยคที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งกับเจ้าของภาษา จำนวน 10 คน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลภาษาที่เป็นตัวอย่างประโยคที่ได้จากแหล่งข้อมูลอื่น เช่น หนังสือหรือสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ บทความออนไลน์ หรือข้อความแสดงความคิดเห็นของผู้ใช้บล็อก (Blog) และบทสนทนาที่ปรากฏในชีวิตประจำวัน เป็นต้น โดยพบว่า *เป็น* สามารถปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ได้ ดังตาราง 3

ตาราง 3 ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังและปรากฏร่วมกับ *เป็น* และตัวอย่างประโยค

คำคุณศัพท์	**ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**[1]	**ลักษณะด้านวากยสัมพันธ์**	
		ภาคแสดงคุณศัพท์	***เป็น* + ภาคแสดงคุณศัพท์**
ง่อย	ว.[2] อาการที่แขนหรือขาพิการเคลื่อนไหวไม่ได้อย่างปรกติ	มือและเท้าของสมศักดิ์***ง่อย***	มือและเท้าของสมศักดิ์***เป็นง่อย***
เงา	ว. เป็นมัน	สีของรถคันนี้***เงาวับ***	สีของรถคันนี้***เป็นเงาวับ***
จริง	ว. เป็นอย่างนั้นแน่แท้ ไม่กลับเป็นอย่างอื่น	เรื่องที่เขาลือกันน่ะ***จริง***	เรื่องที่เขาลือกันน่ะ***เป็นจริง***
ทุกข์	ว. ไม่สบายกายไม่สบายใจ	พ่อแม่ของเขา***ทุกข์***	พ่อแม่ของเขา***เป็นทุกข์***
นวล	ว. ผ่องเป็นยองใย งามผุดผ่อง	ผิวหน้าของเธอ***นวล***และผุดผ่อง	ใบเหลียงใช้ตำพอกใบหน้าช่วยลอกฝ้าให้ใบหน้า***เป็นนวลใย***
บ้า	ว. เสียสติ วิกลจริต	นักเรียนคนนี้***บ้า***	นักเรียนคนนี้***เป็นบ้า***
ใบ้	ว. ไม่สามารถจะพูดเป็นถ้อยคำที่คนทั่ว ๆ ไปเข้าใจได้ นิ่ง ไม่พูด	ผู้ชายคนนั้น***ใบ้***	ผู้ชายคนนั้น***เป็นใบ้***

[1] ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดด และคำหนึ่งคำสามารถมีความหมายได้หลายความหมาย ผู้วิจัยจึงตรวจสอบความหมายของคำคุณศัพท์ที่นำมาใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้กับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546) เพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจตรงกัน

[2]ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546) ตัวย่อ ว. หมายถึงคำวิเศษณ์ แต่คำวิเศษณ์ในที่นี้หมายรวมถึงคำวิเศษณ์ที่ขยายความกริยา และคำคุณศัพท์ที่ทำหน้าที่ขยายความคำนาม

ตาราง 3 (ต่อ)

คำคุณศัพท์	**ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**	**ลักษณะด้านวากยสัมพันธ์**	
		ภาคแสดงคุณศัพท์	***เป็น* + ภาคแสดงคุณศัพท์**
ปกติ	ว. ธรรมดา เป็นไปตามเคย ไม่แปลกไปจากธรรมดา	อาการของเขา***ปกติ***ดี	อาการของ***เป็นปกติ***
เปลี้ย	ว. ขาดกำลังที่จะเคลื่อนไหวได้ตามปรกติ	แขนขาของเขา***เปลี้ย***	แขนขาของเขา***เป็นเปลี้ย***
ฝ้า	ว. ขุ่นมัวไม่ผ่องใส	กระจกบานนี้***ฝ้า***มาก	กระจกบานนี้***เป็นฝ้า***มาก
มันวาว	ว. เป็นเงา สุกใส มีแสงกลอกกลิ้งอยู่ข้างใน	พื้นของบ้านไม้หลังนี้***มันวาว***	พื้นของบ้านไม้หลังนี้***เป็นมันวาว***
โมฆะ	ว. ไม่มีผล	?ข้อตกลงนี้***โมฆะ***	ข้อตกลงนี้***เป็นโมฆะ***
รอง	ว. ด้อยกว่า	เกมการเล่นของทีมเอ***รอง*** (จากทีมบี) อยู่มาก	เกมการเล่นของทีมเอ***เป็นรอง*** (จากทีมบี) อยู่มาก
ลาย	ว. เป็นจุด ๆ เป็นแต้ม ๆ เป็นดวง ๆ หรือเป็นเส้น ๆ	แขนของเด็ก ๆ ***ลาย***ไปหมด เพราะยุงกัด	เด็ก ๆ เกาแขนจน***เป็นลาย*** เพราะคันที่ยุงกัด
สุข	ว. สบายกาย สบายใจ	?นักเรียนคนนี้***สุข***	นักเรียนคนนี้***เป็นสุข***
โสด	ว. เดี่ยว โดด ไม่มีคู่ ยังไม่มีสามีหรือภรรยา	ผู้ชายคนนั้น***โสด***	ผู้ชายคนนั้น***เป็นโสด***

ตาราง 3 (ต่อ)

คำคุณศัพท์	**ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**	**ลักษณะด้านวากยสัมพันธ์**	
		ภาคแสดงคุณศัพท์	***เป็น* + ภาคแสดงคุณศัพท์**
หม้าย	ว. ไร้คู่ครองเพราะผัวหรือเมียตายจากไปและยังไม่ได้แต่งงานใหม่ และรวมถึงเพราะหย่าขาดจากกัน	-	ผู้หญิงคนนั้นเป็นหม้าย
ใหญ่	ว. มีอำนาจ มีอิทธิพล	เขา***ใหญ่***ในซอยนี้	เขา***เป็นใหญ่***ในซอยนี้
อิสระ	ว. เป็นไทแก่ตัว ไม่ขึ้นแก่ใคร ไม่สังกัดใคร	เขา***อิสระ***	เขา***เป็นอิสระ***
กังวล**	ก. ห่วงใย มีใจพะวงอยู่	จรูญศรี***กังวล*** เพราะกลัวว่าลูกจะลำบาก	จรูญศรี***เป็นกังวล*** เพราะกลัวว่าลูกจะลำบาก
งง**	ก. ฉงน คิดไม่ออกเพราะยุ่งยากซับซ้อน	ทุกคน***งง***กับพฤติกรรมแปลก ๆ ของเขามาก	ทุกคน***เป็นงง***กับพฤติกรรมแปลก ๆ ของเขามาก
ห่วง**	ก. กังวลถึง มีใจพะวงอยู่	จรูญศรี***ห่วง***ลูกสาวมาก	จรูญศรี***เป็นห่วง***ลูกสาวมาก

หมายเหตุ **คำว่า *กังวล งง และ ห่วง* ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 จะจัดให้ 3 คำเป็นคำกริยา แต่ผู้วิจัยพบว่า ผู้พูดเจ้าของภาษาใช้คำกริยา *กังวล* งง และ *ห่วง* ร่วมกับคำกริยา *เป็น* อย่างแพร่หลาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำคำทั้ง 3 มาวิเคราะห์ลักษณะความแตกต่างทางความหมายด้วย

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลภาษาตามสมมติฐานการวิจัยที่ว่า

1. ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง ให้ความหมายแสดงสภาพ ที่เป็นสภาพปกติทั่วไป ในขณะที่ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* ให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ที่มีลักษณะชั่วคราว

2. *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม ทำหน้าที่สัมพันธกริยา ไม่มีความหมายในตัวเอง ในขณะที่ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ทำหน้าที่กริยา มีความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ

โดยผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ขั้นที่ 1 เก็บข้อมูลภาษาเชิงประจักษ์ โดยใช้วิธีการ Direct elicitation ซึ่งตัวอย่างประโยคที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์มาจากตัวผู้วิจัยเป็นอันดับแรก ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นเจ้าของภาษาและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน จากนั้น ผู้วิจัยนำตัวอย่างประโยคที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งกับเจ้าของภาษา จำนวน 10 คน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลภาษาที่เป็นตัวอย่างประโยคที่ได้จากแหล่งข้อมูลอื่น เช่น หนังสือหรือสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ บทความออนไลน์ หรือข้อความแสดงความคิดเห็นของผู้ใช้บล็อก (Blog) และบทสนทนาที่ปรากฏในชีวิตประจำวัน เป็นต้น โดยพบว่า *เป็น* สามารถปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ได้ ดังตาราง 3 ข้างต้น

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ *เป็น* ด้านอรรถศาสตร์ พบว่า *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ทำให้ความหมายแสดงสภาพของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังเปลี่ยนเป็นให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพที่มีลักษณะชั่วคราว โดยใช้กรอบการวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายของประโยคทั้ง 2 ประเภท ได้แก่ การปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา การปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* และการปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว*

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ *เป็น* ด้านวากยสัมพันธ์ โดยวิเคราะห์ความแตกต่างของการทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม และ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ตามกรอบแนวคิด PredP ของบาวเวอร์ (Bowers. 1993) และเบเกอร์ (Baker. 2003) พร้อมทั้งวาดแผนภาพต้นไม้แสดงโครงสร้างวากยสัมพันธ์ประกอบ

2.4 สรุปการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

3. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ *เป็น* ด้านอรรถศาสตร์และด้านวากยสัมพันธ์ พบว่า ความหมายของ *เป็น* สอดคล้องกับการปรากฏของ *เป็น* ร่วมกับภาคแสดงนามหรือภาคแสดงคุณศัพท์ และสอดคล้องกับการทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ที่ต่างกัน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม ทำหน้าเป็นสัมพันธกริยา ที่ไม่มีความหมายในตัวเอง เป็นเพียงตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนามวลีอ้างถึงและภาคแสดงนามเท่านั้น ในโครงสร้างวากยสัมพันธ์ สัมพันธกริยา *เป็น* เป็นคำหน้าที่ และปรากฏที่ตำแหน่ง $Pred^{o}$ ของ PredP

3.2 *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ทำหน้าที่กริยา มีความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ โดยกริยา *เป็น* มีลักษณ์กริยา$_{[+V]}$ ในโครงสร้างวากยสัมพันธ์ กริยา *เป็น* เป็นคำเนื้อหา และย้ายจากตำแหน่ง $Pred^{o}$ ไปที่ตำแหน่ง V^{o} ของ VP ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ที่ตำแหน่ง V^{o} มีลักษณ์กริยาที่ไม่มีความหมาย [**μ**V] จึงต้องการวัตถุที่มีลักษณ์สอดคล้องกันมาผสานเพื่อให้ลักษณ์ [**μ**V] ของ V^{o} ได้รับการตรวจสอบลักษณ์ ดังนั้น กริยา *เป็น* ซึ่งมีลักษณ์กริยา$_{[+V]}$ สอดคล้องกับลักษณ์ [**μ**V] จึงย้ายจากตำแหน่ง $Pred^{o}$ ไปที่ตำแหน่ง V^{o} และทำให้ลักษณ์ [**μ**V] ของ V^{o} ได้รับการตรวจสอบลักษณ์ตามข้อบังคับการตรวจสอบลักษณ์

เนื่องจากกริยา *เป็น* ให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ดังนั้น ภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* จึงสามารถปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลาที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาหนึ่ง ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* ที่แสดงถึงการดำเนินอย่างต่อเนื่องหรือกำลังเกิดขึ้นของเหตุการณ์ และตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *แล้ว* ที่แสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์นั้นพึ่งจบลงหรือผ่านพ้นไป ทั้งนี้เพราะการปรากฏของกริยา *เป็น* สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของเวลา และแสดงถึงการเคลื่อนไหวหรือการเคลื่อนเข้าสู่การมีสภาพใดสภาพหนึ่ง (Entering into state) และการปรากฏของ *เป็น* ร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ยังแสดงถึงเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเป็นพิเศษ ที่ผู้พูดและผู้ฟังสามารถคาดเดาเหตุการณ์ได้ และสามารถเข้าใจได้ตรงกัน

4. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ *เป็น* ด้านอรรถศาสตร์ ผู้วิจัยเสนอว่า ภาคแสดงคุณศัพท์บางตัวสามารถปรากฏร่วมกับกริยา *เป็น* ได้ และมีความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ซึ่งต่างจากภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพัง ที่ให้ความหมายแสดงสภาพปกติทั่ว ๆ ไป ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า

การให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพของภาคแสดงคุณศัพท์บางตัวในภาษาไทยเป็นผลมาจากการปรากฏร่วมกับกริยา *เป็น* ซึ่งต่างจากการแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพในภาษาอังกฤษ ที่มีโครงสร้างที่แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพโดยตรงจากกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ (Inchoative verb) เช่น *dry melt freeze break ripen age tan solidify darken blacken shrink burn purify rust decay evaporate bleach rot soften become* เป็นต้น

นอกจากนั้น จากการวิเคราะห์ *เป็น* ด้านวากยสัมพันธ์ จะเห็นได้ว่า *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามทำหน้าที่สัมพันธกริยา ไม่มีความหมายในตัวเอง ปรากฏที่ตำแหน่ง $Pred^{\circ}$ ของ PredP ในขณะที่ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ทำหน้าที่กริยา มีความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ และย้ายจากตำแหน่ง $Pred^{\circ}$ ไปที่ตำแหน่ง V° เพราะกริยา *เป็น* มีลักษณ์กริยา$_{[+V]}$

ในส่วนของการวิเคราะห์ *เป็น* ด้านอรรถศาสตร์ ยังมีภาคแสดงคุณศัพท์ 1 ตัวที่ผู้วิจัยยังไม่ได้เอ่ยถึงในบทที่ 4 นั่นคือภาคแสดง *เป็นใบ้* ที่นักภาษาศาสตร์หลายท่านอาจมีความเห็นขัดแย้งกับผู้วิจัยว่า ภาคแสดง *เป็นใบ้* แสดงถึงความหมายที่แสดงสภาพมากกว่าแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ และภาคแสดง *เป็นใบ้* สามารถปรากฏร่วมกับวิเศษณ์วลีบ่งช่วงเวลา ตัวบ่งชี้การณ์ลักษณะ *กำลัง* และ *แล้ว* ได้ดังตัวอย่าง

(1) ก. ?นักเรียนคนนี้***ใบ้***
ข. นักเรียนคนนี้***เป็นใบ้***
ค. ***อีกไม่นาน***นักเรียนคนนี้***จะเป็นใบ้***
ง. นักเรียนคนนี้***กำลังเป็นใบ้***
จ. นักเรียนคนนี้***เป็นใบ้แล้ว***

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับภาคแสดงในกลุ่มเดียวกับ *เป็นใบ้* ได้แก่ *หูหนวก ตาบอด* ซึ่งแสดงสภาพและไม่เคยปรากฏร่วมกับ *เป็น* เลย ดังตัวอย่าง

(2) ก. นักเรียนคนนี้***หูหนวก***
ข. นักเรียนคนนี้****หนวก/*เป็นหนวก/*เป็นหูหนวก***

(3) ก. นักเรียนคนนี้***ตาบอด***
ข. นักเรียนคนนี้****บอด/*เป็นบอด/*เป็นตาบอด***

ผู้วิจัยเสนอว่า การที่ภาคแสดง *หูหนวก* และ *ตาบอด* ไม่สามารถปรากฏร่วมกับ *เป็น* นั้นเป็นเพราะภาคแสดง *หูหนวก* และ *ตาบอด* เป็นภาคแสดงนาม (Predicative nominal) นั่นคือ นามวลี

หูหนวก และ *ตาบอด* ทำหน้าที่ภาคแสดงของประโยค โดยภายในวลีนั้น *หนวก* เป็นภาคแสดงของคำนาม *หู* และ *บอด* เป็นภาคแสดงของคำนาม *ตา*

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเพิ่มเติมในส่วนของภาษาถิ่นอีสาน พบว่า ภาคแสดง *ปากกึก* ในภาษาถิ่นอีสาน ซึ่งมีความหมายว่า *เป็นใบ้* คำคุณศัพท์ *กึก 'ใบ้'* สามารถปรากฏร่วมกับคำนาม *ปาก* ได้ ดังตัวอย่าง

(4) พ่อใหญ่อำเภอเลาพ้อสาวผู้หนึ่ง ง๊าม งาม ดีเหมิด เสียอย่างเดียว ***ปากกึก***เว้าบ่ได้
พ่อเฒ่าอำเภอ (ชื่ออำเภอ) แกไปเจอผู้หญิงคนหนึ่งสวยมาก ดีทุกอย่าง เสียอย่างเดียว***เป็นใบ้***พูดไม่ได้

ชมรมศิลปวัฒนธรรมอีสาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2554: http://www.isan.clubs.chula.ac.th

จากตัวอย่าง (4) การที่ภาคแสดง *ปากกึก* หรือ *เป็นใบ้* ในภาษาไทยมาตรฐาน ยังคงปรากฏคำนาม *ปาก* ร่วมกับคำคุณศัพท์ *กึก* แต่ในภาษาไทยมาตรฐานกลับไม่ปรากฏคำนาม *ปาก* ร่วมกับคำคุณศัพท์ *ใบ้* ดังตัวอย่าง (1ก-ข) ซึ่งผู้วิจัยสันนิษฐานว่า มีความเป็นไปได้ที่ในอดีตอาจมีการปรากฏของคำว่า *ปากใบ้* แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปคำนาม *ปาก* อาจเลือนหายไป เหลือเพียงแค่คำคุณศัพท์ *ใบ้* ที่สามารถปรากฏร่วมกับคำกริยา *เป็น* ได้ ซึ่งในส่วนนี้สัมพันธ์กับแนวคิดเรื่องของภาษาศาสตร์เชิงประวัติศาสตร์ที่ต้องทำการศึกษาค้นคว้าต่อไป

นอกจากนี้ คำคุณศัพท์ *หม้าย* เป็นคำคุณศัพท์ที่ต้องปรากฏร่วมกับกริยา *เป็น* เสมอ ไม่สามารถปรากฏและทำหน้าที่ภาคแสดงคุณศัพท์ลำพังได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า คำคุณศัพท์ *หม้าย* จัดเป็นคำคุณศัพท์เสมือนนาม (Noun-like Adjective) ดังที่ โพสต์ (Post. 2008) ได้เสนอไว้ ซึ่งคำคุณศัพท์เสมือนนาม มีลักษณะทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างจากคุณศัพท์ทั่วไป ได้แก่ ไม่สามารถปรากฏในโครงสร้างแสดงการเปรียบเทียบได้ (Comparative structure) ได้ ไม่สามารถแปลงเป็นนามด้วยหน่วยแปลงเป็นนาม *ความ* และไม่สามารถทำให้เป็นปฏิเสธด้วยการเติมหน่วยคำปฏิเสธ *ไม่* ได้ รายละเอียดดังนี้

การปรากฏในโครงสร้างแสดงการเปรียบเทียบ คำคุณศัพท์ *หม้าย* ไม่สามารถปรากฏในโครงสร้างแสดงการเปรียบเทียบเช่นเดียวกับคำคุณศัพท์คำอื่น ดังตัวอย่าง

(5) ก. นรี***สวยกว่า***นภา
ข. นรี***สวยที่สุด***ในกลุ่ม

(6) ก. *****เสื้อกว่า***กางเกง

ข. **เสื้อที่สุด*

(7) ก. *นรี***หม้ายกว่า**นภา

ข. *นรี***หม้ายที่สุด**ในกลุ่ม

และเมื่อต้องการแปลงคำคุณศัพท์ *หม้าย* ให้เป็นคำนามไม่สามารถแปลงได้ด้วยการเติมหน่วยแปลงเป็นนาม *ความ* ได้ ในขณะที่คำคุณศัพท์อื่นสามารถแปลงเป็นนามด้วยหน่วยแปลงเป็นนาม *ความ* ได้ ดังตัวอย่าง

(8) ก. สวย ⟶ ความสวย

ข. อ้วน ⟶ ความอ้วน

ค. เสื้อ ⟶ *ความเสื้อ

ง. หม้าย ⟶ *ความหม้าย

คำคุณศัพท์ *หม้าย* ซึ่งเป็นคุณศัพท์เสมือนนาม ไม่สามารถทำให้เป็นปฏิเสธด้วยการเติมหน่วยคำปฏิเสธ *ไม่* ได้ ในขณะที่คำคุณศัพท์อื่นสามารถปรากฏร่วมกับหน่วยคำปฏิเสธ *ไม่* ได้ ดังตัวอย่าง

(9) ก. สวย ⟶ ไม่สวย

ข. อ้วน ⟶ ไม่อ้วน

ค. เสื้อ ⟶ *ไม่เสื้อ

ง. หม้าย ⟶ *ไม่หม้าย

ดังนั้น การที่คำคุณศัพท์ *หม้าย* เป็นคำคุณศัพท์เสมือนนาม จึงต้องปรากฏร่วมกับกริยา *เป็น* เสมอ และความหมายประจำรูปของคำคุณศัพท์ *หม้าย* แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพ จากที่แต่งงานมีสามี-ภรรยา กลายมาเป็นหม้าย

5. การคาดคะเนการใช้ภาษาจากผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถคาดคะเนการใช้กริยา *เป็น* ร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ดังจะเห็นได้จากการใช้ภาษาของผู้ใช้ภาษาเฉพาะกลุ่ม เช่น ภาษาเกย์ ภาษาในห้องสนทนา (Chatroom) และภาษาของผู้ใช้บล็อก (Blog) ในการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

คำว่า *เงือก* ในภาษาเกย์ หมายความว่า หน้าตาไม่ดี ดูไม่ได้ ไม่หล่อ ไม่สวยซะเลย หรือเป็นคุณศัพท์อธิบายและขยายความถึงหน้าของผู้หญิงหรือกะเทยที่แต่งหน้าจัด แล้วโดนแดดจนหน้าเป็นมัน เครื่องสำอางลอกเป็นคราบ บางกลุ่มเรียก *สังขยา* (www.pantip.com. 2552: Online) ดังตัวอย่าง

(10) ก. น้องคนนี้หน้า***เงือก***เชียว

ข. ไปตากแดดที่ไหนมาหน้า***เป็นเงือก***หมดแล้ว

จากตัวอย่าง (10ก) คำว่า *เงือก* แสดงสภาพที่บอกว่าผู้ที่ถูกกล่าวถึงหน้าตาไม่สวย หรือแต่งหน้าจัด แต่ในตัวอย่าง (10ข) คำว่า *หน้าเป็นเงือก* ให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพจากที่แต่งหน้าสวยงาม พอโดนแดดหน้าก็เป็นมัน เครื่องสำอางหลุดลอก เป็นต้น

เช่นเดียวกัน ภาษาของวัยรุ่นหรือผู้ใช้บล็อก (Blog) ทางอินเตอร์เนตในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ปรากฏการใช้ *เป็น* ร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ดังตัวอย่าง

(11) ก. แอบเห็นแววตาซึมตอนแรก***เป็นแบ๊ว ๆ*** และมีรอยยิ้มที่มุมปาก

(http://www.oknation.net/blog/print.php?id=641303.)

ข. กระทู้อ่อนด้อยจน***เป็นง่อย*** เลยต้องถอยไปตั้งหลักใหม่

(http://topicstock.pantip.com/chalermthai/topicstock/2010/01/A8790750/A8790750.html.)

ค. แฟนไปเที่ยวเชียงใหม่หลายวันก็เลย***เป็นนอย ๆ*** เพราะกลัวว่าแฟนจะไปปิ๊งเด็กดอย

(http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=7adce9e13203afdd.)

ง. พักนี้รัมออกจะเรื่อยเฉื่อยจนเลย***เป็นเนือย ๆ*** มากเหมือนไม่มีอะไรจะเขียน

(http://www.oknation.net/blog/print.php?id=493856)

จ. ปัญหาขาดสารไอโอดีนจน***เป็นเอ๋อ***หรือคอพอก สามารถป้องกันได้ด้วยการกินอาหารทะเล หรือใช้เกลือเสริมไอโอดีนปรุงอาหารเป็นประจำ

(http://www.oknation.net/blog/diamond/2010/10/09/entry-3.)

ฉ. ผมเองตอนถูกเธอบอกเลิกใหม่ๆ ก็มีอาการสะเบิ้กสะเจิ้งไปพักหนึ่ง ตอนนี้***เป็นเวิ่นเว้อ***แทน

(http://myemptyworld.blogspot.com/2005/05/blog-post_24.html)

อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับการให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพของกริยา *เป็น* ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการปรากฏของกริยา *เป็น* ในประโยคคำถามตอบรับ-เนื้อความ ที่ใช้คำแสดงคำถาม *อะไร* และ *อย่างไร* ร่วมกับกริยา *เป็น* เสมอ

คำแสดงคำถาม *อะไร* และ *อย่างไร* เป็นคำแสดงคำถามตอบรับ-เนื้อความ ที่ไม่มีความหมายในตัว ทำหน้าที่เป็นเพียงตัวแปรที่แปรไปตามตัวกำหนด (Ruangjaroon. 2007) ดังนั้น เมื่อคำแสดงคำถาม *อะไร* และ *อย่างไร* ปรากฏร่วมกับ *เป็น* จะมี *เป็น* เป็นตัวกำหนดว่าคำตอบที่ได้เป็นคำตอบเกี่ยวกับการแสดงลักษณะ หรืออาการ ดังตัวอย่าง

(12) เอ้เดินเข้ามาในห้องเห็นพัททำหน้ามุ่ย เอ้จึงถามกุ้งนางว่า
เอ้: นี่กุ้งนาง ***พัทเป็นอะไรอ่ะ*** / ****พัทอะไรอ่ะ*** นั่งหน้ามุ่ยเชียว
กุ้งนาง: ***กำลังจะเป็นบ้า***แล้วพี่ แค่แฟนหนีเที่ยวแค่นี้เอง เนี่ย ตะกี้ก็ยังคุยกันอยู่ดี ๆ เลย

(13) จิ๊บได้ข่าวว่าพระมหาธวัชชัยมีอาการอาพาธ และพัทก็ไปเยี่ยมท่านมาเมื่อวานนี้ จิ๊บจึงถามอาการอาพาธของพระมหาธวัชชัยจากพัท
จิ๊บ: พัท ***หลวงพี่เป็นไง[3]บ้าง*** / ****หลวงพี่ไงบ้าง*** ดีขึ้นหรือยัง
พัท: อ่อ ท่านไม่***เป็นไร***มากหรอก เป็นหวัดนิดหน่อย พักซักวันสองวันก็คงหาย
จิ๊บ: ออ งั้นเหรอ

บริบท (12) เอ้ถามกุ้งนางว่า *พัทเป็นอะไร* ซึ่งคำตอบที่เอ้คาดหวังไว้ในใจไม่ใช่คำตอบที่ว่า *พัทเป็นนิสิต มศว* หรือ *พัทเป็นเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีสารสนเทศ* แต่คำตอบที่เอ้คาดว่าจะได้รับคืออาการผิดปกติที่พัทเปลี่ยนไปจากเดิม และบริบท (13) จิ๊บถามข่าวอาการอาพาธของพระมหาธวัชชัยโดยใช้คำแสดงคำถาม *เป็นไง* โดยคาดหวังว่าคำตอบที่ได้ต้องบอกว่าอาการอาพาธของพระมหาธวัชชัยดีขึ้นหรือแย่ลง โดยผู้พูดไม่ใช้คำแสดงคำถาม *อะไร* และ *อย่างไร* กับสัมพันธกริยา *คือ* อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หากคำแสดงคำถามตอบรับ-เนื้อความ *อะไร* และ *อย่างไร* ปรากฏร่วมกับ *คือ* จะใช้กับประโยคที่ผู้ถามต้องการคำตอบที่ระบุชี้ชัด ไม่ได้ถามถึงอาการที่เปลี่ยนแปลงไป ดังตัวอย่าง (14-15)

(14) ถาม: ใครก็ได้ช่วยบอกหน่อยว่าความรัก***คืออะไร***
ตอบ: ความรักก็***คือสิ่งสวยงาม***ไง

(15) ถาม: อาการของโรคไต***คืออย่างไร***

[3]คำแสดงคำถาม *เป็นไง* เป็นคำแสดงคำถามอย่างย่อของคำว่า *เป็นอย่างไร* ที่เกิดจากการกลืนเสียงของคำว่า *อย่าง* + *ไร* เหลือเป็นคำว่า *ยังไง* และลดรูปเหลือเพียงคำว่า *ไง* ตามลำดับ

ตอบ: อาการขั้นต้น***คือ***จะปวดเอว เคลื่อนไหวก็เจ็บ ปัสสาวะแล้วเจ็บ และปัสสาวะได้นิดเดียว

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาการปรากฏร่วมของกริยา *เป็น* กับกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ *กลาย* ที่แม้ว่ากริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ *กลาย* จะมีความหมายประจำคำที่แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ แต่ก็ไม่สามารถปรากฏลำพังได้ ต้องปรากฏร่วมกับกริยา *เป็น* ดังตัวอย่าง

(16) ก. *เธอ***กลายหม้าย**

ข. เธอ***กลายเป็นหม้าย***

จากตัวอย่าง (16ข) การปรากฏร่วมของกริยา *กลาย* กับกริยา *เป็น* สนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยที่ว่า การปรากฏของกริยา *เป็น* ร่วมกับคำคุณศัพท์ให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ เพราะแม้แต่กริยา *กลาย* ที่มีความหมายประจำคำแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพก็ต้องปรากฏร่วมกับกริยา *เป็น*

ผู้วิจัยเคราะห์โครงสร้างวากยสัมพันธ์ของกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ *กลาย* ที่ปรากฏร่วมกับกริยา *เป็น* ว่ามีโครงสร้างซึ่งกริยา *กลาย* ที่มีความหมายประจำคำแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพปรากฏที่ตำแหน่ง v° ของ vP และกริยา *เป็น* ซึ่งมีลักษณ์กริยา$_{[+V]}$ ย้ายจากตำแหน่ง $Pred^{\circ}$ ของ PredP ไปที่ตำแหน่ง V° ของ VP ดังแผนภาพประกอบ 18

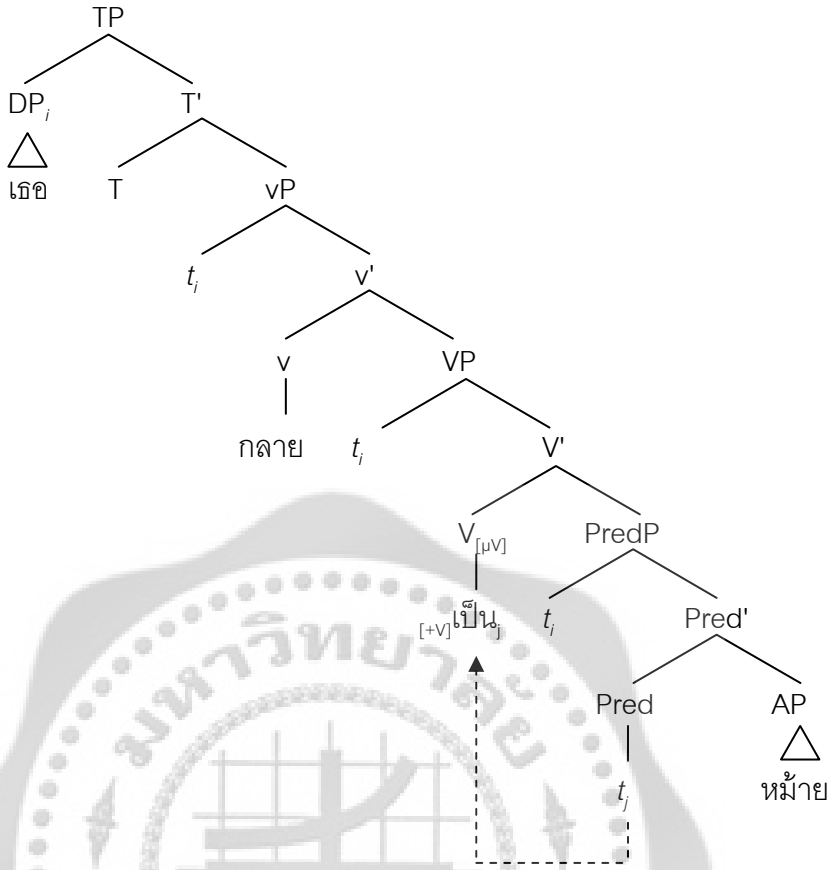

*ภาพประกอบ 18 (16ข) เธอ**กลายเป็นหม้าย***

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาษาและผู้วิจัยได้สรุปไว้ว่า กริยา *เป็น* ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์ แล้วทำให้ภาคแสดงคุณศัพท์นั้นเปลี่ยนความหมายจากแสดงสภาพที่เป็นสภาพปกติทั่วไปเป็นแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ ทำให้ผู้วิจัยสามารถคาดคะเนได้อีกว่า คำดังเช่น *เสียใจ ดีใจ เมา เมื่อย* และ *เบื่อ* ที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำคุณศัพท์ในภาษาอังกฤษคือคำว่า *sad happy drunk tired* และ *bored* ตามลำดับ จะถูกจัดเป็นคำคนละประเภทกับคำคุณศัพท์ *sad happy drunk tired* และ *bored* ทั้งนี้เพราะความหมายประจำคำของคำว่า *เสียใจ ดีใจ เมา เมื่อย* และ *เบื่อ* แสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ แต่คำทั้ง 5 คำไม่สามารถปรากฏร่วมกับกริยา *เป็น* ได้ ดังตัวอย่าง

(16) ก. ฉัน***ดีใจ/*เป็นดีใจ***
ข. น้อย***เสียใจ/*เป็นเสียใจ***
ค. หนุ่ม***เมา/*เป็นเมา***
ง. นิ่ม***เมื่อย/*เป็นเมื่อย***

จ. นิด***เบื่อมาก/*เป็นเบื่อมาก***

ดังนั้น จากเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสรุปไว้ว่าคำคุณศัพท์จะให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพเมื่อปรากฏร่วมกับคำกริยา *เป็น* จึงช่วยให้ผู้วิจัยสามารถคาดคะเนได้ว่า คำว่า *เสียใจ ดีใจ เมา เมื่อย* และ *เบื่อ* จัดเป็นคำกริยาแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ (Inchoative verb) ไม่ใช่คำคุณศัพท์แม้ว่าจะมีความหมายเช่นเดียวกับคำคุณศัพท์ *sad happy drunk tired* และ *bored* ในภาษาอังกฤษก็ตาม

6. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยชิ้นนี้ มุ่งประเด็นไปที่การศึกษา *เป็น* ด้านอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ โดยวิเคราะห์ความแตกต่างทางความหมายของภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏลำพังและภาคแสดงคุณศัพท์ที่ปรากฏร่วมกับ *เป็น* และการทำหน้าทางวากยสัมพันธ์ที่ต่างกันของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์และ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรทำการศึกษาการปรากฏร่วมของภาคแสดงคุณศัพท์กับ *เป็น* ตามกรอบวัจนปฏิบัติศาสตร์ (Pragmatics) เนื่องจากกมลวนิกและซะวาดะ (Takahashi. 2001; 243-244; อ้างอิงจาก Kamolwanig; & Sawada. 1993: 96) เสนอว่าในทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ สัมพันธกริยา *เป็น* และ *คือ* ปรากฏในประโยคที่แตกต่างกัน โดยสัมพันธกริยา *เป็น* ทำหน้าที่ในระดับวัจนปฏิบัติศาสตร์เป็นตัวกำหนดสมมติมาลา (Subjective) และทัศนะ (Modal attitude) ของผู้พูดในขณะนั้น รวมทั้งแสดงให้เห็นว่าผู้พูดมีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ [+Speaker's commitment] โดยผู้พูดอาจเป็นผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (Relevant information) กับเหตุการณ์นั้น ดังนั้น สัมพันธกริยา *เป็น* จึงปรากฏในประโยคหรือข้อความที่ผู้พูดคาดคิด (Supposition) ไว้ หรือสามารถอนุมานความ (Inference) ได้ ในทางกลับกัน การปรากฏของ สัมพันธกริยา *คือ* ในประโยคหรือข้อความไม่ได้แสดงให้เห็นว่าผู้พูดมีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูล [-Speaker's commitment] และไม่ได้อ้างถึงหรือสื่อความโดยนัย (Connotation) แต่เป็นการระบุถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างชัดเจน

ดังนั้น จึงควรทำการศึกษาว่า การปรากฏของภาคแสดงคุณศัพท์ร่วมกับ *เป็น* และให้ความหมายแสดงการเปลี่ยนแปลงสภาพ สัมพันธ์กับแนวคิดเรื่องวัจนปฏิบัติศาสตร์หรือไม่ และสัมพันธ์อย่างไร เพื่อให้ผู้ใช้ภาษาสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างดียิ่งขึ้น

นอกจาก *เป็น* จะปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามและภาคแสดงคุณศัพท์ และมีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ที่ต่างกันแล้ว ผู้วิจัยพบข้อมูลภาษาที่ *เป็น* ปรากฏร่วมกับกริยาช่วยแสดงทัศนะภาวะ *ต้อง* ดังตัวอย่าง

(17) ก. เขา***เป็นต้อง***อารมณ์เสียเมื่อเห็นหน้าเธอ
ข. แดง***เป็นต้อง***โดนตีทุกครั้งที่แอบหนีไปเล่นน้ำ
ค. ดำ***เป็นต้อง***โวยวายแน่ ๆ ถ้ารู้ว่าไม่ได้รับอนุญาตให้ไปทัศนะศึกษากับเพื่อน ๆ

แต่ *เป็น* จะไม่ปรากฏร่วมกับกริยาช่วยแสดงทัศนะอื่น เช่น *อาจ อาจจะ จะ คง คงจะ น่า* และ *น่าจะ* ดังตัวอย่าง

(18) ก. เขา****เป็นอาจ/*เป็นอาจจะ/*เป็นจะ***อารมณ์เสียเมื่อเห็นหน้าเธอ
ข. แดง****เป็นคง/*เป็นคงจะ***โดนตีทุกครั้งที่แอบหนีไปเล่นน้ำ
ค. ดำ****เป็นน่า/*เป็นน่าจะ***โวยวายแน่ ๆ ถ้ารู้ว่าไม่ได้รับอนุญาตให้ไปทัศนะศึกษากับเพื่อน ๆ

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรทำการศึกษาลักษณะทางความหมายและการทำหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์ของ *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับกริยาช่วยแสดงทัศนะภาวะ *ต้อง* ดังตัวอย่าง (14ก-ค) ต่อไปว่ามีลักษณะทางความหมายและหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์แตกต่างจากสัมพันธกริยา *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงนามและกริยา *เป็น* ที่ปรากฏร่วมกับภาคแสดงคุณศัพท์หรือไม่ และอย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กำชัย ทองหล่อ. (2550). *หลักภาษาไทย.* กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.

ไขสิริ ปราโมช ณ อยุธยา. (2539). หน้าที่ของคำชนิดต่าง ๆ. ใน *ภาษาไทย 4.* วรนันท์ อักษรพงศ์ บรรณาธิการ. หน้า 269. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คเชนทร์ ตัญสิริ. (2548). *ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการณ์ลักษณะทางไวยากรณ์กับการณ์ลักษณะประจำคำ: กรณีศึกษาโครงสร้างอกรรมแบบสลับในภาษาไทย.* วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

นววรรณ พันธุเมธา. (2552). กริยาหรือวิเศษณ์หรือคุณศัพท์. ใน *Festschrift in Linguistics, Applied Linguistics, Language and Literature: The National Conference on Linguistics and Language Teaching.* พลสิทธิ์ หนูชูชัย บรรณาธิการ. หน้า 228-233. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

บรรจบ พันธุเมธา. (2514). *ลักษณะภาษาไทย.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์น.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *ศัพท์ภาษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.* กรุงเทพฯ: สหมิตรพริ้นติ้ง.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.* กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับบลิเคชั่น.

วิจินต์ ภานุพงศ์. (2520). *โครงสร้างภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุกัญญา เรืองจรูญ. (2554). *เครื่องมือการปฏิบัติการ.* เอกสารคำสอนรายวิชา ภษ522 ทฤษฎีวากยสัมพันธ์และการวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์. (2545). *ภาษาศาสตร์เหมาะสมัยเบื้องต้น.* กรุงเทพฯ: ต้นธรรม.

----------. (2548). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษา.* พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อุปกิตศิลปสาร, พระยา. (2545). *หลักภาษาไทย อักขรวิธี วจีภาค วากยสัมพันธ์ ฉันทลักษณ์.* พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

Baker, Mark C. (2003). *Lexical Categories: Verbs, Nouns, and Adjectives.* Cambridge: Cambridge University Press.

Bochnak, Ryan; Grinsell, Timothy; & Yu, Alan C. L. (2011). *Copula Agreement and the Stage-Level/Individual-Level Distinction in Washo.* Retrieved October 28, 2011, from http://home.uchicago.edu/~aclyu/papers/WSCLA2011.pdf.

Bowers, John. (1993). The Syntax of Predication. *Linguistic Inquiry.* 24(4): 591-656.

Chomsky, Noam. (1995). *The Minimalist Program.* Cambridge: MIT Press.

Chomsky, Noam. (2000). Minimalist Inquiries: The Framework. In *Step by Step: Essays on Minimalist Syntax in Honor of Howard Lasnik*. R. Martin, D. Michaels; & J. Uriagereka (eds). pp. 89-156. Cambridge: MIT Press.

den Dikken, Marcel. (2006). *Relators and Linkers: The Syntax of Predication, Predicate Inversion, and Copulas.* Cambridge: MIT Press.

Dixon, R. M. W. (2004). Adjective Classes in Typological Perspective. In *Adjective Classes: A Cross-Linguistic Typology.* Dixon, R. M. W.; & Aikhenvald, Alexandra Y. (eds). pp. 1-49. Cambridge: Cambridge University Press.

Fromkin, Victoria; Rodman, Robert; & Hyams, Nina. (2007). *An Introduction to Language.* 8th ed. United States of America: Thomson West.

Handel, Zev. (2011). *The Chinese Language.* Seattle: Department of Asian Languages and Literature, University of Washington.

Iwasaki, Shoichi; & Ingkaphirom, Preeya. (2005). *A Reference Grammar of Thai.* Cambridge: Cambridge University Press.

Kuno, Susumo; & Wongkhomthong, Preya. (1981). Characterizational and Identificational Sentences in Thai. *Studies in Language.* 5(1): 65-109.

Lawless, Laura K. (2011). *All About Être*. Retrieved December 13, 2011, from http://french.about.com/od/grammar/a/etre.htm.

Matsui, Natsuki. (2007). The Lexical Categories of State-Denoting Predicates in Thai. *Humanities Review.* 57(2): 73-94.

----------. (2009). Eventivity and Stativity in Thai Verbs. *Journal of the Southeast Asian Linguistics Society.* 2: 85-104.

Mikkelsen, Line. (2005). *Copular Clauses: Specification, Predication and Equation.* Amsterdam: John Benjamins Publishing.

Moro, Andrea. (1997). *The Raising of Predicates: Predicate Noun Phrases and the Theory of Clause Structure.* Cambridge: Cambridge University Press.

Narahara, Tomiko. (2002). *The Japanese Copula: Forms and Functions*. New York: Palgrave Macmillan.

Paus, Charles. (1997). Variability in Cambodian Copular Constructions: A Semantic Analysis. *Papers in Southeast Asian Linguistics*. 16: 119-131.

Piriyawiboon, Nattaya. (2009). On the Structure of Classifiers in Non-Quantified Contexts in Mandarin and Thai. *Toronto Working Papers in Linguistics (TWPL).* 34: 1-9.

Post, Mark. (2008). Adjectives in Thai: Implications for a Functionalist Typology of Word Classes. *Linguistic Typology.* 12(3): 339-381.

Prasithrathsint, Amara. (2000). Adjectives as Verbs in Thai. *Linguistic Typology.* 4: 251-271.

Pustet, Regina. (2005). *Copulas in Current Research*. Retrieved October 28, 2011, from http://fds.oup.com/www.oup.co.uk/pdf/0-19-925850-3.pdf.

Radford, Andrew. (2008). *Minimalist Syntax: Exploring the Structure of English.* 4th ed. Cambridge: Cambridge University Press.

Roy, Isabelle. (2004). Predicate Nominals in Eventive Predication. *USC Working Papers in Linguistics.* 2: 30-56.

Ruangjaroon, Sugunya. (July, 2007). Thai Wh-Expressions at the Left Edge of the Clause: Contrastive and Identificational Wh-Clefts. *Concentric: Studies in Linguistics.* 33(2): 121-157.

----------. (2007). The Syntax of Wh-Expressions as Variables in Thai. *Language Research.* 43(1).

Soe, Myint. (1999). *A Grammar of Burmese*. Dissertation, Ph.D. (Linguistics). Oregon: Graduate School of the University of Oregon. Photocopied.

Sookasem, Prapa. (1996). The Predicative-Adjective Construction in Thai. *Pan-Asiatic Linguistics Proceedings of the Fourth International Symposium on Languages and Linguistics.* 2: 579-607.

Takahashi, Kiyoko. (2001). Access Path Expressions in Thai. In *Conceptual and Discourse Factors in Linguistic Structure. Stanford: CSLI Publications.* Cienki, Alan; Barbara Luka; & Mike, Smith (eds.). 237-252.

Takahashi, Kiyoko; & Shinzato, Rumiko. (2003). On Thai Copulas, *khUU1* and *pen1*: A Cognitive Approach. *Proceedings of the 2nd Seoul International Conference on Discourse and Cognitive Linguistics: Discourse and Cognitive Perspectives on Human Language.* 131-145.

Van Valin, Robert D. (2005). *Exploring the Syntax-Semantics Interface.* Cambridge: Cambridge University Press.

Visonyanggoon, Saisunee. (2000). *Parallelism between Noun Phrases and Clauses in Thai.* Dissertation, Ph.D. (Linguistics). Michigan: Graduate School Michigan State University. Photocopied.

Vuong, Tuan Duc; & Moore, John. (1994). *Colloquial Vietnamese: The Complete Course for Beginners.* New York: Routledge.

Zagona, Karen. (2003). *The Syntax of Spanish.* Cambridge: Cambridge University Press.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวอุ่นอารี ตลาดเงิน
วันเดือนปีเกิด	6 พฤศจิกายน 2526
สถานที่เกิด	อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	144/24 หมู่ที่ 3 ตำบลหนองโสน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร รหัสไปรษณีย์ 66140
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	-
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	-

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2542	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนหนองโสนพิทยาคม จังหวัดพิจิตร
พ.ศ. 2545	มัธยมศึกษาตอนปลาย (สายวิทย์-คณิตฯ) โรงเรียนหนองโสนพิทยาคม จังหวัดพิจิตร
พ.ศ. 2549	ศศ.บ. ภาษาอังกฤษ (เกียรตินิยมอันดับ 1) มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2555	กศ.ม. ภาษาศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร